

انجيل مَتَّى

۱

شجره نامه عيسى مسيح

^۱ شجره نامه عيسى مسيح،
کِر داوود، کِر ابراهيم:
^۲ ابراهيم بو اسحاق،
اسحاق بو يعقوب
و يعقوب بو يهودا و گکائيلش بى.
^۳ يهودا بو فرص و زراح بى و نوم ديشون تمار بى.
فرص بو حصرون
و حصرون بو رام،
^۴ رام بو عميناداب
و عميناداب بو نحشون
و نحشون بو سلمون بى.
^۵ سلمون بو بو عز بى و دى بو عز، نومش راحاب بى.
بو عز بو عوبيد بى و دى عوبيد، نومش روت بى.
عوبيد بو يسا بى،
^۶ يسا بو داوود پادشاه بى.

و داوود بو سلیمون بى.
دى سلیمون نَهاتر زن اوريا بى.

٧ سَلِيمون بو رُحْبَعام،

و رُحْبَعام بو أَبِيّا،

و أَبِيّا بو آسا بي.

٨ آسا بو يَهُوشافاط

و يَهُوشافاط بو يورام،

و يورام بو عَزّيّا بي.

٩ عَزّيّا بو يوتام،

يوتام بو آحاز،

و آحاز بو جَزَقيا بي.

١٠ جَزَقيا بو مَنَسى،

مَنَسى بو آمون،

و آمون بو يوشيا بي.

١١ يوشيا بو يَكُنيا و كَكائيلش بي.

مِنه اى زمون يَهُودى يَل و بابل تَبَعيد و اببين.

١٢ بَعَد تَبَعيد يَهُودى يَل و بابل:

يَكُنيا بو شِلْتَيْئيل،

و شِلْتَيْئيل بو زروبابل بي.

١٣ زروبابل بو آبيهود،

آبيهود بو الياقيم،

و الياقيم بو عازور بي.

١٤ عازور بو صادوق،

صادوق بو آخيم،

و آخيم بو اليود بي.

١٥ اليود بو العازار،

العازار بو مَتّان،

و مَتّان بو يعقوب بي.

١٦ يعقوب بو يوسُف ميره مريم بي،

كه عيسى معروف و مسيح و دنيا اُورد.

١٧ و اى ترتيب، و ابراهيم تا داوود و رى يك چارده نسل، و داوود تا زمون تَبَعيد يَهُودى يَل و بابل، چارده نسل، و زمون تَبَعيد و بابل تا مسيح چارده نسل ببين.

وَ دُنْيَا أَوْمَيْنِ عَيْسَى مَسِيحِ

^{۱۸} وَ دُنْيَا أَوْمَيْنِ عَيْسَى مَسِيحِ اِيْطُورِ بِي: مَرِيْمَ، دِي عَيْسَى، نُوْمَزَادِ يُوْسُفِ بِي. اَمَّا نَهِيْ يِكِه بِي يَكِ عَرُوسِي كِنِيْن، مَعْلُومِ وَاْبِي كِه مَرِيْمَ وَ رُوحِ الْقُدُسِ حَامِلِيَه. ^{۱۹} وَ وُجِه كِه مِيْرَشِ يُوْسُفِ مَرِدِ صَالِحِي بِي وَ نِيخُوَاسِ مَرِيْمَ رَسُوَا كِنِه، تَصْمِيْمِ كَرْتِ كِه بِي سِرِ صِيَا وَشِ جِيَا وَاْبُو. ^{۲۰} اَمَّا وَخْتِي اِي تَصْمِيْمَه كَرْتِ، فَرَشْتَه خَدَاوَنْدِ مِيْنِه خُو وَشِ ظَاهِرِ وَاْبِي وَ كُت: «اِي يُوْسُفِ، كِرِ دَاوُوْدِ، وَ يِكِه مَرِيْمَ وَ رَنِي بِيْگَرِي رَلْتِ نَرَه، سِي يِكِه اُنْجِه مِيْنِه كِمِ وَنَه، وَ رُوحِ الْقُدُسِيَه. ^{۲۱} مَرِيْمِ كِرِي وَ دُنْيَا اِيَاْرَه وَ تِ بَايْسِ نُوْمَشَه بِنِي عَيْسَى، سِي يِكِه وَ قَوْمِ خَشَه وَ كِنَايِلْشُونِ نَجَاتِ اِيِيَه.» ^{۲۲} تَمُوْمِ اِي چِيِيْلِ وَاْبِي تَا اُنْجِه خَدَاوَنْدِ وَ رُوْنِه اِشْعِيَايِ بِيغْمِبِرِ كُتَه بِي، وَ اَنْجُوْمِ بَرَسِيَه كِه:

^{۲۳} «رِيِيَسَه اِي حَامِلَه اِيَاْبُو، كِرِي وَ دُنْيَا اِيَاْرَه كِه نُوْمَشَه اِيْنِيْنِ عِمَانُوئِيْلِ»،

كِه وَ مَعْنِي «خَدَا بِي اِيْمَا» يَه. ^{۲۴} وَخْتِي يُوْسُفِ وَ خُو دِيَاْرِ وَاْبِي، اُنْجِه فَرَشْتَه خَدَاوَنْدِ وَشِ اَمْرِ كِرْدَه بِي، اَنْجُوْمِ دَا وَ مَرِيْمِ اِسَه. ^{۲۵} اَمَّا بَاشِ نَحُوْسِي تَا وَ كِرِشَه وَ دُنْيَا اُوْرْدِ؛ وَ يُوْسُفِ نُوْمَشَه نَهَا عَيْسَى.

۲

مَلَاَقَاتِ مُعَلِّ

^۱ عَيْسَى مِيْنِه زَمُوْنِ سُلْطَنْتِ هِيْرُوْدِيْسِ پَادِشَاهِ، مِيْنِه بِيْتِ اَحْمِ وِلَاتِ يَهُودِيَه وَ دُنْيَا اُوْمَه، مِيْنِه اُو مَوْقِعِ چِنِ تَا مَعِ كِه اِيْمَلِي مَهْلِي حَكِيْمِ بِيِيْنِ وَ مِيْنِه سِتَارَه شِنَاسِي سِرْرَشْتَه دَاشْتِيْنِ وَ دِيَاْرِ مَشْرِقِ اُوْمَنْ وَ اُوْرشَلِيْمِ ^۲ وَ پُرْسِيِيْنِ: «كُوچِنِه اُو بَجَه اِي كِه مِيْنِه مَقَامِ پَادِشَاهِ يَهُودِ وَ دُنْيَا اُوْمِيَه؟ سِي يِكِه سِتَارَه وَ نَه مِيْنِه مَشْرِقِ دِيْمُوْنِه وَ اُوْمِيْمَه تَا پَرَسْتَشِيْشِ كِنِيْم.» ^۳ وَخْتِي اِي خَوْرِ وَ كُوْشِ هِيْرُوْدِيْسِ پَادِشَاهِ رَسِي هِرَاسُوْنِ وَاْبِي، وَ تَمُوْمِ مَرْدِمِ اُوْرشَلِيْمِ هَمِ بَاشِ هِرَاسُوْنِ وَاْبِيِيْنِ. ^۴ پِ هِيْرُوْدِيْسِ تَمُوْمِ كَاهَنْلِ كِيُو وَ مَعْلَمَلِي نَه كِه تُوْرَاْتَه وَ مَرْدُمِ دَرَسِ اِيْدَانِ، جَمِ كِه وَ شُونِ پُرْسِي: «مَسِيْحِ مَوْعُوْدِ كُوچِه بَايْدِ وَ دُنْيَا بِيَا؟» ^۵ جَوَابِ دَانِ: «مِيْنِه بِيْتِ اَحْمِ يَهُودِيَه، سِي يِكِه مِيْكَايِ بِيغْمِبِرِ دَرْمُوْرْدِ يَه اِيْطُورِ نُوْشِيَه:

^۶ «" تِ اِي بِيْتِ اَحْمِ كِه مِيْنِه دِيَاْرِ يَهُودَايِي،

تِ مِلِي فَرْمُنْرُوَايِلِ يَهُودَا وَ هِيْشِگِه نَه كَمْتَرِي،

سِي يِكِه وَ تِ فَرْمُنْرُوَايِي ظُهْرِ اِيْكِنِه

كِه قَوْمِ مَوْ، اِسْرَائِيْلِ چِيُوْنِي اِيْكِنِه."»

۷ پ هیرودیس او مردل حکیمه که و دیار مشرق اومیه بین و پَنونی طی
 خُس خواس و وشون پُرسی ستاره چه موقع وشون ظاهر و ابییه. ^۸ اوسه
 اونگله و طرف بیت لَحْم رونه که و وشون گت: «پریت و خوب تر او بچه
 بگردیت. وختی و نه جُسیت، منه خور کنیت تا م هم بیام، و نه پرستش کنم.»
^۹ مُغَل بعد اِسْتَفْتَن گِل پادشاه، رونه و ابیین و ستاره ای که و مشرق دییه بین،
 نهاشون ایرت تا عاقبت ویسا و بالی جیی که بچه بی. ^{۱۰} اونگل بی دیین ستاره
 مهلی شای و ابیین. ^{۱۱} وختی رتن منه حونه و بچه نه بی دیش مریم دیین،
 ریشونه نهان و زمین، او بچه نه پرستش کردین. اوسه صندوقچه یل خوشونه
 واز کردین و پیشکشلی و طلا و کُندر و مُر و ش تقدیم کردین. ^{۱۲} و سی یکه منه
 خُو هشتار گرتن که نورگردین طی هیرودیس، و ری د رای دیار خَشون
 و ابیین.

دَرْتَن وَ طَرَفِ مِصْر

^{۱۳} بعد رتن مُغَل، فرشته خداوند منه خُو و یوسف ظاهر و ابی و گت:
 «وَری، بچه و دیشه و گه و و طرف مصر بَدَرَه و هموچه ویس تا و ت خور
 بییم، سی یکه هیرودیس و دین بچه یه تا و نه بکشه.» ^{۱۴} پ یوسف شبنونه
 وریسا، بچه و دیشه و گرت و رای مصر و ابی، ^{۱۵} و تا مُردن هیرودیس پادشاه
 وچه ویسا. یه و ابی تا آنچه خداوند و زون هوشع پیغمبر گنه بی و آنجوم پرسیه
 که «کِر خمه و مصرصیا کردم.»

^{۱۶} وختی هیرودیس فمی که مُغَل گولش زنه، تش گرت و سربازلی بسی که،
 تا تموم بچه یل کِر که منه بیت لَحْم و منه تمومی او دیار بین بکشن، بچه یل د
 سآله و کچلوتر، دِرس طبق او زمونی که و مُغَل پُرسجو کرده بی. ^{۱۷} اوسه
 آنچه و زون ارمیای پیغمبر گنه و ابییه بی، و آنجوم رسی که:

^{۱۸} «صیایی و رامه و گوش ایرسه،

صییی شیون و زاری و ماتمی مهلی گپو.

راحیل سی کُرش ایگریوه

و اروم نیابو،

سی یکه بچه یلش د نیسن.»

وَرگشت و ناصره

^{۱۹} بعد مُردن هیرودیس پادشاه، یه فرشته خداوند منه مصر اومه و خُو
 یوسف ^{۲۰} و گت: «وَری، بچه و دیشه و گه و و رگرد و دیار اسرائیل، سی یکه
 اونگلی که ایخواسن بچه نه بکشن، مُردنه.» ^{۲۱} پ یوسف وریسا، بچه و دیشه

وَكُرْتُ وَ وَرَّغَشْتُ وَ ديار اسرائيل. ۲۲ اما وختی اِسْنُفْتُ آرِکلائوس وَ چي بوش هيروديس مینه ولاتِ يهوديه حکمرانه، زَلْش رَت بَرَه وَچِه، وَ طَبِقِ هُشْتارِي که مینه خُو کُرْتَه بِي، رايي ولاتِ جليل و ابی ۲۳ وَ مینه شهری وَ نَوْمِ ناصِرَه منزل که. په وابی تا کلام پیغمبرل وَ حقیقت برسه که گَنَه بيبين "ناصری" خونده ایابو.

۳

يَحْيَى رَه مَسِيحِ مَوْعُودَ صَافِ اَيَكِنَه

۱ مینه او روزل يحيای تعمید دهنده ظهور که. وَ مینه بيباون يهوديه موعظه ايکه وَ ۲ ايگت: «توبه کنيت سی يکه پادشايي آسمون نزننگ و ابیيه!» ۳ يحيی همو کسی يه که اِشْعِيَايِ پيغمبر درموردش ايگت:
«صِييِي وَ که مینه بيباون قيره ايزنه:

" رَه خَدَاوَنَدَ اَمَايَه كِنِيَتِ!

رَيَلِ وَ نَه صَافِ كِنِيَتِ.»

۴ يحيی جومه ای وَ پشيم شتر وَ وَرش بی وَ دويالی چرمی وَ قَدِش ايبس، وَ غَداش کَلو وَ عسلِ کُويی بی. ۵ تموم مردمون اورشليم وَ سرتاسر ولاتِ يهوديه وَ تمومی منطقه يَلِ دوروبال رو اردن، ايزن طيش ۶ وَ كِنَايِلِ خِشون اعتراف ايكردن وَ مینه رو اردن وَ دَسِ يحيی تعمید ايكردن.

۷ اما يحيی وختی دی که پکلی وَ فرقه فریسی يَلِ وَ صَدوقی يَلِ ابيومن وَ وَچِه که وَ تعمید ايدا، وَ شون گت: «ای افعی زایدل! کی وَ ايشا هشتر دا تا وَ غَضَبِي که نهاتونه، بَدْرِيَت؟ ۸ پَ کَارَلِي كِنِيَتِ که توبه ايشانه نشون بيبه ۹ وَ بی ختون مگيت " جَدِ اِيْمَا اِبْرَاهِيْمَه." سی يکه وَ ايشا ايگم خدا ايتره وَ ای بَرَدَلِ اولادلی سی ابراهيم دَرُسِ كِنَه. ۱۰ هم ايسه تيشه وَ ريشه دارل نهايه و ابیيه. هر داری که ميوه خوب نيه، پرييه ایابو وَ مینه تش وردايه ایابو.

۱۱ «م ايشا نه سی توبه، بی او تعمید ايبم؛ اما وَ که بعد م ايايه وَ م قويتره وَ م حتی لياقت نيارم ارسې يَلِشَه چلو پاش جفت كنم. وَ ايشا نه بی روح القدس وَ تش تعمید ايبه. ۱۲ وَ اوسيه خشه مینه دَسِ داره وَ حَرَمِشَه پاک ايکنه وَ گندم خشه مینه امبار ذخيره ايکنه، اما که نه بی تشی که وَ ته کور نيابو ايسورنه.»

تَعْمِيْدِ عِيْسَى

۱۳ اوسه عیسی وَ ولاتِ جليل، اومه وَ طرفِ رو اردن تا وَ دَسِ يحيی تعمید بگره. ۱۴ اما يحيی تلاش که جلوشه بگره وَ وش گت: «م بايد وَ دَسِ تِ تعمید

بِگِرْم، وَ ايسِه تِ ايبِي طِي مُو؟ ^{۱۰} عيسِي مِنه جواب گُت: «بِل ايسِه ايطور و ابو، سي پِكِه وَ اِي صورتِ حَكَمِ خِدا نَه كَامِل وَ جَا اياريم.» پِ يَحِي رِضايتِ دا. ^{۱۱} وختِي عيسِي تَعْمِيدِ كِرْت، زِي وَ اُو دَر اومَه. هَمُو مَوْعِ اَسْمونِ وازِ و اَبِي وَ يَحِي رُوحِ خِدا نَه دِي كِه مِي كَموَتَرِي اومَه دُومِنِ وَ نِشَسِ رِي عيسِي. ^{۱۲} اوسِه صِيبي وَ اَسْمونِ اومَه كِه: «بِنِه كِرِ عَزِيْزُم كِه وَ شِ رِاضِيْم.»

۴

امتحانِ و ابيبنِ عيسِي

^۱ اوسِه رُوحِ اَلْقُدسِ، عيسِي نَه وَ بِيابونِ هِدَايتِ كِه تا اِبليسِ اَمْتَحَانِشِ كِنِه. ^۲ عيسِي بَعَدِ پِكِه چِلِ شُو وَ چِلِ رُو مِنه رُوْرَه وَ سَرِ بُرْدِ گُسْنَه و اَبِي. ^۳ اوسِه اِبليسِي كِه اَمْتَحَانِ اِيكِنِه اومَه طِيْشِ وَ گُت: «اَرِ كِرِ خِدايِي، وَ اِي بَرْدَلِ دَسْتورِ بِييه نونِ و ابون!» ^۴ اَمَّا عيسِي مِنه جواب گُت: «مِنه كِتَابِلِ مَقْدَسِ نُوْشْتَه وَ اَبِييه كِه:

«" اِيْمِ تِنَا وَ نونِ زِنْدَه نِي،

بَلِكَم وَ هَرِ كَلَامِي كِه وَ دِهونِ خِدا اِيَا وَ دَر."»

^۵ اوسِه اِبليسِ وَ نَه بُرْدِ وَ شَهْرِ مَقْدَسِ وَ نَهَاشِ وَ رِي بِلَنْدَتَرِيْنِ چِي مَعْبِدِ خِداوندِ ^۶ وَ گُت: «اَرِ كِرِ خِدايِي، خْتَه وَ وِيچِه وَ رِبييه دُومِنِ، سي پِكِه مِنه رُبورِ داوودِ نُوْشْتَه وَ اَبِييه:

«" خِدا دَر مَوْرِدِ تِ وَ فَرِشْتَه يِلِشِ دَسْتورِ اَبِييه

وَ اَوْنِگَلِ تِنَه سَرِ دَسَلِشونِ اِيگِرِن،

نَكِنِه پَاتَه وَ بَرْدِي بَرْنِي."»

^۷ عيسِي وَ شِ جَوَابِ دا: «پِه هَمِ مِنه توراتِ نُوْشْتَه وَ اَبِييه كِه،

«" خِداوندِ خِديِ خْتَه اَمْتَحَانِ مَكُ."»

^۸ اِبليسِ عيسِي نَه بُرْدِ بَالِيِ كُوْبِيِ مَهْلِيِ بِلَنْدِ وَ تَمُوْمِيِ حَكُوْمَتَلِ دُنْيَا نَه بِيِ تَمُوْمِ شَكُوِه وَ جَلَالِشونِ وَ شِ نِشونِ دا ^۹ وَ گُت: «اَرِ جِلُوْمِ وَ حَكِ بِيِيْفَتِيِ وَ مِنه پَرِسْتِشِ كِنِي، تَمُوْمِ اِيْنِگَلَه وَ تِ اَبِيخِشْم.» ^{۱۰} عيسِي وَ شِ گُت: «دِيرِ و ابو اِي شِيْطونِ! سي پِكِه مِنه توراتِ نُوْشْتَه وَ اَبِييه:

«" خِداوندِ، خِديِ خْتَه بِيِرِستِ

وَ تِنَا وَ نَه عِبَادَتِ كُ."»

^{۱۱} اوسِه اِبليسِ وَ نَه وِلِ كِه وَ فَرِشْتِيَلِ اومِنِ وَ وَ نَه خِذْمَتِ كِرِدِن.

شروعِ خِذْمَتِ عيسِي مِنه جَلِيلِ

^{۱۲} وختی عیسی اِشْنُفْت که یحیی نَه دَسْگِیر کِردِنَه، وَرْگِشْت وَ وِلاَتِ جَلِیل.
^{۱۳} وَ ناصِرَه زَه وَدَر، رَت وَ طَرَفِ شَهْرِ کَفَرْناحوم وَ وُجَه منزل کِه. کَفَرْناحوم
مِنَه هِیبِی دریاچَه جَلِیل وَ مِنه دِیَار زَبولون وَ نَفْتالی بی. ^{۱۴} یه وابی تا کلام
اِشعیای پیغمبر وَ اَنجوم بَرَسِه که گُتَه بی:

^{۱۵} «دِیَار زَبولون وَ دِیَار نَفْتالی،
رَه دریا، اولتِ اردن،

جَلِیل غِیر یَهُودِی یَل؛

^{۱۶} مردمی که مِنه تاریکی وَ سَر اِیْبِرْدِن،

نوری مهلی گِیو دِیین،

وَ اُونْگَل که مِنه دِیَار سایَه مرگ زندی اِیْکِرْدِن،

روشنایی بَرچ زَه.»

^{۱۷} وَ او زَمون عِیسی شروع کِه وَ تَعْلیم دایِن وَ اِیْگُت: «تَوْبَه کِنِیت، سی یِکَه
پادشایی اَسْمون یَزَنگ و اِیبِیه!»

اَوَّلِین شَاکِرْدَلِ عِیسی

^{۱۸} وختی عیسی مِنه هِیبِی دریاچَه جَلِیل رَه اِیرت، دِتا ککا نَه دی وَ نَوْمَلِ
شَمعون، معروف وَ پَطْرُس، وَ ککاش اَندریاس، که تور وَ دریا اِیبِین، سی
یِکَه ماهیگیر بِیین. ^{۱۹} وَ شون گُت: «وَ دِین مِ بِیبِیت که اِیشا نَه صِیادِ مَرْدِیَمون
اِیْکُم.» ^{۲۰} اُونْگَل زی تَوْرلِشونَه نَهان وَ جِکِین وَ دِین عِیسی. ^{۲۱} وختی که
عیسی رَه خِشَه اِیرت، دِتا کِکِی دِ یعنی یَعقوب کِر زَبِدی وَ ککاش بُوحنّا نَه دی
که بی بُوْشون زَبِدی مِنه قایق بِیین وَ تَوْرلِشونَه اَمایَه اِیْکِرْدِن. اُونْگَلَه هَم صِیا
کِه؛ ^{۲۲} اُونْگَل زی قایق وَ بُوْشونَه ول کِرْدِن وَ دِین عِیسی رُوْنَه و اِیبِین.

شَفِی مَرِیضَل

^{۲۳} عِیسی مِنه سرتاسر جَلِیل اِیْگِشْت وَ مِنه کَنِیسه که عبادتگاه یَهُودِی یَل بی
تَعْلیم اِیدا وَ حَوْر حَاشِ پادشایی اَسْمونَه اعلام اِیکَه وَ هر درد وَ مَرِیضِی مَرْدِمَه
شفا اِیدا. ^{۲۴} وَ اِی تَرْتِیب اَوْرَش مِنه سرتاسر سوریَه پیچس وَ مردم تَموم
مَرِیضَلَه که مَرِضَل وَ دَرْدَلِ جورواجوری داشتن، وَ هَمِیْطور دِیورْدَه یَل وَ
غشی یَل وَ قَلْجَلَه اِیاوْرْدِن طِیش وَ عِیسی اُونْگَلَه شفا اِیدا. ^{۲۵} پَ جَمَاعَتَلِ زِیادی
وَ وِلاَتِ جَلِیل وَ وِلاَتِ دِکاپولیس، اورشلیم وَ وِلاَتِ یَهُودِیه وَ اولتِ اردن وَ دِین
عیسی رُوْنَه و اِیبِین.

موعظه سرِ کُو

۱ وختی عیسی او جماعتلہ دی، رت بالی کُوی و نیشس. اوسہ شاگردلش اومن طیش ۲ و شروع کِه و تعلیم داینشون و گت:

۳ «خَش وَ حَالِ اونغلی که مِنْه روح فقیرن،

سی پکه پادشایی آسمون

این، اونگله.

۴ خَش وَ حَالِ ماتمدارل،

سی پکه اونگل تسلی ایگرن.

۵ خَش وَ حَالِ حَلِیْمَل،

سی پکه اونگل زمینه و میراث

ایبرن.

۶ خَش وَ حَالِ کُسنه یل

و تشنه یل صالحی،

سی پکه اونگل سیر ایابون.

۷ خَش وَ حَالِ رحیمَل،

سی پکه و شون رَحْم ایابو.

۸ خَش وَ حَالِ پاکدِلَل،

سی پکه اونگل خدا نه ایبینن.

۹ خَش وَ حَالِ صلح کَننده یل،

سی پکه اونگل اولادل خدا

خُونده ایابون.

۱۰ خَش وَ حَالِ اونغلی که مِنْه ره صالح بیین آزار ایبینن،

سی پکه پادشایی آسمون، این اونگله.

۱۱ خَش وَ حَالِ ایشا، اوسه که مردم و خاطر م و ایشا دشمنون بیین و آزار

پرسونن و وتون تهمت یرو بزین. ۱۲ خَش بیت و شایی کنیت سی پکه

پاداشتون مِنْه آسمون مهلی گپویه. سی پکه همیطور و پیغمبرلی که نهی ایشا

بیین، آزار رسندن.»

نور و نِمک

۱۳ «ایشا نِمکِ جهانیت. اما آر نِمکِ خاصیتشَه و دَس بییه، چطو ایابو دِبازه

وَنه سور کِه؟ دَو کار نیا غیر پکه رتَه و ابو و دَر و پامال مردم و ابو.

۱۴ ایشا نورِ جهانیت. شهری نه که بالی کُوی بنا و ابییه، نیابو قایم کِه.

۱۵ هیشگه چراغَه بُر نیکنه که ونه زر سرپوشی بینه، بلکم ونه و چراغدون اینه تا نورش بزنه و تموم اونگلی که مینه حونه ین. ۱۶ پ بلیت نور ایشا بزنه و مردم تا کارلتونه پویین و بُو ایشا نه که مینه آسمونه، ستایش کین.»

مسیح موعود سی کامل کردن شریعت اومه

۱۷ «گمون مکنیت که م اومه تا تورات و نوشته یل پیغمبرله رد کئم؛ نیوممه تا اونگله رد کئم، بلکم اومه تا آنجومشون بیئم. ۱۸ سی یکه وراسی، و ایشا ایگم، تا آسمون و زمین و بین نره، نقطه یا همزه ای و تورات وته و بین نیره، تا یکه تمومش و آنجوم برسه. ۱۹ پ هرکه یکی و کچلوترین ای احکامه کم ارزش و حساب بیاره و ینه و بقیه هم یای بییه، مینه پادشایی آسمون، کچلوترین و حساب ایپه. اما هرکه ای احکامه آنجوم بییه و اونگله و بقیه هم یای بییه، و مینه پادشایی آسمون گپو خونده ایابو. ۲۰ سی یکه و ایشا ایگم، تا صالح بیین ایشا بالاتر و صالح بیین معلم تورات و عالم فرقه فریسی نبو، وته و پادشایی آسمون ره نیجوریت.»

خشم

۲۱ «اشئفتیه که و قدیمی یل گته وایبیه، "قتل مک، و هرکه قتل کینه، سزاوار محاکمه ایابو." ۲۲ اما م و ایشا ایگم، هرکه و گکی خُش عصبانی و ابو، سزاوار محاکمه یه؛ و هرکه گکی خُشه بی خُرمت کینه، سزاوار محاکمه مینه حضور شوری یهوده؛ و هرکه و گکی خُش احمق بگ، سزاوار تَش جَنمه. ۲۳ پ آر موقع تقدیم کردن پیشکشیت ری مذبح خداوند، و حوشیت اومه که، گکات و ت کدورتی و دل داره، ۲۴ پیشکشیتنه و ری مذبح ول ک و اول بره و بی گکات صلح ک و اوسه بیو و پیشکشیتنه تقدیم ک. ۲۵ بی شاکي خُت که تنه ایبره و محکمه، تا هنی باش قد ره پی، صلح ک، نکینه تنه بییه و دس قاضی و قاضی تنه تحویل ناتور بییه و بیفتی و زندان. ۲۶ وراسی، و ت ایگم که تا قرون آخر ندی، و زندان نیدری.»

شهوت

۲۷ «اشئفتیه که مینه تورات گته وایبیه، "زنا مک." ۲۸ اما م و ایشا ایگم، هرکه بی شهوت و زنی سیل کینه، همو دقه مینه دلش باش زنا کیده. ۲۹ آر تیبیه راست تنه ایندازه و گنا، ونه درار و ورش بییه اوبال، سی یکه سی ت بختره که عضوی و بیینت نابود و ابو تا یکه تموم بیینت وردایه و ابو و جَم. ۳۰ و آر دس راست تنه ایندازه و گنا، ونه قطع ک و ورش بییه اوبال، سی یکه سی ت

بختره که عضوی و بئیت نابود و ابو تا یکه تموم بئیت وردایه و ابو و جنم.»

طلاق

۳۱ «همیطور منه تورات گتته و ابییه که "هرکه زن خشه طلاق بییه، باید وش طلاقنامه ای بییه." ۳۲ اما م و ایشا ایگم، هرکه زن خشه غیر سی زنا طلاق بییه، باعث زناکار و ابیین او زن ایابو؛ و هرکه زنی نه که طلاق گرتته بسونه، زنا ایکنه.»

قسم

۳۳ «و هم اشنفتیته که و قدیمی یل گتته و ابییه، "قسم درو مخه، بلکم و قسمل خت و خداوند وفا ک." ۳۴ اما م و ایشا ایگم، و ته قسم مخریت، نه و آسمون، سی یکه تخت پادشایی خدا یه، ۳۵ و نه و زمین، سی یکه کرسی زر پی و نه، و نه و اورشلیم، سی یکه شهر او پادشاه گپو یه. ۳۶ و و سر خت هم قسم مخه، سی یکه حتی میی نه نیتری سفی یا سه کنی. ۳۷ پ "بله" ایشا همو "بله" بو و "نه" ایشا "نه"، سی یکه هر چی بیشتر یو، نشون اییه گلکی منه کاره.»

انتقام

۳۸ «هم اشنفتیته که گتته و ابییه، "تییه و عوض تییه و دندون و عوض دندون." ۳۹ اما م و ایشا ایگم، در برابر آیم شرور نویسیت. آر کسی و طرف راست تلنگوش زه، اولت ریته هم ریاش ک. ۴۰ و هر وخت کسی بخوا تته و محکمه بگتته که قباته و ت بسونه، عباته هم وش بییه. ۴۱ آر کسی مجبورت کینه د کیلومتر باش بری، چار کیلومتر باش بره. ۴۲ آر کسی چیبی و ت بخوا، وش بییه و و کسی که و ت قرض ایخوا، ری نورگرتن.»

محبت و دشمنل

۴۳ «اشنفتیته که گتته و ابییه، "همسایته محبت ک و بی دشمنت دشمنی ک." ۴۴ اما م و ایشا ایگم دشمنل ختونه محبت کنیت و سی اونگل که ایشا نه آزار ایین، دعی خیر کنیت، ۴۵ تا اولادل بو آسمونی ختون بیت. سی یکه و آفتو خشه و ری بدل و خوبل ایزیه و بارون خشه و ری صالحل و ظالمل ایبارونه. ۴۶ سی یکه آر تتا اونگلی نه محبت کنیت که ایشا نه محبت ایکنن، چه پاداشی داریت؟ مه حتی خراجگیرل هم همیکار نیکنن؟ ۴۷ و آر تتا و ککایتون سلام کنیت، چه سر بیینی و بقیه داریت؟ می حتی غیر یهودی یل هم همیکار نیکنن؟ ۴۸ پ ایشا کامل بیت همطور که بو آسمونی ایشا کامله.»

کمک و مُتاجَل

۱ «حَواستون بو که کارَل خوبتونه وَر تیبیه مردم وَ جا مَیاریت، بی ای نیت که ایشانه بوینن، اَندی طی بُو آسمونیتون که مِنْه آسمونه، پاداشی نیاریت.
 ۲ پ موقی که صدقه ایدی، بی بوق و گرنا جار مَزَه، کاری که ریاکارل مِنْه کنیسه یَل و کوچه یَل ایکنن تا مردم وَشون تعریف کِنن. وَر اسی، وَ ایشا ایگم، اینگل تَموم پاداش خِشونه گِرْتنه. ۳ پ ت وَختی صدقه ایدی، کاری کُ که دس چِیت وَ اُنچه دس راسیت ایکنه، باخَور و اَنبو، ۴ تا صدقه ت مِنْه خَفا بو؛ اوسه بُو آسمونی بی که تَموم رازَله دونه، وَ ت پاداش اییه.»

دعا

۵ «موقی که دعا ایکنی، می ریاکارل مَبو که دوس دارن مِنْه کنیسه یَل و سر کوچه یَل وِیین، دعا کِنن تا مردم اونگله ببینن. وَر اسی، وَ ایشا ایگم، اونگل تَموم پاداش خِشونه گِرْتنه. ۶ اَمّا ت موقی که دعا ایکنی پَره مِنْه تو خُت، دَر بویند و طی بُو آسمونیت که مِنْه خَفایه، دعا کُ. اوسه بُوت که مِنْه خَفا اییبینه، وَت پاداش اییه.»

۷ همیطور، موقی دعا، گِبَل پیک تکرار مَکْنیت، کاری که غیر یهودی یَل ایکنن، سی پکه گُمون ایکنن وَ خاطر تکرار زیاد، دعاشون مستجاب ایابو. ۸ پ می اونگل مَییت، سی پکه بُو آسمونی ایشا نهی پکه وَش درخواس کِنیت، احتاجَل ایشا نه دونه.»

۹ پ ایشا ایطور دعا کِنیت:

«ای بُو ایما که مِنْه آسمونی،

نوم ت مقدس بو.

۱۰ پادشایی ت بیایه.

اراده تو، هموطور که مِنْه آسمون آنجوم ایابو،

وَ ری زمین هم وَ آنجوم پَرسه.

۱۱ نون روزی ایما نه اَمرو وَ ایما عطا کُ.

۱۲ وَ قرصل ایما نه بوخِش،

هموطور که ایما هم قرصدارَل خِمونه ایخِشیم

۱۳ وَ ایما نه مِنْه امتحان مَیار،

بلکم وَ دس شریر نجاتِمون بیه.

سی پیکه پادشایی و قدرت و جلال، تا ابد این تینه. وراسی.»
 ۱۴ سی پیکه آر ایشا خطایل مردمه بوخشیت، بو آسمونی ایشا هم خطایل ایشا
 نه ایخشه. ۱۵ اما آر خطایل مردمه نبخشیت، بو ایشا هم خطایل ایشا نه
 نیخشه.

روزه

۱۶ «موقی که روزه ایگریت، می ریاکارل پیک پوزتون منه یک نبو، سی
 پیکه اونگل ری خشونه منه یک ایگشین تا طی مردم، خشونه روزه دار نشون
 ببین. وراسی، و ایشا ایگم، که اونگل تموم پاداش خشونه گرتته. ۱۷ اما ت
 وختی روزه ایگری، و سر خت روغن بزّه و ری خته بشور ۱۸ تا مردم نفمن
 که و روزه پی، بلکم تتا بو آسمونیت که و همه چی خور داره بدونه، و بو
 آسمونیت که چیلی نه که منه خفایه ایبینه، وت پاداش ایبه.»

گنج آسمونی

۱۹ «و ری زمین گنج ذخیره مکنیت، چی که بید و زنگ، وش ایزّه و یا
 دزل نقاب ایزین و نه ایذن. ۲۰ بلکم گنج ختونه منه آسمون ذخیره کنیت، وچه
 که بید و زنگ نیزنه و دزل نقاب نیزین و ونه نیدزن. ۲۱ سی پیکه گنجت هر
 جایه، دلت هم هموچنه.»
 ۲۲ «تییّه، چراغ بینه. آر تییّت سالم بو، تموم وجویت روشنه. ۲۳ اما آر تییّت
 فاسد بو، تموم وجویت و تاریکی پر ایابو. پ آر نوری که منه تینه تاریکی بو،
 چه تاریکی عظیمی ایابو!»
 ۲۴ «هیشگه نیتره دتا اربابه خدمت کنه، سی پیکه یا و یکی نفرت داره و و
 پکیده محبت ایکنه، و یا سرسپرده یکی ایابو و پکیده نه خوار ایکنه. نیتريت
 هم بنده خدا بیت، هم بنده پیل.»

زندگی بی هول و حراس

۲۵ «پ و ایشا ایگم، هول زندگی ختونه نیاشته بیت که چه بخریت یا چه
 بنوشیت، و نه هول بین ختون که چه کنیت و ور. مه زندگی و غذا و بین و
 لباس مهمتر نی؟ ۲۶ پرندیل آسمونه سیل کنیت که نه ایکارن و نه ایبرن و نه
 منه امبارل ذخیره ایکنن بی ای همه بو آسمونی ایشا و شون روزی ایبه. مه
 ایشا و اونگل نه بارزشتريت؟ ۲۷ کیه و ایشا که بتره بی هول و حراس،
 ساعتی و عمر خش اضافه کنه؟
 ۲۸ سیچه سی لباس هول داریت؟ گلل سوسنه که منه صحرائین سیل کنیت که

چطو رشت ایکنین؛ نه زحمت ایگشین و نه ایریسن. ^{۲۹} وا ای همه و ایشا ایگم که حتی سلیمون پادشاه هم بی تموم جاه و جلالش می یکی و اونگل لباس قشنگی و ور نکه. ^{۳۰} پ آر خدا علف بیابونه که اُمر و هسی و صبا وردایه ایابو منه تنور، ایطور ایپوشنه، مه ایشا نه، ای کم ایمول، مهلی بختر نیپوشنه؟

^{۳۱} پ هول ینه نیاشته بیت که چه بخریم یا چه بنوشیم و یا چه بیوشیم. ^{۳۲} سی پکه قومل غیریهودی و دین تموم ای چیلن، اما بو آسمونی ایشا دونه که و تموم ای چیلل احتیاج داریت. ^{۳۳} اما ایشا اول و دین پادشایی خدا و عدالت و بیت، اوسه تموم اینگل هم و ایشا عطا ایابو. ^{۳۴} پ هول صبا نه نیاشته بیت، سی پکه صبا هول و حراس خشه داره. گرفتاری یل اُمر و سی اُمر و بیه!

۷

قضاوت نکیت

^۱ «قضاوت نکیت و قضاوت نیابیت. ^۲ همطور که قضاوت کنیت، و ایشا هم قضاوت ایابو و بی همو پیمونه ای که کیل کنیت، بی همو پیمونه عوض ایگریت. ^۳ سیچه پر گهی نه منه تیپی گکات ایبینی، اما دار درختی نه که منه تییه خته نیبینی؟ ^۴ چطو ایتری و گکات بگی، "پل پر گه نه و تییته درارم،" در حالی که دار درختی منه تییه خت داری؟ ^۵ ای ریاکار، اول دار درخته و تییه خت درار، اوسه بختر ایبینی تا پر گه نه و تییه گکات دراری.»

^۶ «آنچه مقدسه، نییت و سگل و مرواریدل ختونه ور نییت طی خوگل، نکه اونگله پامال کین و ورگردن ایشا نه بدرین.»

بخیت، بجوریت، در بزنیته

^۷ «بخیت، که و ایشا دایه ایابو؛ بجوریت، که بیبا ایکنیت؛ در بزنیته، که در و ریتون واز ایابو. ^۸ سی پکه هرکه بخوا، و دس ایاره و هرکه بجوره، بیبا ایکنه و هرکه در بزنه، در و ریش واز ایابو. ^۹ کویکی و ایشا آر کرش و ش نون بخوا، بردی و ش اییه؟ ^{۱۰} یا آر ماهی بخوا، و ش مار اییه؟ ^{۱۱} ایسه آر ایشا بی تموم شرارتون، دونیت که باید و بچه یلتون چیلل خوب بییت، چقه بیشتر بو ایشا که منه آسمونه و اونگلی که و ش بخوان، چیلل خوب ایخشیه. ^{۱۲} پ بی مردم همطور رفتار کنیت که ایخیت بی ایشا رفتار کین. ینه خلاصه تورات و نوشته یل پیغمبرل.»

رَه حیات

۱۳ «و در تنگ داخل واپیت، سی یکِه او دری که و نابودی ایرسه فراخه و رَش پَنه و گسلی که و ای رَه داخل ایابون زیادن. ۱۴ اما او دَر که و حیات ایرسه تنگِه و رَش سخته و گسلی که ای رَه نه ایجورن گمن.»

دار و میوش

۱۵ «و پیغمبرل وِیرو حذر کنیت. اونگل مینه لباس میشل ایان طی ایشا، اما مینه باطن گرگل دَرندین. ۱۶ اونگله و میوه یلشون بشناسیت. مه انگور و بته خار و انجیر و علف هرز ایچینن؟ ۱۷ و هَمی صورت، هر دار خوب میوه خوب اییه، اما دار بد میوه بد. ۱۸ دار خوب نیتره میوه بد بییه، و دار بد هم نیتره میوه خوب و بار بیاره. ۱۹ هر داری که میوه خوب و بار نیاره، برییه و مینه تش وردایه ایابو. ۲۰ پ، اونگله و میوه یلشون ایشناسیت.»

۲۱ «نه هرکه مینه "آقای مو، آقای مو" صیا کینه و پادشایی آسمون رَه ایجوره، بلکم تِنَا کسی رَه ایجوره که اراده بومه که مینه آسمونه، و جا ایاره. ۲۲ مینه او روزل خیلی یل و م ایگن: "آقا، آقا، مه و نوم ت نبوت نکرديم؟ مه و نوم ت دیوله نکرديم و در؟ مه و نوم ت معجزه یل زیادی آنجوم نديم؟" ۲۳ اما رُک و شون ایگم، "وته ایشا نه نیشناسم. و م دیر واپیت، ای بدکارل!"»

معمار دونا و معمار نادون

۲۴ «پ هرکه ای گپل مینه بشنیه و شون عمل کینه، می مرد دوناپی یه که حونشه ری برد بنا که. ۲۵ بارون رَه و سیلو و رَه اُفتا و بادل تندى اومه و او حونه زور اُورد، اما او حونه خراب نوابی سی یکِه پینیش ری برد بی. ۲۶ اما هرکه ای گپل مینه بشنیه و شون عمل نکینه، می مرد نادونی یه که حونشه ری ریگ بنا که. ۲۷ وختی بارون رَه و سیلو و رَه اُفتا و بادل تندى اومه و او حونه زور اُورد، خراب وابی، و خرابیش مهلی گپو بی!» ۲۸ وختی عیسی ای گپله و آخر رسند، مردم و تعلیم و حیرت زیه و ابییه بین، ۲۹ سی یکِه و شون بی اقتدار تعلیم ایدا، نه می معلمل تور اتشون.

۸

شقی مرد جذامی

۱ وختی عیسی و گُو اومه دومن، جماعتل زیادی و دینش روته و ابیین. ۲ مینه ای موقع مردی جذامی اومه طیش و جلوش زونی رَه و گت: «ای آقا، آر بچی

ایتری مِنْه شفا بیی.»^۳ عیسی دَس خِشَه دراز که، وَش دَس نَهَا و گُت: «ایخوام؛ شفا بگه!» هَمو دَقَه، وَ جذام شفا گُرْت. ^۴ اوسِه عیسی وَش فرمایش که: «خواسیت بو که در موردِ په وَ کسی چپی نگی، بَرَه خَنَه وَ کاهن نشون بییه و او پیشکشی نَه که موسی امر کِرِده، تقدیم کُ تا وَشون نِشون بییه که شفا گُرْتی پی.»

ایمون په افسرِ رومی

° وختی عیسی رَت مِنْه شهر کفرناحوم، په افسرِ رومی اومَه طیش و بی التماس^۱ وَش گُت: «ای آقا، غلامُم فلج مِنْه حوئَه خوسیه و مهلی درد ایگنیه.»^۲ عیسی وَش گُت: «م ایام وُ وَ نَه شفا اییم.»^۳ اما افسرِ جواب دا: «آقا، لیاقت نیارُم وَ حوئم بییی. فقط کلامی بگُ که غلامُم شفا ایگره.»^۴ سی پکه م حُم مردی یم زر اقتدار کسی د. سربازلی هم زر اقتدار حُم دارم. وَ یکی ایگم "بره"، ایره، وَ یکیده ایگم "بیو"، ای. وَ غلامِ حُم ایگم "ینه وَ جا بیار"، وَ جا ایاره.»^۵ عیسی وختی گُپل وَ نَه اِسْنُفت، حیرت زیه وایی وُ وَ کَسلی که وَ دینش اییومن، گُت: «وَراسی، وَ ایشا ایگم، ایطور ایمونی حتی مِنْه اسرائیل هم نَدییمه.»^۶ وَ ایشا ایگم که خیلی یل وَ شرق و غرب ایاین و مِنْه پادشایی آسمون پی ابراهیم و اسحاق و یعقوب وَ سَرِ په سَفَرَه ایشین،^۷ اما اولادلی ای پادشایی وردایه ایابون وَ دَرِ مِنْه تاریکی، چی که گریوه و دندون وَ یک ساوناین هسی.»^۸ اوسِه وَ او افسرِ گُت: «بَرَه! طبق ایمونیت وَت دایه ایابو.» مِنْه هَمو دَقَه غلامِش شفا گُرْت.

شَفی حَسی پَطْرُس و خِیلی یِلِ د

^۹ وختی عیسی رَت وَ حوئَه پطرس، حَسی وَ نَه دی که تُو کِرِده و مِنْه جایه. ^{۱۰} عیسی دَسِشَه گُرْت و تُوش بَنَد اومَه. او زن وریسا و مشغول پذیرایی وَ عیسی وایی.

^{۱۱} تَنگِ پَسین، خیلی وَ دیوزَدَه یَلَه اُورِدِن طیش وُ وَ بی کلامِ حُش روحله وَشون که وَ دَرِ و تَموم مریضَلَه شفا دا.^{۱۲} وَ ای ترتیب، پیشگویِ اشعیای پیغمبر وَ اَنجوم رَسی که:

«وُ دَرْدَلِ ایما نَه وَ گُرْت

و مریضی یِلِ ایما نَه وَ حُش گُرْت.»

بَهی پیروی وَ عیسی

^{۱۳} وختی عیسی دی عده زیادی طیش جَم واییینه، امر که: «بریم اولت

دریاچه.»^{۱۹} اوسه یکی وَ معلمِ تورات اومه طیش و گُت: «ای استاد، هر جا پری، وَ دینت ایام.»^{۲۰} عیسی جواب دا: «روایل کر دارن و پرنبدیل آسمون چال دارن، اما سی کر انسان چی سر نهائین نی.»^{۲۱} شاگردی دَ وَش گُت: «ای آقا، بل اول بَرَم و بومه نِگه کُنم و بعد مُردنیش کِنِمش زر گل، اوسه وَ دین ت بیام.»^{۲۲} اما عیسی وَش گُت: «وَ دین م بیو و بل تا مُردیل، مُردیلِ خِشونه کِن زر گل.»

آروم کردنِ تیغونِ دریا

^{۲۳} اوسه عیسی سوارِ قایقی وابی و شاگردلش هم وَ دینش رَتن. ^{۲۴} یَدَفَه مینه دریا تیغونِ سختی اومه، طوری که نزدیک بی موجل قایقه غرق کینه. اما عیسی وَ خُو بی. ^{۲۵} پ شاگردل اومن دیارش کردن و گُتن: «ای آقا، داریم غرق ایابیم؛ نجاتمون بیه!»^{۲۶} عیسی جواب دا: «ای کم ایموئل، سیچه زلتون ایره؟» اوسه وریسا و وَ بای و موجل نهیب زه و همه جا آروم وابی. ^{۲۷} اونگل حیرت زیه وَ یک ایپُرسیین: «په د کی یه؟ حتی بای و موجل هم وَش اطاعت ایکنین!»

شفی دتا مردِ دیوریه

^{۲۸} وختی که عیسی رسی وَ ولات جَدَری یل، که اولت دریاچه بی، دتا مردِ دیوریه که وَ فَبرسون ایومَن وَ دَر، عیسی نه دیین. او دتا ایقه خطرناک ببین که هیشگه نیترس وَ او ره ری و ابو. ^{۲۹} اونگل قیره رَن: «ت چکار ایما داری، ای کر خدا؟ مه اومی پی تا نهی وخت قرار و ابیه عذابون بیی؟»^{۳۰} پچی اوبالترشون گله گپویی وَ خوگل چی ایخردین. ^{۳۱} دیول بی التماس وَ عیسی گُتن: «آر ایکنیمون وَ دَر، بسیمون کُ مینه گله خوگل.»^{۳۲} عیسی وَشون گُت: «بریت!» دیول اومن وَ دَر و رتن مینه خوگل و تموم گله وَ سرازیری تلی مینه دریاچه هجوم بُردن و مینه او هلاک و ابیین. ^{۳۳} خوک چروئل دَرَتین، و رتن وَ شهر و تموم ای جریانه، مخصوصاً آنچه نه که سی او دیورده یل اتفاق اُفتایه بی، سی مردم تعریف کردن. ^{۳۴} اوسه تموم مردم شهر سی دیین عیسی اومن وَ دَر و وختی وَ نه دیین وَش التماس کردن که وَ ولایتشون بزیه وَ دَر.

شفی مردِ فلج

^۱ پ عیسی سوارِ قایق وابی و رت اولت دریاچه، وَ شهر خُش.

^۲ اوسیه چَن نفر، مَرِدِ فَلَجی نَه که سر تَشکی خوسییَه بی، اُورِدِن طِیش. عیسی وختی ایمون اونگله دی، وَ مَرِدِ فَلَجِ گُت: «رو دِلت فُرص بو، گِنائِلت آمرزییَه وابی!» ^۳ مینه ای موقع، په پاره ای وَ معلَمِلِ تورات بی خُشون گُتِن: «ای مَرِدِ کُفر ایگُ.» ^۴ عیسی که دونس چه فکری ایکنن وَشون گُت: «سیچه ای فکر گُتد وَ دلتون رَه ایبیت؟» ^۵ گُتِن کویکی آسونتره: پِکه "گِنائِلت آمرزییَه وابی"، یا پِکه "وَری وَ رَه پَرَه" ^۶ ایسه تا بدونیت که کِر انسان وَ ری زمین اقتدار آمرزیین گِنائِله داره...» - وَ مَرِدِ فَلَجِ گُت: - «وَری، جائه وَگه وَ پَرَه حوئت.» ^۷ او مَرِدِ وَریسا وَ رت وَ حوئش. ^۸ وختی مردم پنه دیین، زَلشون رت وَ خدا نَه ستایش کِرین که ایطور اقتداری وَ انسان بَخشییه.

دعوت وَ مَتی

^۹ وختی عیسی وَ وُچه رت، مَرِدی نَه دی که نومش مَتی بی که مینه خَر اجگاه نِشسه بی. وَش گُت: «وَ دین م بیو!» او مَرِدِ وَریسا وَ دین عیسی رونه وابی.

^{۱۰} وختی که عیسی مینه حونه مَتی وَ سر سفره نِشسه بی خیلی وَ خَر اجگیرل وَ گِناکارل اومن وَ بی عیسی وَ شاگردلش هَمسفره واییین. ^{۱۱} وختی عالمِلِ فرقه فَریسی پنه دیین، وَ شاگردلِ عیسی گُتِن: «سیچه استاد ایشا بی خَر اجگیرل وَ گِناکارل غذا ایخَره؟» ^{۱۲} اَمّا عیسی وختی پنه اِشفت، گُت: «مَریضلِن که وَ طیبب احتیاج دارن، نَه اَیملِ سالم. ^{۱۳} بَریت وَ معنی ای کلامه بَقمیت که "م وَ ایشا فُر بونی وَ پیشکش نیخوام، بلکم رحمت ایخوام." سی پِکه م نیوممه تا صالحله، بلکم تا گِناکارله وَ توبه دعوت کُئم.»

سؤال در موردِ روزه

^{۱۴} اوسیه شاگردلِ یحیی تعمید دهنده اومن طی عیسی وَ گُتِن: «سیچه ایما وَ فرقه فَریسی یل روزه ایگیریم، اَمّا شاگردلِ تِ روزه نیگیرن؟» ^{۱۵} عیسی جواب دا: «مه ایابو دوسلِ دوما تا موقی که دوما باشونه، عزاداری کِنن؟ اَمّا روزلی ایایه که دوما وَشون گِرته و ابو، اوسیه روزه ایگیرن. ^{۱۶} هیشکه پارچی نو نَه وَ جومی گُنه پَر و نیرنه، سی پِکه پَر و جومه کنده ایابو وَ پَرش بتر ایابو. ^{۱۷} وَ هم شراب نو نَه مینه مشکلِ گُنه نیریزن، سی پِکه مشکلِ پَره ایابون وَ شراب ایریزه وَ مشکلِ هم وَ بین ایرن. بلکم شراب نو نَه مینه مشکلِ نو ایریزن تا هر دتاشون سالم واییین.»

زنده کردنِ په دُویر وَ شفی په زَن

۱۸ مِنْهُ هَمُو حَالِ كِه عِيسَى اِي گَبَلَه سِيشون اِيگَت، يَكِي وَ رِئِيسَلِ كَنِيسَه اومَه طِي عِيسَى وَ چَلُوش زُونِي زَه وَ گَت: «دَوِيَرُم هَمِيسَه مُرِد. وَ اِي حَالِ التماس اِيكُنُم بِيو وَ نَسَبَه وَش بِنَه كِه زَنَدَه اِيابو.» ۱۹ عِيسَى وَرِيسَا وَ بِي شَاگَرْدِلِش باش رَت. ۲۰ مِنْهُ هَمُو مَوْع، زَنِي كِه نُوازَه سال وَ خِينِرِيزِي زَجَر اِيگَشِي، وَ پِيسِ سَر وَ عِيسَى نِزَنگِ وَابِي وَ وَ رُو قَباش دَس زَه. ۲۱ وَ بِي خُش گُتَه بِي: «أَر حَتِي وَ قَباش دَس بَرَنُم، شفا اِيگَرُم.» ۲۲ عِيسَى وَرگَشَت، وَ نَه دِي وَ فرمايش كِه: «دَوِيَرُم، دِلَت قَرص بو، ايمونِت تَنَه شفا داپِه.» وَ او ساعت، زَن شفا گَرَت. ۲۳ مَوْقِي كِه عِيسَى رَت مِنْهُ حَوْنِي او رِئِيسِ كَنِيسَه وَ شَرَبَه حَوْنَلِ وَ كَسَلِي نَه دِي كِه شَبِون اِيكِرِدين، ۲۴ فرمايش كِه: «بِرِيت وَدَر. دَوِيَرِ نُمِرَدَه بَلِكَم وَ خُوِيَه.» اَمَّا اونگَلِ وَش خَنِدِسين. ۲۵ وَخَتِي مَرَدَمَه كِرِدين وَدَر، عِيسَى رَت داخل وَ دَس دَوِيَرِ گَرَت وَ او دَوِيَرِ وَرِيسَا. ۲۶ خَوَرِ اِي اَتْفَاقِ مِنْهُ سَرَتاسَرِ او وِلاتِ پِيچَسِ.

شَفِي دِتا كُورِ وَ يَه كُنْگِ

۲۷ مَوْقِي كِه عِيسَى وَ وَچَه اِيَرَت، دِتا مَرِدِ كُورِ وَ دِينِ وَ اِيچِكِسينِ وَ قِيرَه اِيَرِن: «اِي كِرِ داوودِ پادشاه، وَ اِيما رَحِمِ كُ!» ۲۸ وَخَتِي عِيسَى اومَه وَ حَوْنَه، او دِتا مَرِدِ اومِنِ طِيَشِ. عِيسَى وَشونِ پُرسِي: «ايمونِ دَارِيتِ كِه مِ اِيَتُرُمِ اِي كَارِ اَنجُومِ بِييم؟» جَوَابِ دَان: «بَلَه، أَقا.» ۲۹ اوسِه عِيسَى وَ تِييلِشونِ دَس نَها وَ گَت: «طَبَقِ ايمونِتونِ سِيَتونِ اَنجُومِ وَابو.» ۳۰ اوسِه تِييلِشونِ وَازِ وَابِي. عِيسَى وَشونِ قَدَقَنِ كِه: «حَواسَتونِ بو كَسِي وَ اِي جَرِيانِ باخَوَرِ وَائبو.» ۳۱ اَمَّا اونگَلِ رَتِنِ وَدَر، وَ تَمُومِ او وِلاتَه دَرمُورِدِ اِي كَارِ عِيسَى پُرِ كِرِدين. ۳۲ مِنْهُ هَمُو حَالِ كِه اونگَلِ اِيَرَتِنِ وَدَر، مَرِدِي دِيوَرِيَه نَه كِه گُنْگِ بِي، اُورِدينِ طِي عِيسَى. ۳۳ وَخَتِي عِيسَى دِيوِ وَش كِه وَدَر، رُونِ او مَرِدِ گُنْگِ وَازِ وَابِي. مَرِدَمِ حِيرَتِ زِيَه اِيگُنِن: «اِبْطُورِ چِيبي وَتَه مِنْهُ اسْرَائِيلِ دِييَه نُوَابِييَه!» ۳۴ اَمَّا عَالِمَلِ فَرَقَه فَرِيسِي گُتِن: «وَ دِيوَلَه وَ كِمَكِ رِئِيسِ دِيوَلِ اِيكِنَه وَدَر.»

مَصُولِ زِيادَه، كَارِگَرِ كَم

۳۵ عِيسَى مِنْهُ تَمُومِ شَهْرَلِ وَ دِهاتَلِ اِيگَشَت، مِنْهُ كَنِيسَه يَلِ اونگَلِ تَعْلِيمِ اِيدا وَ خَوَرِ خَشِ پادشاييِ خُدا نَه اَعْلَامِ اِيكِه وَ هَرِ دَرِدِ وَ مَرِيضِي نَه شفا اِيدا. ۳۶ عِيسَى وَخَتِي جَمَاعَتَلِ زِيادِي دِي، دِلِشِ وَ حَالِ اونگَلِ سَخْتِ سِي يَكِه مِي مِشَلِي بِي چِپُون، پَرِيشونِ حَالِ وَ دَرْمُنَدَه بِيين. ۳۷ پَ وَ شَاگَرْدِلِشِ گُت: «مَصُولِ زِيادَه، اَمَّا كَارِگَرِ كَم. ۳۸ پَ، وَ صَاحابِ مَصُولِ بَخِيَتِ كَارِگَرَلِي سِي پَرِيبِنِ مَصُولِ خُشِ بَسِي كِنَه.»

رسالت دوازده شاگرد

۱ اوسیه عیسی دوازده شاگردش طی خُش صیا که و اونگله اقتدار بخشی تا روجل ناپاگه کین ودر و هر درد و مریضینه شفا ببین. ۲ ینه نوم او دوازده رسول: اول، شمعون معروف و پطرس و گکاش آندریاس؛ یعقوب کِر زبدي و گکاش یوحنا؛ ۳ فیلیپس و برتولما؛ توما و متای خراجگیر؛ یعقوب کِر حلفای و تَدای؛ ۴ شمعون غیور و یهودای آسخریوطی که و عیسی خیانت که.

عیسی دوازده رسوله بسی ایکنه

۵ عیسی ای دوازده نفر بسی که و وشون فرمایش که: «طی غیریهودی یل نریت و داخل هیچ کویکی و شهرل سامری یل ثوابیت، ۶ بلکم طی میشل و لا وابیه قوم اسرائیل بریت. ۷ موقی که ایریت، ای پیومه اعلام کینیت که پادشایی آسمون نزنکه. ۸ مریضله شفا ببیت، مُردیله زنده کینیت، جذامی یله شفا ببیت، دیوله کینیت ودر. مُفت جُسیته، مُفت هم ببیت. ۹ هیچ طلا یا نقره یا مس منه دویاللتون بی ختون نبریت ۱۰ و سی سفر، ثربه یا جومی اضافی یا ارسی یا چودسی نوکریت؛ سی یکه کارگر مستحق دسمر خشه. ۱۱ منه هر شهر یا دهاتی که ایریت، آیم لایقی بجوریت و تا موقی که منه او شهریت، منه حوئش ویسیت. ۱۲ وختی ایریت منه او حوئه، "سلام کینیت." ۱۳ ار او حوئه لایق بو، صلح و سلامتی ایشا و او حوئه قرار ایگره و ار لایق نبو، و ایشا ایبرگرده. ۱۴ ار کسی ایشا نه قبول نکینه و یا و گیلتون گوش نیه، موقی که و او حوئه یا شهر ایبیت ودر، جل پائل ختونه بتگنیت. ۱۵ وراسی، و ایشا ایگم، منه روز داوری، تحمل مجازات سی شهرل سدوم و عموره آسونتر ایابو تا سی او شهر. ۱۶ «خواستون بو، م ایشا نه می میشل و ملی گرگل بسی ایکنم. پ می مار هوشیار بیت و می کموتر ساده. ۱۷ و مردم برحذر بیت. اونگل ایشا نه تحویل ایین و محکمه یل و منه کنیسه یلشون ایشا نه ایبندن و فلک. ۱۸ و خاطر م ایشا نه ایبرن طی حاکم و پادشایل تا در برابر اونگل و ملی غیریهودی یل شهادت ببیت. ۱۹ وختی ایشا نه تسلیم ایکنن، هول نیاشته بیت که چطو یا چه بگیت. منه او زمون آنچه باید بگیت و ایشا عطا ایابو. ۲۰ سی یکه کسی که گپ ایزنه نه ایشاپیت، بلکم روح بو آسمونی ایشانه که و زنونن گپ ایزنه. ۲۱ گکا، گکا نه و بو، اولاد تسلیم مرگ ایکنه. اولادل و ضد دی بو ایوریسین و باعث کشته و ابیین اونگل ایابون. ۲۲ تموم مردم و خاطر نوم مو و ایشا نفرت

ایگرَن. اما هرکه تا و آخر پاورجا و بیسه، نجات ایجوره. ^{۲۳} وختی مینه شهری و ایشا آزار رسوندن، و شهری د بَدْرِیت. و راسی، و ایشا ایگم، که نهی یکه بتریت بریت و تموم شهرل اسرائیل، کِر انسان ایایه.

^{۲۴} نه شاگرد و استادش سرتَره و نه غلام و اربابش بالاتر. ^{۲۵} سی شاگرد په بَسِه، که می استاد خَش و ابو و سی غلام که می ارباب خَش و ابو. آر و رئیس حونه بگن بَعزبول که شیطونه، و باقی اَیْمَل حونه چه ایگن؟

^{۲۶} اما، و شون زَلتون مَره. هیچ چپی پَنون نی که آشکار نوابو و هیچ چپی پوشییه نی که دیار نوابو. ^{۲۷} آنچه مینه تاریکی و تون گنم، مینه روز روشن اعلام کنیت و آنچه مینه گوشتون گته و ابی، و سر تویل اعلام کنیت. ^{۲۸} و گسلی که جسمه ایگشِن اما نیترن روحه بکشین، زَلتون مَره؛ و زَلتون بَره که اینتره هم روح و هم جسم ایشا نه مینه جنم هلاک کینه. ^{۲۹} مه د بنگشته و په پیل سه نیفروشن؟ و ای همه، حتی په بنگشته هم بدون اراده بو آسمونی ایشا و زمین نییفته. ^{۳۰} حتی تموم می یل سرتون شمرده و ابییه. ^{۳۱} پ زَلتون مَره، سی یکه ارزش ایشا بیشتَر هزارون بنگشته.

^{۳۲} هرکه طی مردم مئه اقرار کینه، م هم طی بوم که مینه آسمونه، و نه اقرار ایکنم؛ ^{۳۳} اما هرکه طی مردم مئه حاشا کنه، م هم طی بوم که مینه آسمونه، و نه حاشا ایکنم.

^{۳۴} گمون مکنیت که م اوممه تا صلح بیارم و ری زمین. نیوممه تا صلح بیارم، بلکم تا شمشیر بیارم! ^{۳۵} سی په اوممه تا:

"کِر و بو،

دویر و دی،

عروسه و حسی جیا کنم.

^{۳۶} دُشْمَنَل هر کس، اهل حونه خَش ایابو."

^{۳۷} هرکه دی بوشه بیشتَر م دوس داشته بو، لایق م نی؛ و هرکه کُر یا دویرشه بیشتَر م دوس داشته بو، لایق م نی. ^{۳۸} هرکه صلیب خشه نوگره و دین م نیا، لایق م نی. ^{۳۹} هرکه بخوا جوئشه نگه کینه، ونه و دس اییه و هرکه جوئشه و خاطر م و دس بییه، ونه نگه ایکینه.

^{۴۰} هرکه ایشا نه قبول کینه، مئه قبول کیده و کسی که مئه قبول کیه، او کسی نه قبول کیده که مئه بسی کیده. ^{۴۱} هرکه پیغمبری نه سی یکه پیغمبره قبول کینه، پاداش په پیغمبر ایگره، و هرکه آیم صالحی نه سی صالح بیینش قبول کینه، پاداش په آیم صالحه ایگره. ^{۴۲} هرکه و یکی و ای کچلوئل، سی یکه شاگرد منن، حتی پیاله ای او سرد بییه، و راسی، و ایشا ایگم، بی پاداش

گپلِ عیسی در موردِ یحییٰ تعمید دهنده

^۱ دِنْدِی پِکِه عیسی ای دستورَلَه وَ او دُوازَه شاگردش دا، وَ وُجِه اَفْتَا وَ رَه تا مِنه شهرلِ دَ تعلیم بییه وَ موعظَه کِنه.

^۲ وختی یحییٰ مِنه زندان، تعریف کارلِ مسیحِ اِشْنَفْت، شاگردلِ خَشَه بسی کِه طیش ^۳ تا وَ عیسی بپُرسِن: «مَه تِ هَم وَنی کِه ابیایس بیایه، یا بَدَدِیر پِکِیدَه بییم؟» ^۴ عیسی مِنه جواب گت: «بَرِیت وَ اُنچه ابیینیت وَ ایشِنفیت سی یحییٰ تعریف کِنیت، کِه: ^۵ تیبَه کورلِ بر ایابو، شَللِ رَه ایرِن، جذامی یلِ شفا ایگرن، کَرلِ ایشِنفِن، مُردیلِ زنده ایابون وَ وَ ففیرلِ خَوَرِ خَشِ اعلام ایابو. ^۶ خَشِ وَ حالِ کسی کِه وَ م شک نَکِنه.»

^۷ وختی شاگردلِ یحییٰ ایرتن، عیسی در موردِ یحییٰ شروع وَ صُبت کِه وَ جماعت گت: «سی دیین چه وَ بیابون رَتیت؟ سی دیین نی ای کِه وَ باد ایجُمبِه؟ ^۸ آر نه، پِ سی دیین چه رَتیت؟ سی دیین مردی کِه جومه ای مَلَمَلِ وَ وَرِشِه؟ اونگلی کِه جومه یلِ مَلَمَلِ وَ وَرِ ایکن مِنه کاخِلِ پادشایلِن. ^۹ پِ سی دیین چه رَتیت؟ سی دیین په پیغمبر؟ یله، وَ ایشا ایگم کسی کِه وَ پیغمبر هم بالاتره. ^{۱۰} سی پِکِه وَ هَمونِه کِه در موردش مِنه کتابلِ مقدس نِوشَنه و ابییه:

«ایسه رسولِ خَمه نهی تِ بسی ایکنم

کِه رته سیت آمایه ایکنه.»

^{۱۱} وراسی، وَ ایشا ایگم، کِه کسی گوتَرِ یحییٰ تعمید دهنده وَ دیش زاده نوابییه، اَمّا کچلوترین مِنه پادشایی آسمون وَش گوتَره. ^{۱۲} وَ زمون یحییٰ تعمید دهنده تا ایسه، پادشایی آسمون آزار وَ اذیتلِ زیادی دییه وَ اَیْمَلِ زوردار ونه وَ زور ایگرن. ^{۱۳} تموم پیغمبرلِ وَ تورات تا زمون یحییٰ، وَ چبیلی کِه باید اِتْفاق بیئفته خَوَرِ دانه. ^{۱۴} وَ آر پنه قبول داریت، باید بدونیت یحییٰ هَمو ایلِیا یه کِه ابیایس بیا. ^{۱۵} هرکِه گوش شنوا داره، بَشِنِفِه.

^{۱۶} «بِگم مَرِدمون ای نَسَلِ می چِنِن؟ می بَجَه یلی یِن کِه مِنه بازار ایشینن وَ همبازی یلِشونَه صیا ایکنن، ایگن:

^{۱۷} «سیتون نی زیم، نَوَرِ بازبیت؛

شَرَبِه خُنْدِیم، نَگَرِیوسیت.»

^{۱۸} سی پِکِه یحییٰ اومَه کِه نه ایخه وَ نه اینوشی؛ هَمه ایگن: "دیو داره." ^{۱۹} کِر انسان اومَه کِه ایخره وَ اینوشه؛ ایگن: "سبیلش کِنیت، مردی یه کمو وَ عرق

خَر، رَفِيقَ خَرَاَجِیْرَل وِ گِنَاكَارَل. " اَمَّا دِرْسِی هَر حِكْمَتِی نَه نَتِیجَه اِی كَه وَ
بَار اِیَارَه نِشُون اِیِبِه. »

وای وَ حَالِ وَ شَهْرَلِ تَوْبَه نَكْرَدَه

^{۲۰} اوسیه عیسی شروع که وَ سرزنش شهرلی که بی یکه بیشتر معجزه یلش
مینه اونگل آنجوم وابییه بی، اَمَّا تَوْبَه نَكْرَدَه بیین. ^{۲۱} «وای وَ حَالِتِ اِی
خورزین! وای وَ حَالِتِ اِی بَیتِ صِیدَا! سی یکه آر معجزه یلی که مینه ایشا
آنجوم وابی مینه شهرلِ صور و صیدون ایابی، مردم وُچه یکلِ زینتر جومه سه
پوشییه بیین و مینه خُل نَشَسَه بیین و توبه کرده بیین. ^{۲۲} اَمَّا وَ اِیْشَا اِیْگَم کَه مینه
روز داوری، تحمل مجازات سی شهرلِ صور و صیدون آسونتر ایابو، تا سی
ایشا. ^{۲۳} وَ تِ اِی کَفَرِنَاحُوم، مَه تَا وَ فَلَکِ سَرِ اِیْنِی؟ نَه، بَلْکَم تَا وَ دِلِ جَنَمِ
سرنگون ایابی. سی یکه آر معجزه یلی که مینه تِ آنجوم وابی مینه سُدوم اِتْفَاقِ
اییفتا، تَا وَ اَمْرُو وَ جَا اِیْمُنْد. ^{۲۴} اَمَّا وَ اِیْشَا اِیْگَم کَه مینه روز داوری، تحمل
مجازات سی شهر سُدوم آسونتر ایابو، تا سی تو.»

بِیْبِیْتِ طِی مَو

^{۲۵} مینه او مَوْع، عیسی اعلام که: «ای بُو، مالکِ آسمون و زمین، تَنَه شکر
ایکنم که ای حَقِیْقَتَه وَ حَکِیْمَل وِ دُونَایِل پَنون کردی پی و وَ بَجَه یِلِ کِچَلُو
آشکار کردی پی. ^{۲۶} یَلَه، اِی بُو، سی یکه خواس تِ په بی. ^{۲۷} بُوم هَمَه چِیْنَه
دایه وَ دَسْم. هِیْشِگَه کِر نِیْشَنَاسِیَه غِیْر بُو، و هِیْشِگَه بُو نَه نِیْشَنَاسِیَه غِیْر کُر، و
اونگلی که کُر بخوا بُو نَه وَشون آشکار ایکنه.

^{۲۸} «بِیْبِیْتِ طِی مَو، اِی تَمُومِی زَحْمَتِکِشَل وِ کَسَلِی کَه زَر بَارَلِ سَنَگِیْنِیْت، کَه
م وَ اِیْشَا رَاْحَتِی اِیْم. ^{۲۹} یُوغِ مَنَه بَنِیْت وَ کُولْتُون وُ وَ مِ تَعْلِیْمِ بَگْرِیْت، سی یکه
صَبُور وِ کُوجِکِ مِزَاْجُم، وُ وَ جَوْنَلْتُون رَاْحَتِی اِیْم. ^{۳۰} سی یکه یُوغِ مِ آسُونَه وِ
بَار مِ سَبِک.»

۱۲

عیسی صاحب روز شَبَات

^۱ مینه او زمون، عیسی مینه روز شَبَات یعنی روز شَنَبَه که روز مقدس
یهودی یَلَه وَ مابین زمینلِ گندم ری ایابی. شاگردلش که گُسنشون بی شروع
کردن وَ چِیْبِیْن خُوشَلِ گندم وَ خَرْدَنِشُون. ^۲ عَالِمَلِ فَرَقَه فَرِیْسِی وَخْتِ یَنَه دِیْبِیْن وَ
عیسی گُتِن: «سی کُ، شاگردلِتِ کاری ایکنن که مینه روز شَبَات جایز نی.»

عیسی و شون جواب دا: «مَه مِیَنه نوشتَه یَلِ مقدس نَخوندینه که داوود چه کِه، اوسِه که خُش و یارلش گُسنه بیین؟^۴ چَطو خُش رَت مِیَنه حوئی خدا و نون تقدیم و ابیبه و خدا نه خَه، هَرچن خَرَدَن او نون سی داوود و هُمَریش جایز نبی، و تِنَا کاهِنل اجازَه داشتِن و او نون بَخَرَن؟»^۵ یا می مِیَنه تورات نَخوندینه که مِیَنه روزل شبات، کاهنلی که مِیَنه معبدِ خداین، قانون شَباتَه ایشکِن، و اِی حال بی گِنائِن؟^۶ و ایشا ایگَم کسی ویچنه که و معبدِ خدا گوتَره!^۷ اَر معنی اِی کلامَه ایفَمسیت که ایگُ "مِ رحمت ایخوام، نَه فُربونی" دَ بی گِنائِلَه محکوم نیکردیت.^۸ سی پِکِه کِر انسان صاحبِ روز شَباتَه.»

شَفی مَرِدِ عَلیل

^۹ اوسِه عیسی و وُچَه زَه وَدَر و رَت و کَنیسه اونگَل. ^{۱۰} مِیَنه کَنیسه مَرِدی بی که یَه دَسِش خشک و ابیبه بی. حاضرین و عیسی پُرسیین: «مَه شفا داین مِیَنه روز شَباتِ جایزه؟» یَنه گُتِن تا بُونه اِی سی متهم کَرَدِش بَجورن. ^{۱۱} عیسی و شون گُت: «اَر یکی و ایشا میشی داشته بو و او میش مِیَنه روز شَباتِ بییفته مِیَنه چِبی، مَه و نیرَه و و چه نیدرارش؟^{۱۲} ایسه، انسان، چَقَه بارزِشتر و میشه! پَ خوبی کَرَدَن مِیَنه روز شَباتِ جایزه.»^{۱۳} اوسِه و او مَرِد گُت: «دَسِته دراز کُ!» و دَسِشه دراز کِه و او دَس، می دَس دیش خوب و ابی. ^{۱۴} اَمَا عَالِمِ لِ فرقه فُرسی رَتِن وَدَر و بی یَک شُور کَرِیَن که چَطو عیسی نَه پِکِشِن.

خادم برگزیده خدا

^{۱۵} عیسی که و اِی امر آگا بی، و وُچَه زَه وَدَر. اَمَا عدّه زیادی رَتِن و دینش و عیسی تَموم اونگَله شفا دا ^{۱۶} و و شون قَدَقَن که تا و کسی دَ نَگَن که و کِه. ^{۱۷} یَه و ابی تا گُتَه اِشعیای پیغمبر و اَنجوم بَرَسِه که:

^{۱۸} «یَنه خادمِ مو که و نَه انتخاب کِرِیمه، عزیز مو که جوئم و ش راضیه.

روحِ خَمَه و ش ایئم

و و عدالتَه و قومَلِ دَ اعلام ایکنه.

^{۱۹} نیجَنگِه و قیرَه نیرَه؛

و کسی صیاشَه مِیَنه کوچه یَلِ نیشِنه.

^{۲۰} نی خُرد و ابیبه نَه نیشگِه

و فَنتیلَه نَصَفَه سَخْتَه نَه کور نیکنه،

تا عدالتَه و پیروزی بَرَسونه.

^{۲۱} نومش باعثِ اِمید سی تَموم قومَلِ ایابو.»

عیسی و بعلزبول

۲۲ اوسه مردی دیوزیه نه اوردین طیش که کور و گنگ بی و عیسی و نه شفا دا، طوری که ترس بوینه و گپ بزنه. ۲۳ او جماعت همه حیرت زیه و ابیین و گُتِن: «نکنه ای مرد همو کر داوود بو؟» ۲۴ اما وختی عالمل فریسی ینه اشنفتن، گُتِن: «و کِمک بعلزبول، رئیس دیوله، که دیوله ایکنه و در و بس!» ۲۵ عیسی فکرلشونه فَمِس و وشون گُت: «هر مملکتی که و ضد خُش وریسه، نابود ایابو، و هر شهر یا حونه ای که و ضد خُش وریسه، پاورجا نیویسه. ۲۶ ار شیطون، شیطونه کنه و در، و ضد خُش وریسایه؛ پ چطو سلطنتش پاورجا ایویسه؟ ۲۷ و ار م بی کِمک بعلزبول دیوله ایکنم و در، شاگردل ایشا و کِمک کی اونگله ایکنن و در؟ پ اونگل خُشون داوَرل ایشا ایابون. ۲۸ اما ار م و واسطه روح خدا دیوله ایکنم و در، پ پادشایی خدا اومیه و ریتون. ۲۹ غیر یو، چطو کسی ایتره بره منه حونه مرد زورداری و مال و منالیشه غارت کنه، غیر یکه اول او مرد بوبنده. اوسه ایتره حوتشه غارت کنه. ۳۰ هرکه نه بی منه، و ضد منه، و هرکه بی م جم نکنه، پشک ایکنه. ۳۱ پ و ایشا ایگم، انسان هر گنایی کنه و هر کُفری بگ، آمرزیه ایابو، اما کُفر و روح خدا آمرزیه نیابو. ۳۲ هرکه گپی و ضد کر انسان بگ، آمرزیه ایابو، اما هرکه و ضد روح القدس گپ بزنه، نه منه ای دنیا و نه منه او دنیا، آمرزیه نیابو.

دار و میوش اشناخته ایابو

۳۳ «ار میوه خوب ایخیت، دارتون باید خوب بو، سی یکه دار بد میوه بد اییه. دار و میوش ایابو بشناسی. ۳۴ ایشا ای افعی زایدل، ایشا که شروریت، چطو ایتریت گپ خوب بزنیته؟ سی یکه زون و آنچه دل وش لوریزه، گپ ایزیه. ۳۵ آیم خوب، و خزینه خوب دل خُش خوبی ایکنه و آیم بد، و خزینه بد دل خُش، بدی. ۳۶ و ایشا ایگم که مردم منه روز داوری سی هر گپ بی ارزشی که و زون بیارن، حساب ایین. ۳۷ سی یکه بی گپل ختون تبرئه ایابیت و بی گپل ختون محکوم ایابیت.»

نشونه یونس پیغمبر

۳۸ اوسه عده ای و معلمل تورات و عالمل فریسی وش گُتِن: «استاد، ایخیم نشونه ای آسمونی وت بوینیم.» ۳۹ عیسی جواب دا: «نسل شرارت پیشه و زناکار، نشونه ای ایخوان! اما نشونه ای وشون دایه نیابو، غیر نشونه یونس پیغمبر. ۴۰ سی یکه همطور که یونس سه شو و سه رو منه کیم ماهی گپوی

بی، کِر انسان هَم سه شو و سه رو مِنه دل زمین ایویسه. ^{۴۱} مردم نینوا مِنه روز داوری بی ای نسل زنده ایابون و محکومشون ایکن، سی پکه اونگل و خاطر موعظه یونس توبه کِردن، ایسه کسی گوئر و یونس و بیچنه. ^{۴۲} ملکه جنوب مِنه روز داوری بی ای نسل زنده ایابو و محکومشون ایکنه، سی پکه و او سر دنیا اومه تا حکمت سلیمون بشنفه، ایسه کسی گوئر و سلیمون و بیچنه.

وَرگشتنِ روح ناپاک

^{۴۳} «وختی که روح ناپاک و کسی ایدرا، و جایل خشک و بی او ایره تا چی سی استراحت بجوره، اما نیجوره. ^{۴۴} پ بی خَش ایگ "و حونه ای که وش دراومه، اییرگردم." و وختی ایرسه وچه و حونه نه خالی و رفته و مرتب ایبینه، ^{۴۵} اوسه ایره و هف روح بتَر خسه هم ایاره و همشون ایرن مینش و وچه جا ایکن. پ، عاقبت او آیم بتَر اولش ایابو. عاقبت ای نسل شرور هم همیطور ایابو.»

دی و گکایل عیسی

^{۴۶} مِنه همو حال که عیسی بی مردم گپ ایره، دی و گکایلش و یسایه بیین ودر و ایخواسین باش گپ بزین. ^{۴۷} پ کسی وش خور دا که: «دی و گکایلش و یسایه ودر و ایخوان بات گپ بزین.» ^{۴۸} عیسی جواب دا: «دی م کیه؟ و گکایلم چه گسلی ین؟» ^{۴۹} اوسه بی دسش و طرف شاگردلش اشاره که و گت: «اینگلن دی و گکایلم! ^{۵۰} سی پکه هرکه اراده بومه که مِنه آسمونه و جا بیاره، گکا و دیه و دی مِنه.»

۱۳

مئل برزگر

^۱ همو روز، عیسی و حونه اومه ودر و نشس هیبی دریاچه. ^۲ اما طوری جمعیت زیادی دورشه گرتن که سوار قایقی وابی و نشس مینش، در حالی که مردم همه مِنه خشکی و یسایه بیین. ^۳ اوسه عیسی چییل زیادی بی مثل سیشون تعریف که. و گت: «یه رو برزگری سی تیم داین رت ودر. ^۴ وختی تیم ایدا، یه پاره ای اُفتا مِنه ره و پرنَدیل اومن و اونگله خردن. ^۵ یه پاره ای و تیمل اُفتا و زمین بردلی دون که خک زیادی نیاشت؛ پ زی سوز وابی، سی پکه خکش گم بی. ^۶ اما وختی اُفتو ره، سُختن و سی پکه ریشه نیاشین خُشک و ابیین. ^۷ یه پاره ای اُفتا ملی خارل. خارل سوز که و اونگله خفه که. ^۸ اما باقی تیمل اُفتا و

زمین خوب و ثمر آورد: په پاره ای صد برابر، په پاره ای شص برابر و په پاره ای سی برابر. ^۹ هرکه گوش شنوا داره، بشنّفه.»

^{۱۰} اوبسه شاگردل اومن طی عیسی، پُرسیین: «سیچه بی ای مردم بی مَثَل گپ ایزنی؟» ^{۱۱} عیسی وشون جواب دا: «فَمَسَن رَا زَلِ پادشایی آسمون و ایشا دایه و ابیبیه، اَمَا و اونگل دایه نواییه. ^{۱۲} سی پکه و و که داره، بیشتر دایه ایابو تا زیادتر داشته بو، و و که نیاره، همونم که داره و ش اِسِيَه ایابو. ^{۱۳} و ای خاطر بی اونگل بی مَثَل گپ ایزنم، سی پکه: «سِل اِیْکِن، اَمَا نِیْبِن؛

ایشنّفن، اَمَا گوش نیگرن و هم نیفمن.

^{۱۴} و راسی نبوت ایشعیای پیغمبر در مورد اونگل و حقیقت ایزسه که ایگ:

«و راسی و گوش ختون ایشنّفیت، اَمَا وَتَه نیفمیت؛

و راسی بی تییه ختون ایبِنیت، اَمَا وَتَه درک نیکنیت.

^{۱۵} سی پکه دل ای قوم سخت و ابیبیه،

گوشلشون سنگین و ابیبیه،

و تییل خسونه بسنه،

تا نکینه بی تییلشون بینن،

و بی گوشلشون بشنّفن

و منه دل خسون بّفمن

و و طرف م و رگردن و م شفاشون بییم.»

^{۱۶} اَمَا خَش و حال تییل ایشا که ایبِنن و گوشل ایشا که ایشنّفن. ^{۱۷} و راسی، و

ایشا ایگم، خیلی و پیغمبرل و صالحل اَرزو داشتن آنچه نه ایشا ایبِنیت، بینن و

نَدیین، و آنچه نه ایشا ایشنّفیت، بشنّفن و نشنّفن.

^{۱۸} «پ ایشا معنی مَثَل بَرزگَر بشنّفیت: ^{۱۹} وختی کسی کلام پادشایی آسمونه

ایشنّفه اَمَا وَتَه نیفمه، او شریر ایا و آنچه نه که منه دلش کاشته و ابیبیه، ایزه.

په همو تیمی یه که اَفتا منه ره. ^{۲۰} و اَمَا تیمی که اَفتا و زمین بردلی دون کسی

یه که کلامه ایشنّفه و زی و نه بی شایی قبول ایکنه، ^{۲۱} اَمَا سی پکه منه خَش

ریشه نیاره، تَنّا پچی طاقت ایاره. وختی و خاطر کلام، سختی یا آزاری و ش

ایزسه، زی ایمونشَه و دَس اییه. ^{۲۲} تیمی که اَفتا ملی خارل، کسی یه که کلامه

ایشنّفه، اَمَا هول و حراسل ای دنیا و عشق مال و ثروت، او کلامه منه او اَیم

خَفَه ایکنه و و ته و ثمر نیرسه. ^{۲۳} اَمَا تیمی که منه زمین خوب کاشته و ابی

کسی یه که کلامه ایشنّفه و و نه ایفمه و و بار ایشینه، صد، شص یا سی برابر

ثمر ایاره.»

مَثَلِ عَافِلِ هَرز

^{۲۴} عیسی مَثَلِ دَبِیْه ای هم سیشون اُورد و گُت: «پادشاییِ آسمون می مردی یه که مِنه زمینِ خُش تیمِ خوب پاشی. ^{۲۵} اما وختی که تموم کارگریش و خو بیین، دشمنش اومه و ملی گندم، علفِ هرز کاشت و رت. ^{۲۶} وختی گندم سوز وابی و خوشه که، علفِ هرز هم باش اومه بالا. ^{۲۷} غلامل صاحب حونه رتن طیش و گُتن: "آقا، مه ت تیمِ خوب مِنه زمینِ نکاشتی؟ پ علفِ هرز و کوچه اومه؟" ^{۲۸} صاحب زمین مِنه جواب گُت: "یه کار دشمنه. غلامل وش پُرسیین: "مه ایخی بریم و جَمشون کنیم؟" ^{۲۹} صاحب زمین گُت: "نه! آر پخیت عَافِلِ هَرز جَم کنیت، ممکنه گندمه هم باشون و ریشه دراریت. ^{۳۰} بلیت هر دِشون بی یک تا فصلِ بریین رشت کین. مِنه او زمون و دروگرل ایگم که اول عَافِلِ هَرز جَم کین و دسه کین تا سوزنایه و ابو، اوسه گندمله جَم کین، و امبار م بیارن."»

مَثَلِ دُونَه خَرْدَلِ و مَثَلِ خَمیرمایه

^{۳۱} عیسی سی اونگل مَثَلِی د اُورد و گُت: «پادشاییِ آسمون می دونه خردلی یه که کسی ونه وگرت و مِنه زمینش کاشت. ^{۳۲} بی یکه دونه خردل و تموم دونه یل کچلوتره، اما وختی سوز ایابو و تموم گیایل باغ گیوتر ایابو، و داری ایابو، طوری که پرنذیل آسمون ایان، مِنه کِله یلش چال ایکن.»

^{۳۳} اوسه سیشون مَثَلِی د اُورد و گُت: «پادشاییِ آسمون می خمیرمایه ای یه که زنی وگرت و بی سه گنی آرد گپو قاطی که تا تموم خمیر وراومه.»

^{۳۴} عیسی تموم ای چپیله بی مَثَلِ سی مردم گُت و بدون مَثَلِ وشون هیچ نَگُت. ^{۳۵} یه وابی تا کلامِ پیغمبر و آنجوم برسه که گُته بی:

«دهون خمه بی مَثَلِ واز ایکنم،

و آنچه نه که و شروع دنیا پنون منده، اعلام ایکنم.»

معنی مَثَلِ عَافِلِ هَرز

^{۳۶} اوسه عیسی جمعیتنه نها و رت مِنه حونه. او موقع شاگردیش او من طیش و گُتن: «معنی مَثَلِ عَافِلِ هَرز زمینه سیمون بگ.» ^{۳۷} عیسی مِنه جواب گُت: «کسی که تیمِ خوب مِنه زمینِ ایکاره، کِر انسانه. ^{۳۸} زمین، ای دنیایه؛ و تیمِ خوب، اولادلِ پادشاییِ آسمونین. عَافِلِ هَرز، اولادلِ او شیرین؛ ^{۳۹} و دشمنی که اونگله ایکاره، ابلیسه. فصلِ بریین، آخر ای دنیایه؛ و دروگرل، فرشته یلن. ^{۴۰} همو طور که عَافِلِ هَرز جَم ایکن و مِنه تش ایسوزن، مِنه آخر ای دنیا هم

هَمی کارَ ایکنین. ^{۴۱} کِر انسان فرشته یَلِ خَشَه بَسی ایکنه و اونگل هر چی نَه که باعثِ گنا ایابو و هم تموم بدکارلَه و پادشایی و جَم ایکنین ^{۴۲} و ورشون ایین مینه کوره تَش، چی که گریوه و دندون و دندون ساوناین هسی. ^{۴۳} اوسه صالحل مینه پادشایی بو آسمونی خَشون، می آفتو برچ ایرنن. هرکه گوش شنوا داره، بشنِفِه.

مَثَل گنج پَنون

^{۴۴} «پادشایی آسمون می گنجی یَه پَنون مینه دل زمین که کسی ونَه ایجوره، اوسه دبارَه پَنونیش ایکنه و خوشحالی ایره و آنچه داره، ایفروشه و او زمینَه ایسونه.

مَثَل مروارید

^{۴۵} همیطور پادشایی آسمون می تاجری یَه که و دین مُروادیدل گرون قیمته. ^{۴۶} پَ وختی مروارید مَهلی باارزشی ایجوره، ایره و آنچه داره، ایفروشه و او مروارید ایسونه.»

مَثَل تور ماهیگیری

^{۴۷} «و هم پادشایی آسمون می توری یَه که وردایه ایابو و دریا و همَه طور ماهی اییفته منش. ^{۴۸} موقی که تور پر ایابو و ماهی، ونَه ایگشِن و خشکی. اوسه ایشینن و خوبلَه جَم ایکنین مینه سلَه، اما بدلَه وراپین اوبال. ^{۴۹} مینه آخر ای دنیا هم همیطور ایابو. فرشته یَلِ ایان و شرورلَه و ملی صالحل ایگشِن و در ^{۵۰} و اونگلَه وراپین مینه کوره تَش، چی که گریوه و دندون و دندون ساوناین هسی.»

^{۵۱} اوسه وَشون گُت: «تَموم ای چی یَلَه فَمسیت؟» شاگردل جواب دان: «یَلَه!» ^{۵۲} عیسی فرمایش که: «پَ، هر معلَم تورات که درمورد پادشایی آسمون تعلیم گُرتَه بو، می صاحبونه ای یَه که و خزینَه خُش چیلل نو و گُنه ایاره ودر.»

بی ایمونی مردمِ ناصرَه

^{۵۳} وختی عیسی ای مَثَللَه و آخر رَسُند، و وُچَه رَت ^{۵۴} و اومَه و شهر خُش و مینه کنیسه یَلِ مردمَه تعلیم ایدا. مردم حیرت زیَه ایپُرسیین: «ای مرد ایطور حکمت و قدرتِ آنجوم معجزه یَلَه و کوچَه و دَس اُورِدِه؟ ^{۵۵} مَه و کِر او نجار نی؟ مَه نوم دیش مریم نی؟ مَه یعقوب و یوسف و شمعون و یهودا نَه گکایلین؟

٥٦ مَه تَموم دَدِيلِش مِلامون زَندي نِيكِنين؟ پَ اِي چِييلَه وَ كوچَه ياي گِرْتَه؟»
 ٥٧ پَ سَخْت وَ شون بَرَحَه. اَمّا عيسِي وَ شون گُت: «پيغمبر هِيچ جاي حَرمت
 ني غَيْر مِنه شَهَر وَ حونَه خُش!»^{٥٨} وَ وَچَه وَ خَاطِر بي ايموني اونگل،
 معجزه يِل زيادي نَكِه.

١٤

قتل يحيى تعميد دهندَه

١ مِنه او زمون آوازَه عيسِي رَسي وَ گوش هيروديس حاكم،^٢ وَ زَرَدَسَلِش
 گُت: «په يحيى تعميد دهندَه يَه كه وَ مُردِل زنده و اببيه وَ هَمِي خَاطِرَه كه
 قُدْرَتِل اَنجوم معجزَه وَ شَ ظاهر ايابو.»

٣ سي پِكِه هيروديس وَ خَاطِر هيروديا كه نَهاتَر زِن گِگاش فيليپس بي، يحيى
 نَه گِرْتَه بي وَ وِرش دايَه بي مِنه زندان.^٤ سي پِكِه يحيى وَ شَ اِيگُت: «اي زن
 وَت حلال ني.»^٥ هيروديس اِيخواس يحيى نَه بَكشِه، اَمّا وَ مردم رَأش ايرت،
 سي پِكِه مردم يحيى نَه په پيغمبر دونيسن.

٦ اَمّا وختي روز جشن تولد هيروديس رَسي، دويِر هيروديا مِنه مجلس
 وَ رِبازي وَ طوري دل هيروديس شاي كه^٧ كه قسم خَه هر چه بِخوا وَ شَ بييه.
 ٨ دويِر هم وَ تحريك ديش گُت: «سر يحيى تعميد دهندَه نَه هَم ويچَه مِنه مَجْمَه
 اي وَ مِ بييه.»^٩ پادشاه ناراحت و ابي، اَمّا سي قَسَمِي كه خَرْدَه بي وَ وَ احترام
 مِموتلِش دستور دا كه وَ او دويِر دايَه و ابو.^{١٠} وَ گِستلي نَه بسي كه، سر يحيى
 نَه مِنه زندان وَ بِيَش جيا كِردين^{١١} وَ وَنَه مِنه مَجْمَه اي اُوردين وَ دان وَ دويِر وَ
 وَ هَم وَنَه بُرد طي ديش.^{١٢} شاگردل يحيى اومَن وَ جنازه وَ نَه بُرين وَ كِردين
 زر گِل وَ اوسه رَتين وَ عيسِي خَوَر دان.

غذا داين وَ پنج هزار نفر

١٣ وختي عيسِي پِنَه اِشْفَت، وَ قايق سوار و ابي، وَ وَچَه وَ جِي خَلْفَتِي رَت.
 اَمّا مردم باخَوَر و اببين وَ شَهَر لِشون پي پياده وَ دينش رُونَه و اببين.^{١٤} وختي
 عيسِي وَ قايق پياده و ابي، جمعيت زيادي نَه دي وَ دِلش وَ حالشون سُخت، وَ
 مَرِيضِلشونَه شفا دا.

١٥ تَنگ پَسِين، شاگردل اومَن طيش وَ گُتن: «ويچَه جِي ديراُفتاده يَه، وَ
 ديراوخت هَم هسي. مَرِدْمَه رُونَه كُ تا بَرَن وَ آبايي يِل دوربال وَ سي خَشون
 غذا بسوين.»^{١٦} اَمّا عيسِي وَ شون گُت: «لازم ني مردم بَرَن. ايشا ختون وَ شون
 غذا بيبيت.»^{١٧} شاگردل گُتن: «ويچَه جِي غير پنج نون وَ دِ ماهي نيَاريم.»

۱۸ عیسی گُت: «اونگله بیاریت طیم.» ۱۹ اوسه و مردم فرمایش که تا ری سوزه یل بشینن. اوسه پنج نون و د ماهی نه وگرت و و آسمون سیل که و برکت دا. اوسه نونله تکه تکه که، دا و شاگردل و اونگل هم دان و مردم. ۲۰ همه خردن و سیر و ابیین و و خردیل باقی مُنده، دوازَه سله پُر جم کَرین. ۲۱ عده گسلی که خردن، به غیر زن بچه یل، پنج هزار مرد بی.

رَه رَتْنِ عِیْسِی وَ رِی اُو

۲۲ عیسی فوراً شاگردله واداشت تا مینه همو حالی که و مردمه مرخص ایکه، سوار قایق و ابون و نهی عیسی برن و اولت دریاچه. ۲۳ عیسی بعد مرخص کَرْدن مردم، خُش رت و گو تا و تنایی دعا کینه. وختی که شو و ابی عیسی مینه گو تنای بی. ۲۴ مینه ای موقع، قایق و خشکی مهلی دیر و ابینه بی و گرفتار کِلوفنایل بی، سی یکه بای، خلاف حرکت قایق ایبومه. ۲۵ نزنِگه ساعت چار صُب، عیسی در حالی که و ری او قیم ایزه رت و طرفشون. ۲۶ وختی شاگردل و نه در حال رَه رَتْنِ رِی اُو دبیین، زله تَرَک و ابیین و قیرَه زن، گُتِن: «په روجه». ۲۷ اما عیسی فوراً و شون گُت: «دِلتون قرص بو. مَنم، زَلتون مره!» ۲۸ پطرس جواب دا: «آقا، آر ختی، و م دستور ببیه تا م هم ری او پیام طیت.» ۲۹ عیسی گُت: «بیوا!» اوسه پطرس و قایق اومه و در و ری او و طرف عیسی اُفتا و ره. ۳۰ اما وختی تیفونه دی، وحشت که و در حالی که مینه او غرق ایابی، قیرَه ره: «آقا، نجائتم ببیه!» ۳۱ عیسی فوراً دَسِشه یراز که و و نه گُرت و گُت: «ای کم ایمون، سیچه شک کردی؟» ۳۲ وختی او من مینه قایق، بای خوسی. ۳۳ گسلی که مینه قایق ببیین، عیسی نه سجده کَرین و گُتِن: «و راسی که ت کِر خدایی!»

شَفِی مَرِیضَل مِیْنِه جِنِیْسَارَت

۳۴ پ وختی و په خشکی د رَسیین، مینه منطقه جنیسارت پیاده و ابیین. ۳۵ مردمون و چه عیسی نه اشناختن و گسلی نه بسی کَرین و تمومی او منطقه یل، و مریضله اُورْدن طی عیسی. ۳۶ اونگل و عیسی تمنا ای کَرین اجازه ببیه تا فقط و گوشه قَباش دَس بَرِن، و هر که دَس ایزه، شفا ایگرت.

دِل اَیْم باید پاک بو

۱ اوسه عده ای و عالِم فرقه فریسی و معلم تورات و اورشلیم او من طی

عیسی و گُتین: ^۲ «سیچِه شاگردِلت آداب و رسوم شیخَله اینن زر پا؟ اونگل دَسَلشونَه نِهی غذا خَرَدَن نیشورن!» ^۳ عیسی مِنه جواب گُت: «سیچِه ایشا سی حفظ آداب و رسوم ختون، حکم خدا نَه اینیت زر پا؟ ^۴ سی یکه خدا فرمایش کَرِدِه: "دی بو ختَه احترام کُ و دَسِشونَه بَگِه" و همیطور "هرکه و دی بوش دِشمون بییه، باید کشته و ابو." ^۵ اما ایشا ایگیت آر کسی و دی بوش بَگ: "هر کِمکی که ایابی و ایشا بَکُم، وقف خدا ایابو" ^۶ و ای ترتیب، دَ و ش واجب نی بوشَه احترام کِنه و دَسِشَه بَگَرِه. ایطوری ایشا سی حفظ آداب و رسوم ختون کلام خدا نَه باطل ایکنیت. ^۷ ایشا ای ریاکارل! اِشعیای پیغمبر درمورد ایشا چه خوب گُتِه، اوسِه که گُت:

^۸ «ای قوم بی لویلشون مِنه حرمت ایکنین،

اما دِلشون و م دیره.

^۹ اونگل بی فیدَه مِنه عبادت ایکنین،

و تعلیمشون چیی غیر حُکمَل بشری نی.»

^{۱۰} اوسِه عیسی او جماعتَه طی خُش خواس و گُت: «و م گوش کنیت و بَقَمیت. ^{۱۱} ایم بی او چیی که ایخَره نجس نیابو، بلکم آنچه و دِهونیش ایا وَدَر، ونه که ایمَه نجس ایکنه.» ^{۱۲} اوسِه شاگردل اوَمَن طیش و گُتین: «دونی که ای گُپ تو سخت و عالِمَل فرقه فَرِیسی بَر خَرِدِه؟ ^{۱۳} عیسی و شون جواب دا: «هر رُخمه ای که بو آسمونی م نَکاشته بو، و ریشه کَنده ایابو. ^{۱۴} اونگله و حالِ خِشون بَلیت. اونگل رانمایلی کورن. هر وخت کوری گِلاک کور دَ نَه بَگِشِه، هر دِتاشون مِنه چه ایفَتِن.» ^{۱۵} اما پطرس گُت: «معنی ای مَنَلَه سیمون بَگ.» ^{۱۶} عیسی جواب دا: «مَه ایشا هَم هَنی نِیَقَمیت؟ ^{۱۷} مَه نُونیت که هر چه و دِهون داخل ایابو، ایرَه مِنه کُم و اوسِه دفع ایابو؟ ^{۱۸} اما آنچه و دِهون ایا وَدَر، و دل سرچشمه ایگره، و په او چیی یَه که ایمَه نجس ایکنه. ^{۱۹} سی یکه فکزل گُند، قتل، زنا، بی عفتی، دزی، شهادتِ دِرو و تهمت و دِل سرچشمه ایگره. ^{۲۰} اینگله که ایمَه نجس ایکنه، نَه غذا خَرَدَن بی دَسَل نَشَسَه!»

ایمون زین غیریهودی

^{۲۱} عیسی و وُچَه زَه وَدَر و رَت و منطقه صور و صیدون. ^{۲۲} په رو زنی کنعانی و اهالی وُچه، اومه طیش و دَرحالی که قیرَه ایزه، گُت: «ای آقا، ای کِر داوود، و م رحم کُ! دویزَم سخت دیوزیه و ابییه.» ^{۲۳} اما عیسی هیچ جوابی نَدا، تا یکه شاگردل اوَمَن چلو و و عیسی خواهش کَرِدِن و گُتین: «و نَه مرخص کُ، سی یکه بی قیرَه زین و دین ایما ایایه.» ^{۲۴} عیسی مِنه جواب

گُت: «مِ تَنَا سِی مِشَلِّ وَلَا وَا بِیْبِیَّ قَوْمِ اسْرَائِیلِ بَسِی وَا بِیْبِیْمَه.»^{۲۵} اَمَّا او زَن اوْمَه وِ چَلو عِیْسِی زَوْنِی زَه وِ گُت: «ای آقا، وَ مِ کِمَکِ کُ!»^{۲۶} عِیْسِی مِیْنَه جَوَابِ او زَن گُت: «رَوَا نِی کِه نون اولادله بسونی وُ ورش بیی طی سَگَل.»^{۲۷} او زَن گُت: «دِرسِه، ای آقا، اَمَّا سَگَلِ هَم وَ خُرْدِه یَلِ غِذَا کِه وَ سَفْرَه صَاحِبِشون اِیْبِیْتَه، اِیْحَرَن!»^{۲۸} اوسِه عِیْسِی وَ او زَن گُت: «ای زن، اِیْمون تِ عَظِیْمَه! هَموَطور کِه اِیْحِی سِیْتِ وَا بُو!» مِیْنَه هَمو دَقَه دَوِیْرش شِفا کِرْت.

غِذَا دَا یِنِ وَ چَارِ هِزَارِ نَفَرِ

^{۲۹} عِیْسِی وَ وُچِه حَرِکَتِ کِه وَ هِیْبِی دِریاچَه جَلِیلِ اَفْتَا وَ رَه، رَسِی وَ تَلِی وَ سَرِ او تَلِ نِشَس. ^{۳۰} جَمْعِیْتِ زِیَادِی اومَن طِیْشِ وَ بِی خِشون شَلَلِ وُ کورَلِ وُ فَلَجَلِ وُ کَنگَلِ وُ مَرِیضَلِ دَنَه اُورِدِن چَلو پی عِیْسِی نَهان وَ عِیْسِی اَوْنِگَلَه شِفا دا. ^{۳۱} مَرْدَمِ وَخْتِ دِیْبِنِ کِه کَنگَلِ گِبِ اِیْرِنِ، فَلَجَلِ سَالَمِ اِیَابون، شَلَلِ رَه اِیْرِنِ وَ تِیْبِیَّ کورَلِ بَرِ اِیَابو، حِیْرَتِ زِیَه وَا بِیْبِیْنِ وَ خُدِی اسْرَائِیلِ سَتَا یِشِ کِرِدِن.

^{۳۲} عِیْسِی شَاکَرْدَلِ خِشَنَه صِیَا کِه وَ گُت: «یَلْمِ وَ حَالِ اِی مَرْدَمِ اِیْسوزَه، سِی پِکِه اِلَانِ سَه روزه کِه بِی مِیْنِ وَ چِیْبِی سِی خَرْدِن نِیَارِن. نِیخوامِ اَوْنِگَلَه گُسنَه رُوْنَه کِئِم، نَکِنَه مِیْنَه قَدِ رَه وَ پَا دَرَان.»^{۳۳} شَاکَرْدَلِشِ گُئِن: «مِیْنَه اِی بِیَابون وَ کَوِچَه اِیْتِریْمِ اِیْقَه نون سِی سِیْرِ کِرْدِنِ اِی جَمْعِیْتِ اَمَا یَه کِنِیْم؟»^{۳۴} عِیْسِی پُرْسِی: «چِنِ نون دَارِیْت؟» گُئِن: «هَفِ نون وَ چِنْتَا مَاهِی کِچَلو.»^{۳۵} عِیْسِی وَ مَرْدَمِ فَرَمَا یِشِ کِه تَا بِشِیْنِنِ رِی زَمِیْنِ.^{۳۶} اوسِه هَفِ نون وَ چِنِ مَاهِی نَه وَ کِرْتِ وَ بَعْدِ شَاکَرگِزَارِی، اَوْنِگَلَه تِگَه تِگَه کِه، دا وَ شَاکَرْدَلِشِ وَ اَوْنِگَلِ هَم دَانِ وَ او جَمَاعَتِ.^{۳۷} هَمَه خَرِدِنِ وَ سِیْرِ وَا بِیْبِیْنِ وَ شَاکَرْدَلِ هَفِ زَنْبِیلِ هَم وَ خُرْدِه یَلِ بَاقِی مُنْدَه پُرِ کِرِدِن.^{۳۸} عِدَه گَسَلِی کِه غِذَا خَرِدِنِ، غِیْرِ زَن بَجَه یَلِ، چَارِ هِزَارِ مَرْدِ بِی.^{۳۹} بَعْدِ پِه کِه عِیْسِی مَرْدِمَه مَرخَصِ کِه، سُوَارِ قَا یِقِ وَا بِی وَ رَتِ وَ مَنطَقَه مَجْدَانِ.

۱۶

دِرْخَوَاسِ نِشونَه اِی اَسْمونِی

^۱ عَالِمَلِ فَرَقَه فَرِیْسِی وَ عَالِمَلِ فَرَقَه صَدُوْقِی اومَن طی عِیْسِی تَا وَ نَه اَمْتَحَانِ کِیْن. وَ اِی خَا طَرِ وَ شِ خَوَاسِیْنِ تَا نِشونَه اِی اَسْمونِی وَ شونِ نِشونِ بِیْبِیَه.^۲ عِیْسِی مِیْنَه جَوَابِ اَوْنِگَلِ فَرَمَا یِشِ کِه: «تَنگِ پَسِیْنِ، اِیْگِیْتِ "هوا خوبِ اِیَابو، سِی پِکِه اَسْمونِ سُرْخَه،" وِ گُگونِ اِیْگِیْتِ "اَمرو هوا خَرَابِ اِیَابو، سِی پِکِه اَسْمونِ سُرْخِ وَ کِرْتِه یَه." اِیْشا خُوبِ اِیْتِریْتِ نِشونَه یَلِ اَسْمونَه تَعْبِیْرِ کِنِیْتِ، اَمَّا نِیْتِریْتِ

نِشونِه یَلِ زَمونْلَه تعبیرِ کِنیت؟^۴ ای نسلِ شرارتِ پیشه و زناکارِ نِشونه ای ایخوان، اَمّا نِشونه ای وَشون دایه نیابو غیرِ نِشونه یونسِ پیغمبر. « پَ اونگله ول که و وَ رَه خُش رَت.

خمیرمایه عالِمَل فرقه فریسی و صدوقی

° شاگردلِ وختی رَتِن اولتِ دریاچه، وَ حوششون رَت بیِ خِشون نون وَگَرِن. ۶ عیسی وَشون گُت: «حَواستون بو وَ خمیر مایه عالِمَل فرقه فریسی و صدوقی دیری کِنیت.»^۷ اونگل مابینِ خِشون بحثِ ایگردِن، ایگُتِن: «بیِ خِمون نون ناوردیمه.»^۸ عیسی یَنه فَمَس وُ وَشون گُت: «ای کم ایمولل، سیچه درموردِ په که نون نیاریت بیِ یک بحثِ ایکنیت؟^۹ مَه هنی نیفمیت؟ مَه وَ حوشتون نیا او پنج نون وُ پنج هزار نفر و چِن سلَه خُرده نونه که جَم کردیت؟^{۱۰} یا او هَف نون وُ چار هزار نفر و چِن سلَه خُرده نونه که جَم کردیت؟^{۱۱} پَ سیچه نیفمیت که باتون درموردِ نون گُپ نَزَم؟ بلکم گُتُم که وَ خمیر مایه عالِمَل فریسی و صدوقی دیری کِنیت.»^{۱۲} اوسه شاگردلِ فَمَسِن که وَشون درموردِ تعلیمِ عالِمَل فریسی و صدوقی هشتار دایه، نَه درموردِ خمیر مایه نون.

اعترافِ پطرسِ درموردِ عیسی

۱۳ وختی عیسی رسی وَ منطقه قیصریه فیلیپی، وَ شاگردلِش پُرسی: «وَ نظرِ مردم، کِر انسان کیه؟»^{۱۴} اونگل جواب دان: «په پاره ای ایگنِ یحییِ تعمید دهنده یه. په پاره ای دَ ایگنِ ایلیای پیغمبره، و عده ای هم ایگنِ ارمیای پیغمبر یا یکی وَ پیغمبرله.»^{۱۵} عیسی وَشون پرسی: «ایشا چه ایگیت؟ وَ نظرِ ایشا م کییم؟»^{۱۶} شمعون پطرس جواب دا: «تِ مسیحِ موعودی، کِر خدی زنده!»^{۱۷} عیسی گُت: «حَش وَ حالِ تو، ای شمعون، کِر یونا! سی یکه ای حقیقتَه جسم وُ خین وَت آشکار نَکه، بلکم بُو م که مِنه آسمونه وَته آشکار که.^{۱۸} م هم وَت ایگم، نومِت پطرسِه وَ معنی بَرِد، و م وَ ری ای بَرِد، کلیسی خمه بنا ایکنم وَ دروازیلِ جَنم وَش زور وانیبو.^{۱۹} کلیلِ پادشاییِ آسمونه وَت اییم. آنچه ری زمین بویندی، مِنه آسمون بَسه ایابو وَ آنچه ری زمین واز کنی، مِنه آسمون واز ایابو.»^{۲۰} اوسه عیسی وَ شاگردلِش قَدَقِن که وَ هیشگه نَگن وَ مسیحِ موعوده.

پیشگوییِ عیسیِ درموردِ مُردنِ و زنده واییش

۲۱ وَ واپسِ عیسی شروع که وَ آگا کِرَدنِ شاگردلِشِ درموردِ ای حقیقت که لازمه بَره وَ اورشلیم وُ چه وَ شیخَل و کاهنلِ گُپو وَ معلملِ توراتِ مهلی آزار

بینه و کشته و ابو و منه روز سوم زنده و ابو. ^{۲۲} اما پطرس عیسی نه بُرد اوبال و نَهِش که و گُت: «دیر جونت، آقا! خدا نکنه، که و ته ایطور چبی سیت و ابو.» ^{۲۳} عیسی ریشه و رگر دنا، و ش گُت: «دیر و ابو و م، ای شیطون! ت سر ره منی، سی یکه فکرل ت انسانی یه، نه خدایی.»

^{۲۴} اوسه عیسی ری و شاگردلش که و فرمایش که: «آر کسی بخوا منه پیروی کینه، باید و خُش بگذره، صلیب خُشه و گره و دین م بیا. ^{۲۵} سی یکه هرکه بخوا جونشه نجات بییه، و نه و دس اییه؛ اما هرکه و خاطر مو جونشه و دس بییه، و نه دباره ایجوره. ^{۲۶} چه فیده ای سی ایم داره که تمومی دنیا نه و دس بیاره، اما جونشه و دس بییه؟ و یا ایم چه چبی و عوض جونش بییه؟ ^{۲۷} «سی یکه کِر انسان منه جلال بوش بی فرشته یلش ایایه و او موقع و هر کس سی کارلش پاداش اییه. ^{۲۸} و راسی، و ایشا ایگم، په پاره ای و کسلی که ویسانه و یچو تا کِر انسانه نبینن که منه پادشایی خُش ای، طوم مرگه مزه نیکین.»

۱۷

تغییر کردن سیمی عیسی

^۱ بعد شیش رو، عیسی، پطرس و یعقوب و یوحنا نه که گکی یعقوب بی و گرت و اونگله بی خُش بُرد و بالی گویی بلند. ^۲ و چه، منه حضور اونگل، سیمی عیسی عوض و ابی: ریش می آفتو برچ ایزه و جومش می نور، سفی و ابیه بی. ^۳ منه ای موقع، موسی پیغمبر و ایلای پیغمبر و ر تیشون ظاهر و ابیین و بی عیسی صبت ایگردن. ^۴ پطرس و عیسی گُت: «ای آقا، و یچه ببین ایما خوبه. آر بخی، سه تا کپر ایسازم، یکی سی تو، یکی سی موسی و یکی هم سی ایلیا.» ^۵ هنی ای گپ سر زون پطرس بی که پدقه اوری نورانی ریشون سایه پس و صیی و اور و گوش رسی که: «بینه کِر عزیزم، که و ش مهلی راضیم؛ و ش گوش کنیت!» ^۶ بی اشفتن ای صیا، شاگردل زلشون پکس و بی پوز افتان و زمین. ^۷ اما عیسی نزنک و ابی و دس نها و شون و گُت: «وریسیت و زلتون مزه!» ^۸ وختی تییشونه واز گردن، غیر عیسی کسی نه ندیین.

^۹ موقی که و گو اییومن دومن، عیسی و شون فرمایش که: «آنچه دبیت سی کسی تعریف نکیت، تا موقی که کِر انسان و مُردیل زنده و ابو.» ^{۱۰} شاگردل و عیسی پُرسیین: «سیچه معلم تورات ایگن اول بایس ایلای پیغمبر بیایه؟» ^{۱۱} عیسی جواب دا: «آلبت که ایلیا ایایه و همه چی نه درس ایکنه. ^{۱۲} اما و

ایشا ایگم که ایلیا اومیه، اما و نه نشناختین و هر آنچه خواسین باش کِردن. و هَمی صورت کِر انسان هم و دَس اونگل آزار ایبینه.»^{۱۳} اوسه شاگردل فَمسین که درموردِ یحییِ تعمیددهنده باشون گپ ایزنه.

شَفی کِر دیوزیه

^{۱۴} وختی وَرگشتین طی جماعت، مردی وَ عیسی نِزنگ وابی و چلوش زونی زه و گت: ^{۱۵} «ای آقا، وَ کِرمِ رحم کُ. وَ غشی یه و مهلی زجر ایگشبه. بیشتر موقه یل ایفته منه تَش و او.»^{۱۶} وَ نه اوردُم طی شاگردلت، اما نترسین شَفاش بیین.»^{۱۷} عیسی منه جوابش گت: «ای نسل بی ایمون و منحرف، تا وَ کی بی ایشا بوم و تحملتون کُنم؟ وَ نه بیاریت طیم.»^{۱۸} پَ عیسی وَ دیو نهب زه و دیو وَ کُر دراومه و او کُر، هَمو دَقَه شفا کُرَت.^{۱۹} اوسه شاگردل اومن طی عیسی وَ مِنْه خَلَفَت وَش پُرسیین: «سیچه ایما نترسیم او دیو دراریم؟»^{۲۰} عیسی وَشون جواب دا: «سی یکه ایمونتون گمه. وَ راسی، وَ ایشا ایگم، آر ایمونی وَ کچلویی دونه خردل داشته بیت، ایتریت وَ ای کُو بگیت" وَ ویچه جاوجا و ابو و بزه وچه" و جاوجا ایابو و هیچ کاری سیتون غیرممکن نیابو.»^{۲۱} اما ای جنس غیر وَ روزَه و دعا نیدرا.»

دومین پیشگوی عیسی درموردِ مُردنِ وَ زنده و ابیین خُش

^{۲۲} موقی که مِنْه جلیل دور یک جَم و ابیین، عیسی وَشون گت: «کِر انسان وَ دَس مردم تسلیم ایابو.»^{۲۳} اونگل وَ نه ایکشین وَ مِنْه روز سوم زنده ایابو.» شاگردل مهلی غم وَ بار و ابیین.

مالیاتِ معبدِ خدا

^{۲۴} بعد یکه عیسی وَ شاگردلش رَسیین وَ شهر کفرناحوم، مأمورلی که مالیاتِ معبدِ خدا نه که دِ یرهم بی جَم ایگردن، اومن طی پطرس وَ گتین: «مه استاد ایشا مالیاتِ معبدِ نییه؟»^{۲۵} پطرس جواب دا: «آلبته که اییه!» وختی پطرس اومه وَ حونه، نهی یکه وَ چی بگو، عیسی وَش گت: «ای شمعون، وَ نظر تو پادشایل دنیا وَ چه گسلی باج و خراج ایسونین؟ وَ اولادلِ خِشون یا وَ بیگانه یل؟ چه ایگی؟»^{۲۶} پطرس جواب دا: «وَ بیگانه یل.» عیسی وَش گت: «پَ اولادلِ معافن! ^{۲۷} اما سی یکه اونگله نرنجنیم، بزه هییی دریاچه و قلابی وربییه. اولین ماهی نه که گرتی، دهنیشه واز کُ. سکه ای چار یرهمی ایجوری. باش بهر مو وَ خته وَشون بییه.»

کی وَ هَمَه گوتَره

۱ مینه او موقع، شاگردل اومن طی عیسی و پُرسیین: «چه کسی مینه پادشایی آسمون وَ هَمَه گوتَره؟» ۲ عیسی بَجَه ای نه صیا که وَ وَ نَه نَها مِلی شاگردل. ۳ وَ گُت: «وراسی، وَ ایشا ایگم، تا عوض نَوابیت وَ می بَجَه یَلِ کِچلو نَوابیت، وَتَه وَ پادشایی آسمون رَه نیجوریت. ۴ پ، هرکه خَشَه می ای بَجَه کوچک مِزاج کِنه، مینه پادشایی آسمون وَ هَمَه گوتَر ایابو. ۵ وَ هرکه په بَجَه ایطوری نَه وَ نوم م قبول کِنه، مَنه قبول کِریه.

۶ اَمّا هرکه باعث وابو یکی وَ ای کِچلو یَلِ که وَ م ایمون دارن وَ ایمونش بییفته، سیش بَختره که بَرِدِ آسیو گپویی بوینده وَ ناش، وَ مینه تَه دریا غرق وابو! ۷ وای وَ حالِ ای دنیا که بی وسوسه یَلِش باعثِ گِنّا ایابو! اَلَبت که وسوسه یَلِ همیشه هِسِن، اَمّا وای وَ حالِ کسی که باعثِ وَسوسَه وابو! ۸ پ آر دَسِت یا پات تَنه ایندازه وَ گِنّا، وَتَه قطع کُ وَ وِرش بییه اوبال، سی یکَه سی تِ بَختره که بی دَسِ پا وَ حیاتِ ابدی رَه بَجوری تا یکَه بی دِ دَسِ دِ پا وَردایه واپی مینه تَش ابدی. ۹ وَ آر تییَت تَنه ایندازه وَ گِنّا، وَتَه دَرار وَ وِرش بییه اوبال، سی یکَه سی تِ بَختره که بی په تییَه وَ حیاتِ ابدی رَه بَجوری تا یکَه بی دِ تییَه وَردایه واپی مینه تَش جَنَم.»

مَثَل مِیشِ وَلا وایبیه

۱۰ «حواستون بو که هیچ کویکی وَ ای کِچلو یَلِ خوار نَکِنیت، سی یکَه وَ ایشا ایگم که فرشته یَلِشون مینه آسمون همیشه ری بُوَمَه که مینه آسمونَه، ایبیین. ۱۱ سی یکَه کِر انسان اومیه تا وَلا وایبیه نَه نجات بییه. ۱۲ چه گمون ایکنیت؟ آر مردی صد میش داشته بو و یکی وَ اونگَل وَلا وایبو، مَه او نود وَ نه میشه مینه کُو ول نیکِنه وَ نیرَه وَ دین میش وَلا وایبیه؟ ۱۳ وراسی، وَ ایشا ایگم، که آر وَتَه بَجوره، سی او په میش بیشتر شای ایابو تا سی او نود وَ نه میشی که هیچ وخت وَلا نَوایبیه. ۱۴ وَ هَمی ترتیب، اراده بُو ایشا که مینه آسمونَه په نی که حتی یکی وَ ای کِچلو یَلِ وَ دَسِ بَرَه.»

رفتار کِردنِ بی کِکی خطاکار

۱۵ «آر ککات وَ تِ گِنّا کِنه، بَرَه طِیش وَ مینه خلفت خطاشه وَش بِگ. آر کِپتَه قبول که، گکاتَه دِبارَه جُسی پی؛ ۱۶ اَمّا آر قبول نَکه، یکی دِ نفر دِ نَه بی خُت بویر تا "هر گپی بی شهادتِ دو یا سه شاهد ثابت وایبو." ۱۷ آر نَحواس وَ

اونگل هم گوش ببييه، و كليسا بگ، و آر كليسا نه هم قبول نكه، اوسه باش مي اجنبي يا خراجگير رفتار ك. ^{۱۸} وراسي، و ايشا ايگم، هر آنچه ري زمين بويئديت، منه آسمون بسنه ايابو؛ و هر آنچه ري زمين واز كنيت، منه آسمون واز ايابو. ^{۱۹} دباره و ايشا ايگم كه هر وخت د نفر و ايشا و ري زمين، درمورد هر چيبي كه بخوان بي يك همدل بون، بو م كه منه آسمونه سيشون انجوم ابييه. ^{۲۰} سي پكه چبي كه دو يا سه نفر و نوم م جم و ابون، م وچه ملاشون حاضرم.»

مئل خادمي كه نببخشه

^{۲۱} اوسه پطرس اومه طي عيسي و پُرسی: «ای آقا، تا چن دقه آر گكام وم گنا كنه، بايد و نه بويخشم؟ مه تا هف دقه؟» ^{۲۲} عيسي جواب دا: «وَت ايگم نه هف دقه، بلکم هفتاد مرتبه، هف دقه.»

^{۲۳} «و ای صورت، ايابو پادشايي آسمونه و شاهي تشبيه كه كه تصميم گرت حسابشه بي خدمتكارلش صاف كنه. ^{۲۴} پ وختي شروع و حساب كتاب كه، كسي نه اورين طيش كه مبلغ هنگفتي يعني قد بيس سال حقوق په كارگر و شاه بدهكار بي. ^{۲۵} اما سي پكه و نيترس قرضشه ببييه، اربابش دستور دا و نه بي زن و بچه يل و تمومي دارايش بفروشين و طلبشه وش بسونين. ^{۲۶} خدمتكار بي زوني افتا جلو بي ارباب و بي التماس گت: "وم مهلت ببييه تا تموم قرضمه ببييم." ^{۲۷} ارباب دلش و حالش سوخت و قرض و نه بخشي و آزادش كه. ^{۲۸} اما وختي اي خدمتكار و وچه ايرت ودر، يكي و همكارلشه دي كه صد دينار يعني قد سه ماه حقوق په كارگر وش بدهكار بي. و نه گرت و زور پيش آورد و گت: "قرضته ببييه!" ^{۲۹} همكارش بي زوني افتا جلو پاش و بي التماس گت: "وم مهلت ببييه تا تموم قرضمه ببييم." ^{۳۰} اما و قبول نكه، بلکم رت و و نه وردا منه زندان تا قرضشه ببييه. ^{۳۱} موقی كه باقي خدمتكارل اي جريانه ديپين، مهلي ناراحت و اببين و رتين طي اربابشون و تموم ماجرا نه سيش تعريف كرين. ^{۳۲} ارباب، او خدمتكار طي خُس خواس و گت: "اي خدمتكار شرور، مه م و خاطر خواهشيت تموم قرضته نبخشيم؟" ^{۳۳} مه نيپايس همطور كه م وت رحم كردم، ت هم و همكارت رحم ايكردی؟" ^{۳۴} ارباب تش گرت و و نه وردا منه زندان تا زموني كه تموم قرضشه ببييه. ^{۳۵} همطور بو آسموني م هم بي هر كويكي و ايشا هميطور رفتار ايكنه، آر ايشا هم ككي ختونه و دل نبخشيت.»

تعلیم عیسی در مورد طلاق

^۱ موقی که عیسی ای گپله تموم که، و جلیل زه و در و اومه و اولت رو اردن و منطقه یهودیه. ^۲ یکلی جمعیت و دینش رونه و ابیین و عیسی اونگله و وچه شفا دا.

^۳ عالمل فرقه فریسی او من طیش تا امتحانش کین. اونگل پرسین: «مه جایزه که مرد زیشه و هر دلیلی طلاق بییه؟» ^۴ عیسی منه جوابشون گت: «مه منه تورات نخوندینه که آفریننده انسان و اول "اونگله مرد و زن آفری"، و گت "و همی خاطر، مرد و دی بو خُش جیا ایابو، و زیش ایچسبه و او دتا په نن ایابون"؟ ^۵ پ، و په واپس د نه دتاین بلکم په تین. پ آنچه نه خدا و یک پیوند دا، انسان نبایس جیا کینه.» ^۶ اونگل و عیسی گتین: «پ سیچه موسی امر که مرد و زیش طلاقمه ای بییه و ویش کینه؟» ^۷ عیسی و شون گت: «موسی و خاطر سنگدلی ایشا اجازه دا که زن ختونه طلاق بییت، اما و اول ایطور نبی. ^۸ و ایشا ایگم، هرکه زیشه و هر دلیلی غیر زنا طلاق بییه و زنی د بسونه، زنا کرده.»

^۹ شاگردل و ش گتین: «ار وضع مرد در قبال زیش ایطوره، پ زن نسین بختره!» ^{۱۰} عیسی گت: «همه نیترن ای تعلیمه قبول کین، غیر گسلی که و شون عطا و ابییه بو. ^{۱۱} سی یکه په پاره ای خواجه ین، سی یکه و کم دیشون ایطور و دنیا اومنه؛ په پاره ای د و دس مردم خواجه و ابیینه؛ و په پاره ای هم و خاطر پادشایی آسمون خشون خشوئه خواجه فرض ایکن و زن نیسوزین. هرکه ایتره پنه قبول کینه، بلیت ایکار کینه.»

عیسی و بچه یل

^{۱۲} اوسه مردم بچه یله اوردن طی عیسی تا و شون دس بینه و دعا کینه. شاگردل مردمه نهیب دان. ^{۱۳} اما عیسی و شون گت: «بلیت بچه یل بیان طیم و جلوشونه نگریت، سی یکه پادشایی آسمون این ایطور گسلی یه.» ^{۱۴} پ و شون دس نها و اوسه و وچه رت.

جوون ثروتمند

^{۱۵} په رو مردی اومه طی عیسی و پرسى: «ای استاد، چه کار خوبی کئم تا حیات ابدی داشته بوم؟» ^{۱۶} عیسی و ش گت: «سیچه در مورد کار خوب و م سؤال ایکنی؟ تنها یکی هسی که خوبه. آر ایخی و حیات ابدی زه بجوری، احکام شریعت و جا بیار.» ^{۱۷} او مرد پرسى: «گو احکامه؟» عیسی گت:

«قتل مک، زنا مک، دزی مک، شهادت ږو ميه،^{۱۹} دی بو خته احترام ک،^{۲۰} و "همسایته می خت محبت ک."»^{۲۰} او مرد مینه جواب عیسی گت: «تموم ای احکامه و جا اوردیمه؛ د چه کم دارم؟»^{۲۱} عیسی جواب دا: «آر ایخی کامل وایی، بزه و آنچه داری بفروش و فقیرل بییه که مینه آسمون سیت گنج ایابو. اوسه بیو و م پیروی ک.»^{۲۲} جoon وختی پنه اشنفت، مهلی ناراحت وایی و وچه رت، سی یکه دارایی زیادی داشت.

^{۲۳} اوسه عیسی و شاگردلش گت: «وراسی، و ایشا ایگم، داخل و ابیین په آیم دارا و پادشایی آسمون مهلی سخته.^{۲۴} دباره وتون ایگم که رد و ابیین شتر و سیمه سیزن آسونتره تا یکه په آیم دارا و پادشایی خدا داخل و ابو.»^{۲۵} شاگردل بی اشنفتن ای گپ مهلی حیرت زیه و ابیین و پرسیین: «پ کی اینره نجات بچوره؟»^{۲۶} عیسی وشون تییه دخت و گت: «په سی انسان ممکن نی، اما سی خدا همه چی ممکنه.»

^{۲۷} پطرس گت: «سی ک، ایما همه چی نه نهیمه و دین ت اییم. پ چه نصییمون ایابو؟»^{۲۸} عیسی وشون گت: «وراسی، و ایشا ایگم، مینه دنیای جدید، وختی که کر انسان و ری تخت باشکوه خوش بشینه، ایشا هم که م پیروی کردیته، و ری دوازه تخت ایشینیت و دوازه طیفی اسرائیل داوری ایکنیت.^{۲۹} و هرکه و خاطر نوم مو حونه یا گکا یا ديه یا بو یا دی یا اولاد یا املاک خشه ول کرده بو، صد برابر ایچوره و حیات ابدی نه هم و ارث اییره.^{۳۰} اما خیلی یل که اولین آخرین ایابون، و آخرین اولین!

۲۰

حکایت کارگرل تاکستون

^۱ «پادشایی آسمون می ارباب حونه یه که صب زی و حونه رت ودر تا سی تاکستونش چنتا کارگر بیاره.^۲ و بی کارگرل قرار نها که روزی په دینار که او موقع دسمز په روز بی، بابت کار مینه تاکستون و هر گویکی بییه. اوسه اونگله بسی که و تاکستونش.^۳ نزننگ ساعت نه صب دباره رت ودر و عده ای نه دی که مینه میدون شهر بیکار ویسایه بیین.^۴ و اونگل هم گت: "ایشا هم بریت و تاکستونم و آنچه حق ایشانه وتون اییم."^۵ اونگل هم رتن. دباره نزننگ ساعت دوازه و سه بعدظهر رت ودر و همو کار که.^۶ نزننگ ساعت پنج بعدظهر هم رت ودر و دباره چن نفر د نه دی که بیکار ویسایه بیین. وشون پرسى: "سیچه تموم روز ویچه بیکار ویسیته؟"^۷ جواب دان: "سی یکه هیشکه ومون کار ندا." وشون گت: "ایشا هم بریت و تاکستونم و کار کنیت."^۸ تنگ

پَسِين، صاحبِ تَاكْسْتُون وَ مَبَاشِرَش گُت: "كارِگَرَلَه صِيَا كُ، وَ آخِرِي شَرُوع كُ تَا وَ اَوَّلِي، مَرْشُونَه بِيِيَه." ^۹ كارِگَرَلِي كه نَزَنگِ سَاعَتِ پَنجِ بَعْدَظَهَرِ اَوَمِيَه بِيِيَن سَرِ كَارِ، هَر كُوِيَكِي يَه دِيِنَارِ گِرُتِيَن. ^{۱۰} وختِي نُوْبَتِ وَ كَسَلِي رَسِي كه نِهِي هَمَه اَوَمِيَه بِيِيَن، گَمُونِ كِرِيَدِنِ كه بِيَشْتَرِ بَقِيَه مَزِ اِيگَرِن. اَمَّا هَر كُوِيَكِي وَ اَوَنگَلِ هَمِ يَه دِيِنَارِ گِرُتِيَن. ^{۱۱} وختِي مَرْشُونَه گِرُتِيَن، شَرُوعِ وَ شَكَايَتِ كِرِيَدِنِ وَ صَاحَاِبِ تَاكْسُونِ گُتِيَن: ^{۱۲} "اِيَنگَلِ كه آخِرِ اَوَمَن، تِنَا يَه سَاعَتِ كَارِ كِرِيَدِنِ وَ تِ اَوَنگَلَه بِيِ اِيْمَا كه تَمُومِ رُوزِ زَرِ اَفْتُو دَاغِ زَحْمَتِ كَشِيِيْمَه، بَرَابِرِ كِرِيَدِي!" ^{۱۳} صَاحَاِبِ تَاكْسُونِ رِي كه وَ يِكِي وَ اَوِ كَارِگَرَلِ وَ گُت: "اِي رَفِيْقِ، مِ وَتِ ظَلْمِي نَكِرِيْمَه. مَه قَرَارِ مُونِ يَه دِيِنَارِ نَبِي؟" ^{۱۴} پِ حَقَّتَه پَسُونِ وَ بَرَه! مِ يَلِمِ اِيخُوا وَ اِي آخِرِي مِي تِ مَزِ بِيِيْمِ. ^{۱۵} مَه حَقِ نِيَارُمِ بِيِ پِيَلِ حُمِ اُنْچَه اِيخُوا مِ كِنْمِ؟ مَه تِيِيَه دِيِيَنِ دَسِ دِلُوَازِي مَنَه نِيَارِي؟" ^{۱۶} پِ، آخِرِيَنَلِ اَوَّلِيَنِ اِيَابُونِ وَ اَوَّلِيَنَلِ آخِرِيَن!

سَوَمِيَنِ پِيَشْگُوِيِي عِيْسِي دَرْمُورِدِ مَرْدَنِ وَ زِنْدَه وَ اَبِيِيَنِ خُش

^{۱۷} مَوْقِي كه عِيْسِي وَ طَرْفِ اَوْرَشَلِيْمِ اِيْرَتِ، مَنَه رَه، دُوَازَه شَاگَرْدِشَه بُرِدِ اَوْبَالِ وَ وَشُونِ گُت: ^{۱۸} «اِيْسَه اِيْرِيْمِ وَ اَوْرَشَلِيْمِ. وَچَه كِرِ اِنْسَانَه وَ كَاهَنَلِ گِپُو وَ مَعْمَلِ تُوْرَاتِ تَسْلِيْمِ اِيَكِيَنِ. اَوَنگَلِ وَ نَه وَ مَرْگِ مَحْكُومِ اِيَكِيَنِ» ^{۱۹} وَ اَبِيِيَنِ وَ دَسِ غِيْرِيهُودِي يَلِ تَا مَحْسَرَه وَ اَبُو وَ شَلَاقِ بَخْرَه وَ مَصْلُوبِ وَ اَبُو. اَمَّا مَنَه رُوزِ سَوْمِ زِنْدَه اِيَابُو.

دَرخُواَسِ دِيِ يَعْقُوبِ وَ يُوْحَا

^{۲۰} اَوْسَه دِيِ كُرَلِ زَبْدِيِ بِيِ دِيْتَا كِرَشِ اَوْمَه طِيِ عِيْسِي وَ جَلُوشِ زُونِي زَه وَ وَشِ چِيِيِي خُواَسِ. ^{۲۱} عِيْسِي پُرْسِي: «چَه اِيخِي؟» زَنِ وَ عِيْسِي گُت: «اَجَازَه بِيِيَه كه اِي دِيْتَا كِرُمِ مَنَه پَادِشَابِيِ تُو، يِكِي وَ دَسِ رَاسِ وَ يِكِيْدَه وَ دَسِ چِيْتِ پِشِنِيَن.» ^{۲۲} عِيْسِي مَنَه جُوابِ گُت: «اِيْشَا نُونِيْتِ چَه اِيخِيْتِ! مَه اِيْتِرِيْتِ وَ پِيَالَه اِي كه وَ هَمِي زِيِيِي مِ اِيخْرُمِ، بَخْرِيْتِ؟» جُوابِ دَانِ: «بِلَه، اِيْتِرِيْمِ.» ^{۲۳} عِيْسِي وَشُونِ گُت: «دَرْسَه، اِيْشَا وَ پِيَالَه مِ اِيخْرِيْتِ، اَمَّا وَ اِيْشَا اِيْگَمِ كه نِشَسَنِ وَ دَسِ رَاسِ وَ چِيْمِ، مَنَه اَخْتِيَارِ مِ نِي تَا وَنَه وَ كَسِي بُوِيْحَشْمِ. اِي جَايْگَا اِيْنِ كَسَلِي يَه كه بُومِ سِيْشُونِ اَمَايَه كِرِيَدَه.»

^{۲۴} وختِي اَو دَه شَاگَرْدِ دِيِيَه وَ اِي جَرِيَانِ بَاخُورِ وَ اَبِيِيَنِ، وَ دَسِ اَو دِيْتَا گَكَا تَشِ گِرُتِيَن. ^{۲۵} اَمَّا عِيْسِي اَوَنگَلَه خُواَسِ وَ گُت: «اِيْشَا دُونِيْتِ كه حَاكِمَلِ غِيْرِيهُودِي يَلِ وَشُونِ اَرَبَابِيِ اِيَكِيَنِ وَ گِپُوِيْلِشُونِ وَ رِي اَوَنگَلِ اَقْتَدَارِ دَارِنِ.» ^{۲۶} اَمَّا مَابِيِنِ اِيْشَا اِيْطُورِ نَبُو. هَرَكَه اِيخُوا مَابِيِنِ اِيْشَا گِپُو بُو، بَايِدِ خَدْمَتْكَارِ اِيْشَا وَ اَبُو. ^{۲۷} وَ

هرکه ایخوا مابین ایشا اول بو، باید غلام ایشا و ابو. ^{۲۸} حتی کر انسان هم نیومه تا خدمتش کین، بلکم اومه تا خدمت کینه و جونشه سی خین بها سی خیلی یل بییه.»

شقی دتا کور

^{۲۹} موقی که عیسی و شاگردلش و اریحا زن و در، عده زیادی و دینش رونه و ابیین. ^{۳۰} هیبی ره، دتا مرد کور نشسه بیین. وختی اشفتن عیسی و وچه ری ایابو، قیره زن: «ای آقا، ای کر داوود، و ایما رحم ک!» ^{۳۱} جمعیت اونگله نهیب دان و خواسین که صیا مکین؛ اما اونگل بیشتر قیره ایرن که: «ای آقا، ای کر داوود، و ایما رحم ک!» ^{۳۲} عیسی ویسا و او د مرد صیا که و پرسه: «ایخیت چه سیتون کئم؟» ^{۳۳} او دتا کور جواب دان: «ای آقا، ایخیم نیلمون واز و ابو.» ^{۳۴} عیسی دلش و حالشون سوخت و و تیبیلشون دس نها و درجا تیبیلشون بر و ابی و و دینش رونه و ابیین.

۲۱

وارد و ابیین شاهانه عیسی و اورشلیم

^۱ وختی عیسی و شاگردلش و اورشلیم نزننگ و ابیین و رسیین و دهات بیت فاجی که پی گو زیتون بی، عیسی دتا و شاگردلشه بسی که، ^۲ و شون فرمایش که: «بریت و دهاتی که دم ریتونه. هم ی که رتیت منه دهات، الاغی نه که بی کزش بسه یه ایجوریت. اونگله واز کینیت و بیاریت طیم. ^۳ آر گسی و ایشا گپی ره، بگیت: "خداوند اونگله لازم داره،" و و زی اونگله بسی ایکنه.» ^۴ بی ای کار پیشگوییشعیای پیغمبر و انجوم رسی، که گته بی:

«و دویر صهیون بگیت،

"سی ک، پادشات

سوار و الاغ و کزه الاغ

بی کوچک مزاجی ایا طیت."»

^۵ او دتا شاگرد رین و طبق آنچه که عیسی و شون گته بی، عمل کیرین. ^۶ اونگل الاغ و کزشه اوردن و قبایلشونه و شون بسین و عیسی سوار و ابی. ^۷ یکلی جمعیت هم قبایلشونه پن کیرین سر ره عیسی و عده ای هم کلغه یل دارله ابیریین، پن ایگردن منه ره. ^۸ جمعیتی که نهی عیسی ایرتین و عده ای که و دنداش اییومن، قیره ایرن، ایگتن:

«هوشیعانا و کر داوود!»

«مبارکِه وّ که وّ نوم خداوند ایایه!»

«هوشیاعانا مِنه عرشِ برین!»

۱۰ وختی عیسی وارد اورشلیم وابی، تموم شهر و شور و شوق اومه. مردم ایپرسیین: «یه کیه؟» ۱۱ و او جماعت جواب ایدان: «یه عیسی پیغمبره، اهل ناصره جلیل!»

عیسی معبدِ خدا نه تمیز ایکنه

۱۲ اوسه عیسی رت مِنه صحن معبدِ خدا و کسلی نه که وچه معامله ایگردن، ور دا ودر و تختلِ صرافل و بساطِ کموثر فروشله زیرری که ۱۳ و وشون فرمایش که: «مینه کتابلِ مقدس نوشته واییه که، "حونی م حونی دعا خونده ایابو،" اما ایشا ونه "کر رازل" کردیته.»

۱۴ مِنه معبد، گورل و شللِ اومن طیش و عیسی اونگله شفا دا. ۱۵ اما وختی کاهنلِ گپو و معلمِ تورات کارلِ عجیبِ عیسی نه دیین و هم اشنفتن که بچه یل مِنه معبد قیره ایزن و ایگن: «هوشیاعانا و کر داوود،» تش گرتن. ۱۶ و عیسی گتن: «ایشیفی اینگل چه ایگن؟» عیسی وشون جواب دا: «بله. مه مِنه کتابلِ مقدس نخوندینه که،

«"حتی بچه یل و شیرخوارل

و نه حمد و ستایش ایکنن"»

۱۷ اوسه عیسی اونگله نها و شهر زه ودر، و رت و دهات بیت عنیا و شو نه وچه مند.

خشک واییین دار انجیر

۱۸ صبا صُئش، وختی عیسی اییرگشت و شهر، گسنش وابی. ۱۹ هییی ره، دار انجیری دی و رت و طرفش، اما غیر بلگ چیی دَمش نجش. پ ری که و دار و گت: «د وته میوه ای و ت و عمل نیا!» جاو جا دار خشک وابی. ۲۰ شاگردل که و دیین ای اتفاق حیرت زیه ببین، و عیسی پرسیین: «چطو دار انجیر ایطو زی خشک وابی؟» ۲۱ عیسی مِنه جوابشون گت: «وراسی، و ایشا ایگم، آر ایمون داشته بیت و شک نکنیت، نه ینا ایتریت آنچه که سی ای دار انجیر اتفاق اُفتا آنجوم ببیت، بلکم آر و ای گو بگیت" و جاش گنده وابو، و دریا وردایه وابو،" ایطور ایابو. ۲۲ آر ایمون داشته بیت، هر چییی نه بی ایمون مِنه دعا درخواس کنیت، ایجوریت.»

سؤال در موردِ اقتدارِ عیسی

۲۳ اوسه عیسی رت مینه معبد خدا و مردمه تعلیم ایدا. مینه ای موقع، کاهنل گپو و شیخل قوم یهود اومن طی عیسی و گئن: «و چه حق ای کارله ایکنی؟ چه کسی ای اقتدار وت دایه؟» ۲۴ عیسی مینه جوابشون گت: «م هم و ایشا سئوالی دارم. آر جواب دیت، م هم وتون ایگم و چه اقتداری ای کارله ایکنم. ۲۵ تعمید یحیی و جانب کی بی؟ و جانب خدا بی یا و جانب انسان؟» اونگل بین خشون شور کیرین و گئن: «آر بگیم و جانب خدا بی، و مون ایگم، "پ سیچه و ش ایمون ناوردیت؟" ۲۶ و آر بگیم و جانب انسان بی، و مردم زلمون ایره، سی یکه همه یحیی نه په پیغمبر دونن.» ۲۷ پ و عیسی جواب دان: «ئونیم.» عیسی گت: «م هم و ایشا نیگم بی چه اقتداری ای کارله ایکنم.»

مئل د کر

۲۸ «نظر ایشا چنه؟» مردی د کر داشت. رت طی یکی و کیرلش و گت: «رو، امرو بره و تاکستونم و کار ک.» ۲۹ کر گت: «نیرم» اما بعداً نظرش عوض وابی و رت. ۳۰ بو رت طی او کیر دس و همونه و ش گت. کر جواب دا: «ایزم، آقا،» اما نرت. ۳۱ کویکی و او د کر خواس بوشه و جا آورد؟» شاگردل جواب دان: «أولی.» عیسی و شون گت: «وراسی، و ایشا ایگم، خراجگیرل و فاحشه یل نهی ایشا و پادشایی خدا داخل ایابون. ۳۲ سی یکه یحیی اومه طیتون و ایشا نه رانمایی که، که چطو صالح زندگی کنیت اما و ش ایمون ناوردیت، اما خراجگیرل و فاحشه یل ایمون آوردن. و ایشا حتی بی دیین یو، نظرتون عوض و آبی و و ش ایمون ناوردیت.»

مئل باغبونل شرور

۳۳ «و مثلی د گوش کنیت. صاحب ملکی تاکستونی د رُس که و دورشه دیوار گشی و حوضچه ای منش و اکند سی له کیردن انگورل سی شراب و برجی هم بنا که سی ناتوری. اوسه تاکستونه و چن باغبون اجاره دا و خُش رت و سفر. ۳۴ وختی موقی چیین مصول وابی، غلاملشه بسی که طی باغبونل تا بهر خشه و میوه بسونه. ۳۵ اما باغبونل غلامل و نه گرتن، یکی نه زن و یکیدنه کشتن و سومی نه سنگسار کیرن. ۳۶ صاحب باغ پدفته، غلامل بیشتری بسی که طیشون، اما باغبونل بی اونگل هم همطور رفتار کیرن. ۳۷ عاقبت کیر خشه بسی که طی باغبونل و بی خُش گت: «و کرم حرمت اینن.» ۳۸ اما موقی که باغبونل کیر دیین، و یک گئن: «په وارته. بیبیت و نه بکشیم و میرایش این خمون و ابو.» ۳۹ پ و نه گرتن و تاکستون وردان و در و کشتن. ۴۰ بی ای حساب، وختی صاحب تاکستون بیا بی ای باغبونل چه ایکنه؟»

۴۱ شاگردل جواب دان: «او مردل شرور بی بی رحمی تموم نابود ایکنه و تاکستونه و باغونلی د اجاره اییه تا بهر شه و موقع وش بیین.»
 ۴۲ عیسی وشون گت: «مه تا ایسه منه کتابل مقدس نخوندینه که،
 "بردی که معمارل رد کردین،
 برد اصلی بنا واییه.

خداوند ایکار کرده

و و نظر ایما عجیب ای،"

۴۳ پ و ایسا ایگم که پادشایی خدا و ایسا گرتنه ایابو و و قومی دایه ایابو که
 ثمر شه بیین. ۴۴ [هرکه و ری او برد بیفته، خرد ایابو، و آر او برد و ری
 کسی بیفته، و نه منه یک خرد ایکنه.]
 ۴۵ وختی کاهنل گپو و عالمل فرقه فریسی مثلل عیسی نه اشنفتین، فمیسین که
 درمورد خشون گپ ایزنه. ۴۶ پ خواسین عیسی نه دسگیر کین، اما و مردم
 زلشون ایرت سی یکه مردم عیسی نه یه پیغمبر دونسین.

۲۲

مثل جشن عروسی

۱ عیسی هنی بی مثلل باشون گپ ایزه و فرمایش ایکه: ۲ «پادشایی آسمون
 می شاهای یه که سی کرش جشن عروسی برپا که. ۳ و خدمتکارل شه بسی که تا
 دعوتی یله سی جشن خور کین، اما اونگل نخواسین بیان. ۴ پ خدمتکارلی د
 بسی که و گت: "و دعوتی یل بگیت سفره جشنه آمایه کردیمه، گایل و گویرل
 پرواریمه هم سر بریمه و همه چی آماده یه. بیبیت و جشن عروسی." ۵ اما
 اونگل اعتنایی نکرین و هر کویکی و ره خشون رین، یکی و مزرعه و یکیده
 و معامله گریش. ۶ باقی هم خدمتکارل و نه گرتین، بی بی شرمی رفتار کردین
 و گشتیشون. ۷ شاه تش گرت، سپاهی بسی که و او قائلله کشت و شهرشونه
 تش ره. ۸ اوسیه و خدمتکارلش گت: "جشن عروسی آماده یه، اما دعوتی یل
 لیاقت نیاشین. ۹ پ بریت و میدون شهر و هرکه نه جسیت و جشن عروسی
 دعوت کنیت." ۱۰ غلامل رین و کوچه یل و هرکه نه جسین، چه خوب و چه
 بد، بی خشون آوردین، طوری که تالار عروسی و مموئل پر وابی.

۱۱ «اما وختی که شاه سی دیین مموئل وارد مجلس وابی، مردی نه دی که
 جومه عروسی و ور نیاشت. ۱۲ وش پرسی: "ای رفیق، سیچه بی جومه
 عروسی ویچه اومی پی؟" او مرد جوابی نیاشت. ۱۳ اوسیه پادشاه و
 خدمتکارلش گت: "دس پاشه بئیدیت و ورش بیبیت و در منه تاریکی، جیی که

گريوه و دندون و دندون ساونايين هسي." ۱۴ سي پکه دعوتی یل زيادين، اما برگزيده یل کم.»

خراج و امپراتور روم

۱۵ عالم فرقه فریسی رتن و در و شور کړدن تا بيبين چطو ايترن و نه بی گپل خُش و تله بندازن. ۱۶ اونگل شاگردلشونه بی طرفدارل هيروديس بسی کړدن طی عیسی و گُزن: «استاد، دونیم که ت مرد روراسی پی و ره خدا نه و درسی تعلیم ایبی و و کسی زلت نیره، و سیل ظاهر نیکنی. ۱۷ نظر خته و مون بگ؛ داین خراج و امپراتور جایزه وا نه؟» ۱۸ اما عیسی که نیت گندشونه دونس و شون گت: «ای ریاکارل، سیچه منه امتحان ایکنیت؟ ۱۹ سکه ای نه که باش خراج ایبیت، و م نشون ببیت.» اونگل سکه ای په دیناری و ش دان. ۲۰ عیسی و شون پُرسی: «نقش و نوم ری سکه این کیه؟» ۲۱ جواب دان: «این امپراتوره.» عیسی و شون گت: «پ این امپراتور و امپراتور ببیت و این خدا نه و خدا.» ۲۲ وختی پنه اِسْتَفْتِن، حیرت زیه و ابیین و عیسی نه ول کړدن، رتن.

سؤال در مورد زنده و ابیین مُردیل

۲۳ منه همو روز، عالم فرقه صدوقی که اعتقادی و زنده و ابیین مُردیل نیارن، اومن طی عیسی و سئوالی و ش کړدن، ۲۴ گُزن: «استاد، موسی و مون فرمایش کړده که آر مردی بی اولاد بمیره، گکاش باید بیوه او مرد بسونه تا و او زن سی گکاش نسلی و جا بینه. ۲۵ راسش، ملامون هف گکا بیین. گکی اولی زنی اسه و مرد و سی پکه اولادی نیاشت، زن بیوشه سی گکاش و جا نها. ۲۶ همیطور دومی و سومی، تا گکی هفتمی او زنه اسن. ۲۷ عاقبت او زن هم مُرد. ۲۸ ایسه، منه قیامت، او زن، زن کوپکی و او هفت گکا ایابو، سی پکه همشون و نه اِسْتَفْتِن بیین؟»

۲۹ عیسی و شون گت: «ایشا و ره ول و ابیبته، سی پکه نه و نوشته یل مقدس چیبی دونیت و نه و قدرت خدا! ۳۰ منه قیامت کسی نه زن ایسونه و نه شی ایکنه، بلکم همه می فرشته یل آسمون. ۳۱ اما در مورد زنده و ابیین مُردیل، مه منه نوشته یل مقدس نَخوندینه که خدا و ایشا چه گُته؟ ۳۲ و فرمایش کړده که، "م هسُم خدی ابراهیم و خدی اسحاق و خدی یعقوب." و خدی مُردیل نی، بلکم خدی زندیله.» ۳۳ مردم بی اِسْتَفْتِن ای گپل، و تعلیمش حیرت زیه و ابیین.

گپوترین حکم

۳۴ اما وختی عالمَل فرقه فریسی اِسْتَفْتِنِ که عیسی چطو بی جوابِ خُش دِهون عالمَل فرقه صدوقی نَه بَسِیه، دور یَک جَم وایبین. ۳۵ یکی وَ اونگل که فقیه بی، بی ای نیت که عیسی نَه وَ تَلَه بِنْدازِه، وَش پُرسی: ۳۶ «ای استاد، گپوترین حکم مِنه شریعت کویکی یَه؟» ۳۷ عیسی وَش جواب دا: «"خداوند خدی خُتَه بی تمومی دل و بی تمومی جون و بی تمومی فکر خُت محبت کُ." ۳۸ یه اولین و گپوترین حکمه. ۳۹ دومین حکم هم می حکم اوله: "هُمَسایْتَه می خُت محبت کُ." ۴۰ تمومی تورات و نوشتِه یَل پیغمبرَل وَ ری ای د حکم پاوَر جایه.»

مسیح موعود کِر کیه؟

۴۱ موقی که عالمَل فریسی دور یَک جَم ببین، عیسی وَشون پُرسی: ۴۲ «نظر ایشا در مورد مسیح موعود چنه؟ وَ کِر کیه؟» اونگل جواب دان: «کِر داوود.» ۴۳ عیسی گُت: «پ چطو داوود بی الهام روح، وَ نَه خداوند ایخونه؟ سی پکه ایگُ:

۴۴ «"خداوند وَ خداوند م گُت:

» وَ دَسِ راسِ م بشین

تا او موقع که دُشَمَنَلْتَه بِنُم زِر پات.»

۴۵ آر داوود وَ نَه خداوند ایخونه، چطو وَ ایترَه کِر داوود بو؟» ۴۶ وَ ای ترتیب، هیشگه نَتَرَس جوابی وَ عیسی ببیهِ وَ وَ واپس دَ کسی زَلَه نکه سئوالی وَش کِنه.

۲۳

وای وَ حالِ ایشا عالمَل مذهبی

۱ عیسی ری که وَ مردم و شاگردلِش وَ گُت: ۲ «معلمَل تورات و عالمَل فرقه فریسی وَ جایگا موسی نِتَسینِه. ۳ پ اُنچه وَ ایشا ایگُن، وَجا بیاریت؛ اما می اونگل عمل نَکِنیت! سی پکه اُنچه تعلیم ایبین، خِشون وَجا نیارن. ۴ بارَل سنگین وَ کولِ مردم ایبین، اما خِشون نَه حاضِرَن سی بلند کِرْدَن او بار حتی پنجه ای بَجْمینن. ۵ هر چه ایکنن سی پنه که مردم اونگله ببین: کیفِ دِعی سَر بازوشونه گپوتر و دامن قَباشونه بَلندتر ایکنن. ۶ دوس دارن مِنه ممونی یَل وَ بالی مجلس بشینن و مِنه کنیسه یَل بَتَرین جا نَه داشته بون، ۷ مردم مِنه کوچه و بازار وَشون سلام کِنن و صیاشون کِنن "استاد". ۸ اما ایشا نَه "استاد" یت، سی پکه تِنَا یه استاد داریت، و تَموم ایشا ککاپیت. ۹ وَ هیچ کسی هم وَ ری زمین

نَگِيت "بُو"، سى پِكه تِنَا په بُو داريت كه مِنْه آسمونه. ^{۱۰} وَ هَم "معلم" خُونَدَه نَوَابِيت، سى پِكه تِنَا په معلم داريت كه ميسح يَه. ^{۱۱} وَ كه مابِين ايشا وَ هَمَه گَوْتَرَه، خُدْمَتَكَار ايشا ايابو. ^{۱۲} هر كه خَشَه گَبُو كِنَه، خوار ايابو وَ هر كه خَشَه كوچك مِزاج كِنَه، سرافراز ايابو.

^{۱۳} اَمَّا وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه ايشا در پادشايي آسمونه وَ رى مردم ايبنديت؛ نَه خَتون داخل ايبيت وَ نَه ايليت كَسَلِى كه ايوخان، داخل و ابون.

^{۱۴} وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه ايشا وَ ايلت حونه بيوه زَنَلَه غارت ايكِنيت وَ وَ اولت، سى ظاهر سازی، دِعى خَتونه طول ايبيت. وَ هَمِى خاطر، مكافايتون مهلى سخت تر ايابو.

^{۱۵} وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه ايشا دريا وَ خشكى نَه زر پا اينيت تا په نَفَر مِنْه دين ختون بياريت وَ وختى ايكار كِردِيت، وَ نَه دِچَنَدون بَتَر ختون، اولادِ جَنَم ايكِنيت.

^{۱۶} وَاي وَ حَالِ ايشا اى رانمايلِ كور كه ايكِنيت: "آر كسى وَ معبدِ خدا قسم بَخَرَه عيبى نياره، اَمَّا آر وَ ظَرْقَلِ طَلِى معبدِ قسم بَخَرَه، بايد وَ قَسَمِش وفا كِنَه." ^{۱۷} اى نادونلِ كور! كويكى مهمتره؟ طلا يا معبدى كه طلا نَه تقديس ايكِنه؟

^{۱۸} وَ هَمِ ايكِنيت: "آر كسى وَ مذبِحِ قسم بَخَرَه، عيبى نياره، اَمَّا آر وَ پيشكشى كه رى مذبِحِ نَهائِه ايابو قسم بَخَرَه، بايد وَ قَسَمِش وفا كِنَه." ^{۱۹} اى كورلِ! كويكى مهمتره؟ پيشكشِ مهمتره يا مذبِحِ كه پيشكشَه تقديس ايكِنه؟ ^{۲۰} كسى كه وَ مذبِحِ قسم اِيخَرَه، هَم وَ مذبِحِ قسم خَرِدَه وَ هَم وَ هر آنچه رى مذبِجَه. ^{۲۱} وَ هر كه وَ معبدِ قسم اِيخَرَه، وَ خودِ معبدِ وَ خدائى كه مِش ساكِنَه قسم خَرِدَه. ^{۲۲} وَ هر كه وَ آسمونِ قسم اِيخَرَه، وَ تختِ خدا وَ خدائى كه وَ رى او تختِ نِشِبَه قسم خَرِدَه.

^{۲۳} وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه ايشا وَ نِعاغِ وَ شويتِ وَ زيرَه دَه يكِ ايبيت، اَمَّا حُكْمَلِ مهمتر شريعتَه كه عدالتِ وَ رحمتِ وَ وفادارى يَه اينيت زر پا. اينگله ايبايسِ وَ جا اياوردِيت وَ مِنْه اَنجومِ اونگلِ هَم كوتايى نيكِردِيت. ^{۲۴} اى رانمايلِ كور! ايشا پَشَنَه اَلَكِ ايكِنيت، وَ شِتَرِ غوتِ ايبيت!

^{۲۵} وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه ايشا رى پيالَه وَ دُرِينَه پاكِ ايكِنيت، اَمَّا مِشونِ پُرِ وَ طمعِ وَ عيشِ وَ نوشيه. ^{۲۶} اى فَرِيسِى كور، اَوَّلِ مِنْه پيالَه وَ دُرِينَه پاكِ كُ كه ريشِ هَم پاكِ ايابو.

^{۲۷} وَاي وَ حَالِ ايشا اى معلمِ تورات وَ عَالِمِ فَرِيسِى، اى رِياكَارَل! سى پِكه

ایشا می مزارلی بیت سفی کاری و ابیبه که و صرا قشنگ و نظر ایان، اما
 مینشون پره و هسل مُردیل و همه طور چیلل کثیف! ^{۲۸} همی طور، ایشا هم
 ختونه و ظاهر و مردم صالح نشون ایبیت، اما منه باطن پُر و ریاکاری و
 شرارتیت.

^{۲۹} وای و حال ایشا ای معلمِ تورات و عالِمِ فریسی، ای ریاکارل! سی پکه
 ایشا سی پیغمبرل مقبره ایسازیت و مزار صالحه تزئین ایکنیت ^{۳۰} و ایگیت:
 "ار منه روزگار بویلِ خمون بیبیم، و ته منه کشتن پیغمبرل باشون شریک
 نیابیبیم." ^{۳۱} و ای ترتیب، ختون و ضدِ ختون شهادت ایبیت که ایشا اولادل
 گسلی بیت که پیغمبرله گشتن. ^{۳۲} ایسه که ایطوره، پ او پیمونه ای که بویلتون
 گم رتن، ایشا لوریز کنیت! ^{۳۳} ای مارل! ای افعی زایدل! چطو و مجازاتِ جنم
 ایدریت؟ ^{۳۴} سی پکه م پیغمبرل و حکیمل و معلم بسی ایکنم طیتون و ایشا په
 پاره ای نه ایکشیت و صلیب ایکشیت، و په پاره ای نه منه کنیسه یلتون
 ایبندیت و فلک و شهر و شهر اونگله آزار ایبیت. ^{۳۵} پ، خین تموم صالحل که
 و زمین رته و ابیبه، و ناتونه و خین هابیل صالح گزته تا خین زکریا کر
 برخیا، که و نه مابین محراب و مذبح گشتیت. ^{۳۶} و راسی، و ایشا ایگم، تموم
 ای گنایل و نی ای نسله.

^{۳۷} ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای شهری که پیغمبرله ایکشی و رسولی نه که
 بسی ایابون طیت سنگسار ایکنی! چن دفه خواسم می مرغی که جیجه یلشه
 زر پربال خُش جم ایکنه، اولادلته جم کنم، اما نخواسی! ^{۳۸} ایسه حوتتون
 سیتون چول ایویسه. ^{۳۹} سی پکه و ایشا ایگم که و په واپس منه نیبیت تا
 روزی که بگیت: «مبارکه و که و نوم خداوند ایابه.»

۲۴

نشونه یلِ آخرِ ای دنیا

^۱ عیسی و معبدِ خدا زه و در، و ره ایرت که شاگردلش اومن طیش و شروع
 و نشون داین ساختمونلِ معبدِ کَرین. ^۲ عیسی و شون گت: «تموم اینگله
 ایبیتیت؟ و راسی، و ایشا ایگم، طوری ایزمین که بردی ری برد د نویسه.»
^۳ وختی عیسی سر گو زیتون نیشسه بی، شاگردلش منه خلفت اومن طیش و
 گتن: «و ایما بگ ای اتفاقل کی ایفته و نشونه اومین تو و آخر ای دنیا چنه؟»
^۴ عیسی و شون گت: «خواستون بو تا کسی ایشا نه و ره ول نکنه. ^۵ سی پکه
 خیلی یل و نوم م ایان و ایگن، "م مسیح موعودم،" و خیلی یله و ره ول ایکن.
^۶ همیطور درموردِ جنگلِ ایشنفیت و خورِ جنگل و گوشتون ایرسه. اما اشفته

تَوَابِيْت، سى پِكِه اى چِيَل اَتْفَاق اِيُقْتِه، اَمَّا هَنى آخِر كار نَرَسِيه. ^۷ قومی وَ ضد قوم دَ و مَمَلِكْتى وَ ضد مَمَلِكْتِ دَ اِيورِيسِن. و قحطى يَل و زلزله يَل مِنْه جايَل مختلف ايايه. ^۸ اَمَّا تَموم اينگَل تِنَا شروع درد زيمونه.

^۹ مِنْه او زمون ايشا نَه تسليم دشمَنَل اِيكِن تا مهلى رَجِر بگشيت، و ايشا نَه اِيكشِن. تَموم قومَل وَ خاطر نوم مو وَ ايشا نفرت اِيگِرِن. ^{۱۰} مِنْه او روزَل خيلى يَل وَ ايمونشون اِييرِگِرِن، وَ يَك خيانت اِيكِن وَ وَ يَك متنفر ايايون. ^{۱۱} پِكلى پيغمبرَل وِدرو اِيورِيسِن، و خيلى يَلَه وَ رَه ول اِيكِن. ^{۱۲} شرارت ايقَه زياد ايايو كه محبتِ خيلى يَل وَ يَك سرد ايايو. ^{۱۳} اَمَّا هر كه تا وَ آخِر طاقت بياره، نجات اِيگرَه. ^{۱۴} و اى خَوَر حَش پادشايى مِنْه سرتاسر دنيا اعلام ايايو تا تَموم قومَل وَ ش باخَوَر و ابون. اوسه دنيا وَ آخِر ايرسه.

^{۱۵} پَ وختى ايشا اُنچه نَه كه دانيال پيغمبر پيشگويى كه، يعنى "كفارات ويرانگر" مِنْه چى مقدس ويسايه بويِنيت ^{۱۶} هر كه مِنْه ديار يهوديه بو، بَرَنَه وَ كُوِيَل؛ ^{۱۷} و هر كه سر تُو بو، سى وَگِرْتَن چيى، نيايه دومن؛ ^{۱۸} و هر كه سر زمين بو، سى وَگِرْتَن قَبى حُش نيرگرده وَ حونه. ^{۱۹} و اى وَ حَال رَنلى كه مِنْه او روزَل حامله بون يا بَجَه وَ شيرشون بو! ^{۲۰} دعا كِنيت كه دَرْتَن ايشا مِنْه زمسون يا مِنْه روز شَبَات نَبو. ^{۲۱} سى پِكِه مِنْه او زمون وَ چنان مصيبتِ عظيمى گرفتار ايايبت كه مِثْلَس وَ اَوَل دنيا تا ايسه اَتْفَاق نِيُقْتايه، وَ وَتَه هَم اَتْفَاق نِيُقْتِه. ^{۲۲} اَر او روزَل كوتا نيابى، هيچ بَشرى جون سالم وَدَر نيبُرد. اَمَّا وَ خاطر برگزيده يَلِ خدا او روزَل كوتا ايايو.

^{۲۳} «مِنْه او زمون، اَر كسى وَ ايشا بگ، "سى كِنيت، مسيح موعود وِچِنَه!" يا "مسيح موعود وُچِنَه!" باور مَكِنيت. ^{۲۴} سى پِكِه خيلى يَل وَ دِرو وَ اسم مسيح و يا پيغمبرَل اِيورِيسِن، نشونه يَل و معجزه يَل مهلى گپو ظاهر اِيكِن تا اَر بَتَرِن، حتى برگزيده يَلَه هَم وَ رَه ول كِنِن. ^{۲۵} سى كِنيت، م وَ نَهائِر وَتون كُتْم. ^{۲۶} پَ اَر وَ ايشا بگن، "وَ مِنْه بيايوئه،" نَرِيت وُچَه؛ و اَر بگن، "مِنْه حونه يه،" باور مَكِنيت. ^{۲۷} سى پِكِه همطور كه تَش برق مِنْه شرق آسمون ايزنه و نورش تا وَ غرب ايرسه، ظهور كِر انسان هم همطور ايايو. ^{۲۸} هر جا لاشه اى بو، دالَل وُچَه جَم ايايون.»

اومَيِن كِر انسان

^{۲۹} «جاوَجَا، بعد او مصيبتَل

"اَفْتو تاريك ايايو

و ماه دَ نور نيهه؛

ستارِیلَ وَ آسمونِ ایفْتِنِ دومِن،

و نظم و ثباتِ آسمونلِ ایْدِکِنِ وُ وَ بِنِ اِیْرِن.

^{۳۰} اوسه نشونهُ کِرِ انسانِ مِنْه آسمونِ ظاهرِ ایابو و تَمومِ طِیفه یَلِ دنیا وَ سینه خِشونِ اِیْرِنِ، و کِرِ انسانهُ ایبِنِنِ که بی قدرت و جلالِ عظیمِ ری اُورَلِ آسمونِ ایایه. ^{۳۱} و فرشته یَلِ خِشهُ بی صییبی بلندِ شِیپورِ بَسی ایکِنه و اونگلِ برگزیده یَلِ خدا نَه وَ چارِ گوشهُ دنیا، وَ ای سَرِ آسمونِ تا او سَرِ آسمونِ، دورِ یِکِ جَم ایکِن.

دارِ انجیر

^{۳۲} «ایسه، وَ دارِ انجیرِ ای درسه یایِ بَگَرِیت: هَمِ یِکه کِلغِه یَلِش تَنجَه اِیْرَنه و بَلگِ اییه، ایفَمِیتِ که تاوسونِ نِزَنگِه. ^{۳۳} هَمِیطورِ هَم، هرِ وختِ ای چِییلَه بوبِنِیتِ، ایفَمِیتِ که اَخرِ ای دنیا نِزَنگِ، بَلکمِ دَمِ دَرِ وِیساپِه. ^{۳۴} وِراسی، وَ ایشا ایگَم، تا تَمومِ اینگلِ اتْفاقِ نِیْفَتِه، ای نسلِ وَ بِنِ نِیرَه. ^{۳۵} آسمونِ و زمینِ وَ بِنِ اِیرَه، اَمّا کِیَلِ مِ وَتَه وَبِنِ نِیرَه.»

انتظارِ سیِ وَرگِشْتَنِ مَسِیحِ موعودِ

^{۳۶} «اَمّا دَرَموردِ او روزِ وُ ساعتِ وَتونِ ایگَم که هیشگِه او روزِ و ساعتَه نُونِه غِیرِ بُو؛ حتی فرشته یَلِ آسمونِ و کُرِ هَمِ وَشِ خَوَرِ نِیَارِن. ^{۳۷} زمونِ ظهورِ کِرِ انسانِ میِ روزگارِ نوحِ ایابو. ^{۳۸} مِنْه روزَلِ نِهیِ تِیفونِ، نِهیِ یِکه نوحِ بَرَه مِنْه کِشتی، مردمِ ایخَرِدِنِ و اینوشِیِنِ و زَنِ ایبِسِنِ و شیِ ایکِرِدِنِ ^{۳۹} و نُونِسِنِ چه نِهاشونِه. تا یِه که تِیفونِ اومَه و هَمَه نَه بیِ خُشِ بُرد. ظهورِ کِرِ انسانِ هَمِ هَمِیطورِ ایابو. ^{۴۰} وَ دِ مردِ که سَرِ زمینِ، یِکیِ وَگِرْتَه ایابو و یِکیدَه وَجا ایویسِه. ^{۴۱} وُ وَ دِ زَنِ که بیِ یِکِ آسیو ایکِنِ، یِکیِ وَگِرْتَه ایابو و یِکیدَه وَجا ایویسِه. ^{۴۲} پَ آمایَه بَیتِ، سیِ یِکه نونِیتِ خداوندِ ایشا چه روزیِ ایایه. ^{۴۳} یِنَه بَیونِیتِ که اَرِ صاحبونَه دونِسِ که دُزِ مِنْه چه ساعتیِ وَ شُو ایایه، دِیَارِ ایویسا و نِیلِشْتِ دُزِ بیا مِنْه حوَنَش. ^{۴۴} پَ ایشا هَمِ آمایَه بَیتِ، سیِ یِکه کِرِ انسانِ مِنْه ساعتیِ ایایه که انتظارِشَه نِیَارِیت.»

^{۴۵} «پَ او خِذمتکارِ وفادارِ و دونا کِیَه که اربابشِ وَ نَه وَ سرپرستیِ باقیِ خِذمتکارِشِ نِهایَه بو تا عَدیِ اونگلَه وَ موقعِ بَییه؟ ^{۴۶} خَشِ وَ حالِ او خِذمتکاریِ که وختیِ اربابشِ وَرگَرِدِه، وَ نَه مشغولِ کارِ بَیینه. ^{۴۷} وِراسی، وَ ایشا ایگَم، که وَ نَه وَ ریِ تَمومِ املاکِ خَشِ ایینه. ^{۴۸} اَمّا اَرِ او خِذمتکارِ، شَرورِ بو و طیِ خُشِ بَگُ: "اربابمِ دِیرِ کِرِدِه،" ^{۴۹} و هُمکارِشَه ازارِ بَییه و بیِ عرقِ خَرَلِ مشغولِ خَرَدِنِ و نوشِیِنِ و ابو، ^{۵۰} اوسه مِنْه روزیِ که او خِذمتکارِ

انتظار نیاره و منه ساعتی که وش خور نیاره اربابش ایاه. ^{۱۵} و وَ نَه وَ وَسَط
 د شَقَه ایکنه، و راییه منه جایگا ریاکارل، چبی که گریوه و دندون و دندون
 ساوناین هسی.»

۲۵

مَثَل ده ریسه

۱ «منه او روز، پادشایی آسمون می ده ریسه یه که چراغل خوشونه و گرتین،
 وَ رَه دوما رتین و در. ^۲ پنج نفر و اونگل دونا و پنج نفر دَشون نادون بیین.
^۳ ریسه یل نادون چراغشونه و گرتین اما هیچ روغنی بی خَشون نَبَرین. ^۴ اما
 دونایل، بی چراغشون ظرفل پر روغن هم بُردن. ^۵ سی پکه اومین دوما وَ
 درازا گشی، تیلشون سنگین وایی، وَ خُو رتین. ^۶ منه نصفه یل شو، صییی
 بلندی اشنفتین که ایگت: "دوما وچنه! بریت وَ رَش!" ^۷ اوسه تموم ریسه یل
 دیار و ابیین و چراغشونه آمایه کَرین. ^۸ نادوتل وَ دونایل گتین: "یچه ای وَ
 روغن ختون بییت وَ ایما، سی پکه چراغلمون الان کور ایابون." ^۹ اما دونایل
 وَ شون گتین: "وَ وُچه که ای روغن، هم سی ایما وَ هم سی ایشا بس نی، بختره
 بریت وَ سی ختون وَ فروشنده یل روغن بسونیت." ^{۱۰} اما موقی که اونگل سی
 استین روغن رتین، دوما رسی و ریسه یلی که آمایه بیین، بی دوما وَ جشن
 عروسی داخل و ابیین و در بَسه وایی. ^{۱۱} دنداش، ریسه یل دَ هم رسیین و
 گتین: "ای آقا، ای آقا، دَر وَ ریمون واز کُ!" ^{۱۲} اما وَ شون گت: "وراسی، وَ
 ایشا ایگم، م ایشا نه نیشناسم." ^{۱۳} پَ آمایه بییت، سی پکه ایشا وَ او روز وَ
 ساعت خور نیاریت.

مَثَل کیسه طلا

۱۴ «همیطور پادشایی آسمون می مردی یه که ایخواس بره وَ سَفَر. وَ خادِمِل
 خَشه صیا که و دارایشه دا وَ دَس اونگل؛ ^{۱۵} وَ هر کویکی وَ قَدِ تَوانش چبی
 دا، وَ یکی پنج کیسه گپو طلا دا که قَدِ دَسَمَز بیس سال په کارگر بی، وَ یکی
 دتا کیسه گپو طلا وَ و پکیده په کیسه گپو طلا دا. اوسه رایه سفر وایی.
^{۱۶} مردی که پنج کیسه طلا گرتته بی، زی رت و باش شروع که وَ معامله گری
 و پنج کیسه د سود که. ^{۱۷} همیطور، وَ که دتا کیسه طلا داشت، دتا کیسه دَ هم
 وَ دَس آورد. ^{۱۸} اما وَ که په کیسه طلا گرتته بی، رت و زمینَه چال که و پیل
 اربابشه قایم که.
^{۱۹} «پکلی بعیش، ارباب او خادِمِل وَ رگشت وَ شون حساب خواس.

۲۰ مردی که پنج کیسه طلا گزته بی، پنج کیسه د هم بی خَش آورد و گُت:
 "ارباب، پنج کیسه طلا و دَس م دی، په هم پنج کیسه د که سود کړدیمه."
 ۲۱ اربابش گُت: "آفرین، ای خادم خوب و وفادار! ایسه که مینه چپیل کم وفادار
 بیی، چپیل بیشتری ایُم و دَسِت. بیو و مینه شایي ارباب خُت شریک و ابو!"
 ۲۲ خادمی که دتا کیسه طلا گزته بی هم چلو اومه و گُت: "ارباب، دتا کیسه
 طلا و دَس م دی، په هم دتا کیسه د که سود کړدیمه." ۲۳ اربابش گُت: "آفرین،
 ای خادم خوب و وفادار! ایسه که مینه چپیل کم وفادار بیی، چپیل بیشتری ایُم
 و دَسِت. بیو و مینه شایي ارباب خُت شریک و ابو!" ۲۴ اوسه خادمی که په کیسه
 طلا گزته بی، اومه زرنگ و گُت: "ارباب، سی پکه دونسُم مرد تندمزاجی پی،
 و جیی که نکاشتی پی ایبری و و جیی که تیم نرتی پی، مصول جَم ایکنی،
 ۲۵ پ زلم ره و پیل تنه مینه زمین قایم کړدم. په هم پیل!" ۲۶ اما ارباب و ش
 گُت: "ای خادم شرور و تمبل! ت که دوسی و جیی که نکاشتمه، ایژم و و
 جیی که تیم نرتیمه، مصول جَم ایکنم، ۲۷ پ سیچه پیل مینه و صرافل ندی تا
 وختی و سفر ایبرگرم و نه بی سودش بسونم و اوس؟ ۲۸ او په کیسه طلا نه و ش
 بسونیت و بیینش و و که ده کیسه طلا داره. ۲۹ سی پکه و هرکه داره، بیشتر
 دایه ایابو تا بیشتر داشته بو؛ اما و که نیاره، همونم که داره و ش اسیه ایابو.
 ۳۰ ای خادم بی فیده نه وربیت و در مینه تاریکی، جیی که گریوه و دندون و
 دندون ساوناین هسی."

روز داوری

۳۱ «وختی کړ انسان بی شکوه و جلال خُش پی تموم فرشته یل بیاپه، و ری
 تخت باشکوه خَش ایشینه ۳۲ و تموم قومل در برابر و حاضر ایابون و و می
 چپونی که میشله و بزل جیا ایکنه، مردموئه و د دسه تقسیم ایکنه؛ ۳۳ میشله و
 دَس راس و بزله و دَس چپ خَش اینه. ۳۴ اوسه پادشاه و اونگل که و دَس
 راسین ایگُت: "بیبیت، ای برکت جُسه یل و دَس بوم، او پادشاهی ای نه و
 میراث بویریت که و شروع دنیا سیتون آمایه و ابییه بی. ۳۵ سی پکه گُسنه بییم،
 و م غذا دیت؛ تشنه بییم، و م او دیت؛ غریب بییم، و م جا دیت. ۳۶ لخت بییم، مینه
 پوشنیت؛ مریض بییم، سَرَم زیت؛ مینه زندان بییم، اومیت و دیئیم." ۳۷ اوسه
 صالحل جواب ایین: "ای آقا، کی تنه گُسنه دییم که و ت غذا دییم، یا تشنه دییم
 که و ت او دییم؟ ۳۸ کی تنه غریب دییم که و ت جا دییم و یا لخت دییم، و تنه
 پوشنیم؟ ۳۹ کی تنه مریض و یا مینه زندان دییم و اومیم و دیینت؟" ۴۰ پادشاه مینه
 جوابشون ایگُت: "وراسی، و ایشا ایگُم، آنچه سی یکی و کچلوترین گکایل م

کِردیت، در واقع سی مِ کِردیت. " ^{۴۱} اوسِه وَ اونگل که وَ دَس چِشِن ایگ: " ای مَلعونل، وَ مِ دیر واپیت وَ بَریت مِنه تَش جَم که سی اِلبیس وَ فرشته یِل وَ آمایه وابییه، ^{۴۲} سی یکِه گُسَنه بیئم، وَ مِ غذا نَدیت؛ تَشَنه بیئم، اُویم نَدیت؛ ^{۴۳} غریب بیئم، جا وَ مِ نَدیت؛ لخت بیئم، مِنه نَپوشَنیت؛ مریض وَ زندانی بیئم، نِیومیت وَ دِبیئم. " ^{۴۴} اوسِه اونگل وَ شِ جواب ایین: " ای آقا، کِی تَنه گُسَنه وَ تَشَنه وَ غریب وَ لخت وَ مریض وَ مِنه زندان دِییم وَ خِذَمَتت نَکِردیم؟ " ^{۴۵} مِنه جواب وَ شون ایگ: " وراسی، وَ ایشا ایگم، اُنچه سی یکی وَ ای کِچلو تَرِیئل نَکِردیت، در واقع سی مِ نَکِردیت. " ^{۴۶} پَ ای اَیمل وَ عذابِ ابدی داخل ایابون، اَمّا اَیملِ صالحِ وَ حیاتِ ابدی داخل ایابون. »

۲۶

توطئه قتل عیسی

^۱ وختی عیسی همه گپله تموم که، وَ شاگردلش گت: ^۲ «دونیت که دِ رو دَه، عید پَسَح وَ رَه اِیرِسه وَ کِر انسانه تسلیم ایکن تا مصلوب و ابو. »
^۳ کاهنل گپو وَ شِیخِل قوم مِنه کاخ کاهن اعظم که نومش قیافا بی، جَم وابیین
^۴ وَ بی یک شور کِردن که چطو بی حیلَه، عیسی نه دَسگیر کِن وَ بَکِشِن. ^۵ اَمّا اونگل ایگنن: «مِنه روزلِ عید ای کار نَکَنیت، نَکِنه مردم شورش کِنن. »
^۶ مِنه او موقع که عیسی مِنه دهاتِ بیت عنیا مِنه حونه شمعون جذامی بی،
^۷ زنی بی ظرفِ مَرَمَری که پُر وَ روغنی مَهلی گِرون قیمت بی اومَه طی عیسی وَ موقی که عیسی سِر سفره نِشَنه بی، روغن خوشبو نه رت ری سَرش. ^۸ شاگردل وختی پَنه دِیین تَش کِرَتِن، گنن: ^۹ «ای اسراف سی چِنه؟ ای روغن خوشبو نه ایابی وَ قیمتِ گِرونی بَفروشیم وَ بیلشَه بییم وَ فقیرل. » ^{۱۰} اَمّا عیسی فَمَس، وَ شون گت: «چه کار ای زن داریت؟ وَ کار خوبی سی مِ کِرده. ^{۱۱} فقیرلَه همیشه بی جتون داریت، اَمّا مِ همیشه نه باتوئم. ^{۱۲} ای زن بی رتن ای روغن خوشبو وَ ری بیئم، در واقع مِنه سی گفن دَفن آمایه کِرده. ^{۱۳} وراسی وَ ایشا ایگم، مِنه تموم دنیا، هر جا که ای خَوَرخَش اعلام و ابو، کار ای زن هَم وَ یای وَ گَنه ایابو. »

خیانت یهودا

^{۱۴} اوسِه یهودای آسخریوطی که یکی وَ نُوازه شاگرد بی، رت طی کاهنل گپو ^{۱۵} وَ گت: «آر عیسی نه وَ ایشا تسلیم کِنم چه وَ مِ ایدیت؟» اونگل وَ شِ سی سکه نقره دان. ^{۱۶} وَ او موقع، یهودا وَ دینِ مجالی بی تا عیسی نه تسلیم کِنه.

شومِ آخِر

^{۱۷} مِنْهُ أَوْلَينَ رُوزِ عِيدِ فَطِيرِ كِه نونِ بیِ خَمیرمایِه یِه، شاگردلِ اوْمَن طِی عیسی و پُرسیین: «ایخی کوچه سیت شومِ پِسَخَه آمایِه کِنیم تا بَخری؟»
^{۱۸} عیسی وَشون گُت بَریت وَ شَهْر، طِی فِلونی وَ وَش بَگیت: «استاد ایگُ: "وختِ مِ نَزَنگِ وایبیه. ایخوامِ شومِ پِسَخَه مِنْهُ حونَه تِ بیِ شاگردلُمِ بَخْرُم."»
^{۱۹} شاگردلِ هَموْطورِ کِه عیسی گُتِه بیِ، کِرِینِ وَ پِسَخَه آمایِه کِرِینِ.
^{۲۰} وَختی شو وای، عیسی بیِ دُوازِه شاگردش نِشَس سِرِ سَفَرِه. ^{۲۱} هَموْطورِ کِه شومِ ایخَرِینِ، عیسی گُت: «وراسی، وَ ایشا ایگُم، یکی وَ ایشا مِنْهُ تسلیمِ دشمنِ ایکنِه.» ^{۲۲} شاگردلِ مَهلی غَم وَبَارِ وایبینِ وَ یکی یکی وَش پُرسیین: «مِ کِه نَه او کَسُم، آقا؟» ^{۲۳} عیسی وَشون گُت: «و کِه دَسِ خِشَه بامِ مِنْهُ مَجْمَه ایکنِه، هَموَه مِنْهُ تسلیمِ ایکنِه. ^{۲۴} کِرِ انسانِ هَموْطورِ کِه درموردِ وَ مِنْهُ نوشته یَلِ مقدسِ نوشته وایبیه، ایرَه، اَمّا وای وَ حالِ او کِسی کِه کِرِ انسانَه تسلیمِ دشمنِ ایکنِه. سی وَ بَخْرُ بیِ کِه وَتَه وَ دُنیا نییومَه.» ^{۲۵} یهودا، کِسی کِه عیسی نَه تسلیمِ کِه، مِنْهُ جوابِ گُت: «استاد، مَه او کَسِ مِنْم؟» عیسی وَش گُت: «تِ خُت گُتی!»

شومِ خدائِد

^{۲۶} وَختی هَنی مشغولِ خَرَدَنِ بیینِ، عیسی نونَه وَگَرُتِ وَ وَتَه برکتِ دا، تِگِه تِگِه کِه وَ دا وَ شاگردلِ وَ فرمایشِ کِه: «بَگَریتِ وَ بَخْریت؛ یِه بَینِ مِنْهُ.»
^{۲۷} اوسِه پیالَه نَه وَگَرُتِ وَ بَعْدَ شکرِ کِرِینِ وَنَه دا وَ شاگردلِ وَ گُت: «تَمومِ ایشا وَ یِه بَخْریت. ^{۲۸} سی یِکِه یِه خینِ مِنْهُ، خینِ عهْدِ [جدید] کِه وَ خاطرِ آمرزشِ گَنایِلِ خیلی یَلِ رتَه ایابو. ^{۲۹} وَ ایشا ایگُم کِه دَ وَ ای مَصولِ رَزِ نِیخْرُم تا روزی کِه وَتَه بیِ ایشا مِنْهُ پادشاییِ بُو خُم، تازه بَخْرُم.»
^{۳۰} اوسِه بَعْدَ خوندَنِ سِرِ وَ پَرستشِ، وَ طرفِ کُو زیتونِ وَ رَه اُفتانِ.

پیشگویِ حاشا کِرِینِ پَطْرُس

^{۳۱} اوسِه عیسی وَ شاگردلِ گُت: «أَمشو هَمَتونِ مِنْهُ وَلِ ایکنیتِ. سی یِکِه مِنْهُ نوشته یَلِ مقدسِ نوشته وایبیه،
«چپونَه ایرُتُم»
وَ میشلِ گَلَه پَشکِ ایابون.»

^{۳۲} اَمّا بَعْدَ یِکِه زنده وایبیم، نَهی ایشا ایرَم وَ شَهْرِ جلیلِ. ^{۳۳} پَطْرُس مِنْهُ جوابِ عیسی گُت: «حتی آر هَمَه تَنَه وَلِ کِنینِ، مِ وَتَه وَلِتِ نِیکُم.» ^{۳۴} عیسی وَش گُت:

«وراسی، وَ تِ ایگم که هم امشو، نهی بُنگِ قِروس، سه دَفَه مِنَه حاشا ایکنی!»^{۳۵} پطرس وَ عیسی گُت: «حتی آر لازم بو بی تِ بَمیرُم، وَ تَه حاشات نیکُم.» باقی شاگردل هم همینه گُتَن.

باغ جتسیمانی

^{۳۶} اوسیه عیسی بی شاگردلش رت وَ جیی وَ نوم جتسیمانی وَ وشون گُت: «ویچه بشینیت تا م بزم اوبال دعا کُنُم.»^{۳۷} پطرس وَ دنا کِر زیدی نه بی خُش بُرد، دَر حالی که غَم وَ بار وَ ناراحت بی^{۳۸} ری که وَ شون وَ گُت: «جوئم مهلی غصه داره، تا وَ حد مرگ غصه دارُم. ویسیت ویچو وَ بی م دیار بیت.»^{۳۹} عیسی رت پچی نهاتر وَ اُفتا ری زمین وَ دعا که: «ای بُو، آر ایابو ای پیاله نه وَ م دیر کُ، اَمّا نه وَ خواس مو، بلکم وَ اراده تو.»^{۴۰} اوسیه وَ رگشت طی او سه تا شاگرد وَ دی که اونگل حُسیینه. وَ پطرس گُت: «پطرس نیترسی حتی، په ساعت بام دیار ویسی؟^{۴۱} دیار بیت وَ دعا کنیت تا مِنه امتحان نُیفتیت. روح اشتیاق داره، اَمّا جسم ضعیفه.»^{۴۲} عیسی پدَفه رت وَ دعا که: «ای بُو، آر نیابو غیر پکه م پیاله نه سر بگشُم، پ آنچه اراده تینه آنجوم و ابو.»^{۴۳} وختی دباره وَ رگشت، اونگله همو طور وَ خُو دی، سی پکه تییلشون سنگین واییه بی.^{۴۴} پ پدَفه اونگله وَ حال خشون نها وَ رت وَ سی دَفه سوُم دباره هُمو دعا نه که.^{۴۵} اوسیه اومه طی شاگردل وَ وشون گُت: «مه هنی وَ خُویت وَ استراحت ایکنیت؟ ایسه ساعتش رسییه وَ کِر انسان وَ دس گناکارل تسلیم ایابو.^{۴۶} وَ ریسیت، بَریم. سی کنیت، وکه وَ م خیانت ایکنه، همیسه ایبا.»

گرفنار واییه عیسی

^{۴۷} عیسی هنی گپ ایزه که یهودا، یکی وَ او دوازه نفر، بی عده زیادی چماق وَ دس وَ شمشیر وَ دس وَ طرف کاهنل گپو وَ شیخِل قوم، وَ ره رسیین.^{۴۸} کسی که عیسی نه تسلیم ایکه وَ هُمزیش علامتی دایه بی وَ گته بی: «او کسی نه که بوس کِر دُم، هُمونه؛ وَ نه بگریت.»^{۴۹} پ فوراً وَ عیسی نزننگ وابی وَ گُت: «سلام، استاد!» وَ نه بوسی.^{۵۰} عیسی وَ ش گُت: «ای رفیق، کاری نه که سیش اومی پی آنجوم بییه.» اوسیه او آیمل اومن چلو، رتِن وَ سر عیسی وَ محکم گِرُتیش.^{۵۱} مِنه ای موقع، یکی وَ هُمزیل عیسی شمشیرشه کُشی وَ ضربه ای وَ خدمتکار کاهن اعظم ره وَ گوشیشه بری.^{۵۲} اَمّا عیسی وَ ش فرمایش که: «شمشیر خته غلاف کُ؛ سی پکه هرکه شمشیر بگشیه، بی شمشیر هم کشته ایابو.^{۵۳} مه گمون ایکنی نیترُم هم ایسه وَ بُوم بخوام وَ وَ درجا بیشر دوازه لشکر فرشته وَ کِمگم بسی کینه؟^{۵۴} اَمّا وَ او صورت

پیشگوئی یَلِ کِتَابِلِ مَقْدَسِ چَطو وَ حَقِیْقَتِ اِیْرَسِبِه کِه اِیْگُ بَایْدِ اِی اَتْفَاقِلِ بَبِیْفَتِه؟»
 °° مِنه او مَوَقِع، عِیْسِی رِی وَ او جَماعت گُت: «مِه مِ رَازُم کِه بِی چِماق وَ
 شَمشیر سِی گِرُتُم اومِیْتِه؟ مِ هِر رُو مِنه صَحْنِ مَعْبِدِ خُدا اِیْنِشُم وَ تَعْلِیْمِ اِیْدَامِ
 اَمَّا مِنه نَکِرْتِیْت. °۱ اَمَّا تَموم اِیْنِگِلِ وَابِی تا پِیْشِگُوئی یَلِ پِیْغَمْبِرِلِ مِنه نُوْشْتِه یَلِ
 مَقْدَسِ وَ حَقِیْقَتِ بَرَسِبِه.» اوسِه تَموم شَاگِرْدِلِ، وَ نَه تِنَا نَهَانِ وَ دَرْتِنِ.

محاكمه مِنه حَضور شوری یهود

°۷ اونگلی کِه عِیْسِی نَه گِرُتَه بَبِیْنِ، وَ نَه بُرِیْنِ طِی قِیَافَا، کَاهِنِ اعْظَمِ. وَ چِه
 مَعْمَلِ تورات وَ شِیْخَلِ جَمِ بَبِیْنِ. °۸ پَطْرَسِ دِیْرَادِیْرِ وَ دِیْنِ عِیْسِی رَتِ تا وَ
 حِیاطِ حَوْنَه کَاهِنِ اعْظَمِ رَسِی. رَتِ دَاخِلِ وَ بِی نَاتوْرَلِ نِشَسِ تا بَبِیْنِه کَارِ وَ
 کُوچِه اِیْگِشِبِه. °۹ کَاهِنِلِ گِیو وَ تَمومِ اعْضِی شوری یهود، وَ دِیْنِ یِه بَبِیْنِ کِه
 شَهَادَتِ دِروِی وَ ضِدِ عِیْسِی بَجوْرِنِ تا وَ نَه بَکِشِنِ؛ °۱۰ اَمَّا بِی یِکِه شَاهِدِلِ
 دِروِکِنِ زِیَادِی اومَنِ چَلو، نَتْرَسِنِ دَلِیْلِی بَجوْرِنِ. اَخِرِ سَرِ دِ نَفَرِ اومَنِ چَلو
 °۱۱ گُتِن: «ای مِرْدِ گُتِه، "مِ اِیْتْرُمِ مَعْبِدِ خُدا نَه بَرُمِئُمِ وَ مِنه سِه رُو وَ نَه دِیْبَارَه بِنَا
 کُنْمِ."» °۱۲ اوسِه کَاهِنِ اعْظَمِ وَرِیْسَا وَ رِی کِه وَ عِیْسِی گُت: «هَیْچِ جَوَابِی
 نِیَارِی؟ یِه چِه شَهَادَتِی یِه، اِی مِرْدَلِ وَ ضِدِ اِیْگِنِ؟» °۱۳ اَمَّا عِیْسِی هَموْطورِ
 بِی صِیَا وِیْسَا. کَاهِنِ اعْظَمِ وَ عِیْسِی گُت: «وَ خِذِی زَنْدَه قَسَمَتِ اِیْمِ کِه وَ اِیْمَا
 بَگِی اَر تِ مَسِیْحِ موعودِ، کِرِ خِدَایِ.» °۱۴ عِیْسِی وَشونِ جَوَابِ دَا: «بِتِ خُتِ
 یَنَه گُتِ! اَمَّا وَ اِیْشَا اِیْگِمِ کِه وَ یِه وَاپَسِ کِرِ اِنْسَانَه اِیْبِیْنِیْتِ کِه نِشَسِبِه وَ دَسِ رَاسِ
 قَادِرِ مَطْلُقِ، وَ رِی اُوْرَلِ اَسْمونِ اِیْیَه.» °۱۵ اوسِه کَاهِنِ اعْظَمِ حَقَه خَشْتِه دِرِنَا وَ
 گُت: «وَ کَفِرِ گُتِ! دَ چِه اَحْتِیاجِی وَ شَاهِدِه؟ اِیْسِه کِه کَفِرِ وَ نَه اِشْتَفْتِیْتِ،
 °۱۶ حَکْمِ اِیْشَا چِنَه؟» اونگِلِ مِنه جَوَابِ گُتِن: «بَایْدِ بَمِیْرَه!» °۱۷ اوسِه وَ رِی
 عِیْسِی تَفْکِه وَرْدَانِ، وَ نَه رَن. یِه پَارِه اِی هَم وَشِ تَلَنگوشِ اِیْزَنِ، °۱۸ اِیْگِنِن:
 «ای مَسِیْحِ، نِیوْتِ کُ وَ بَگُ کِی تِنَه زَه؟»

حاشا کِرْدِنِ پَطْرَسِ

°۱۹ مِنه او مَوَقِعِ پَطْرَسِ هَنِی صِرا، مِنه حِیاطِ نِشَسَه بِی کِه گَنِیْزِی اومَه طِیْشِ
 وَ گُت: «بِتِ هَم بِی عِیْسِی جَلِیْلِی بَبِی!» °۲۰ اَمَّا وَ مِنه حَضورِ هَمَه حَاشَا کِه وَ
 گُت: «نُوْمُ چِه اِیْگِی!» °۲۱ اوسِه رَتِ وَ طَرَفِ دَرِ حِیاطِ او حَوْنَه. وَ چِه کَنِیْزِی
 دَ وَ نَه دِی وَ وَ کَسَلِی کِه وَ چِه بَبِیْنِ گُت: «ای مِرْدِ هَم بِی عِیْسِی نَاصِرِی بِی!»
 °۲۲ پَطْرَسِ اِی دَفَه هَم حَاشَا کِه، قَسَمِ حَه کِه «مِ اِی مِرْدِ نِیْشَنَاسُم.» °۲۳ بَعْدِ پِچِی،
 کَسَلِی کِه وَ چِه وِیْسَا یِه بَبِیْنِ، اومَنِ چَلو وَ پَطْرَسِ گُتِن: «شِکِ نِیَارِیْمِ کِه تِ
 هَم یِکِ وَ شَاگِرْدِلِ وَنِی! وَ گَبِ زَیْنِتِ دِیَارِه جَلِیْلِی پِی!» °۲۴ اِی دَفَه پَطْرَسِ

شروع کہ و لعنت کِردَن خُش و قسم خَه که: «ای مرد نیشناسم!» هَمو دَقَه قروس بُنگ دا. ^{۷۵} اوسه پطرس گپِل عیسی و حوشش اومَه که گُتَه بی: «نِهی بُنگِ قروس، سه دَقَه مِنه حاشا ایکنی!» پ پطرس زَه و دَر و زار زار گریوس.

۲۷

خودکشی یهودا

^۱ وختی صُب وابی، تَموم کاهنلِ گپو وشیخَل جَم وابیین، بی یَک شُور کِردِن که عیسی نَه بکشین. ^۲ پ و نَه دَس بَسَه بُردِن و پیلاتس فرمُندار تحویل دان. ^۳ وختی یهودا، کسی که عیسی نَه تسلیم که، دی که عیسی نَه محکوم کِردِنه، و کِردَه خُش پشیمون وابی و سی سِکَه نقرَه نَه وِرگَرَدنا و کاهنلِ گپو و شیخَل و گُت: ^۴ «م گنا کِردُم و باعث و ابییم خین بی گنایی رتَه و ابو.» اما اونگل و ش گُتِن: «و ایما چه؟ خُت دونی!» ^۵ اوسه یهودا سِکَه یَلَه مِنه معبدِ خدا وردا ری زمین و رت و دَر و خَشَنه دار زَه. ^۶ اما کاهنلِ گپو سِکَه یَلَه و ری زمین جَم کِردِن و گُتِن: «جایز نی ای سِکَه یَل رتَه و ابو مِنه خزانه معبد، سی پِکَه پیل خینه.» ^۷ اوسه بی یَک شُور کِردِن، بی او پیل زمین کوزه گِرَلَه اِسَن تا ونَه قبرسون غریبه یَل کِن. ^۸ و هَمی خاطر او زمین هنی که هنی یَه و «زمین خین» معروفه. ^۹ و ای ترتیب، پیشگویِ ارمیای پیغمبر و حقیقت رسی که گُتَه بی: «اونگل او سی سِکَه نقرَه نَه و گِرُتِن، که قیمتی بی که عده ای و قوم اسرائیل ری و نَهان، ^{۱۰} و بی و زمین کوزه گِرَلَه اِسَن، هَمطور که خداوند و م فرمایش کِردَه بی.»

محاکمه مِنه حضور پیلاتس

^{۱۱} عیسی مِنه حضور فرمُندار ویسا. فرمُندار و ش پُرسی: «مَه ت پادشاهِ یهودی؟» عیسی و ش جواب دا: «ت خُت پَنَه گُتی!» ^{۱۲} اما موقی که کاهنلِ گپو و شیخَل و عیسی اتهاملِ جورواجوری زَن، عیسی هیچ جوابی نَدا. ^{۱۳} پ پیلاتس و ش پُرسی: «نیشِنفی چَقَه چییلِ زیادی و صِدت شهادت ایین؟» ^{۱۴} اما عیسی حتی و یَه اتهام هَم جواب نَدا، طوری که فرمُندار مهلی تعجب که.

حکم قتل عیسی

^{۱۵} رسم فرمُندار یَه بی که موقی عید یَه زندانی نَه و خواس مردم آزاد کِنه. ^{۱۶} مِنه او موقع، زندانی مهلی معروفی و نوم باراباس مِنه حبس بی. ^{۱۷} موقی

که مردم جَم و ابیین، پیلاتس و شون پُرسی: «ایخیت کی نَه سیتون آزاد کُنم، باراباسه یا عیسی معروف و مسیحه؟»^{۱۸} پنه و ای خاطر گُت که دویس کاهنل گپو عیسی نَه و سَر حَسودی و ش تسلیم کَرینه. ^{۱۹} موقی که پیلاتس و جایگا قضاوت نِشسه بی، زَنش پیومی پسی که سیش، که: «تِ کاری بی ای مرد بی گنا نیاشته بو، سی پکه اَمرو خویی درموردش دییم که مَنه مهلی عذاب دا.»^{۲۰} اما کاهنل گپو و شیخَل، جمعیتَه وادار کَرین تا آزادی باراباس و مرگ عیسی نَه بخوان. ^{۲۱} پ وختی فرمُندار پُرسی: «کویکی و ای دتا نَه سیتون آزاد کُنم؟» جمعیت گُتن: «باراباس.»^{۲۲} پیلاتس پُرسی: «پ بی عیسی معروف و مسیح چه کُنم؟» هَمشون گُتن: «و صلیبش کُن!»^{۲۳} پیلاتس پُرسی: «سیچه؟ مه چه بدی کَریده؟» اما اونگل بلندتر قیره زَن: «و صلیبش کُن!»^{۲۴} وختی پیلاتس دی که د تلاش کَردن فیده نیاره و حتی ممکنه شورش و ابو، او خواس و دسلیشه در برابر مردم شس و گُت: «م و خین ای مرد بری یم. ختون دونیت!»^{۲۵} مردم همه مینه جواب گُتن: «خین ای مرد و نی ایما و اولادل ایما بو!»^{۲۶} اوسه پیلاتس، باراباس سیشون آزاد که و عیسی نَه دا تا شلاقش پَرین و و صلیبش کِنن.

مَخسَره کَردن عیسی

^{۲۷} سربازل پیلاتس، عیسی نَه و حیاط کاخ فرمُندار بُردن و تموم سربازل دورش جَم و ابیین. ^{۲۸} اونگل عیسی نَه لخت کَرین، و قَبایی بُنوش و وِرش کَرین و ^{۲۹} تاجی و خار بافتن و نَهان و ری سَرش و چویی دان و دس راسش. اوسه در برابر عیسی زونی ایزن، بی مخسَره کَردن ایگُتن: «درود و پادشاه یهود!»^{۳۰} و ش تُفگه ورایدان، چو نَه و دسش اییسن و ایزن مینه سَرش. ^{۳۱} بعد پکه و نَه مخسَره کَرین، قَبانه و وِرش در اُردین و جومه خشه کَرین وِرش. اوسه و نَه بُردن و دَر تا و صلیبش کِنن.

مصلوب و ابیین عیسی

^{۳۲} هَمطور که ایرتِن، مردی نَه دیین و نوم شمعون و مردِمون قیروان، و نَه واداشتن صلیب عیسی نَه بُیره. ^{۳۳} وختی و چیی رَسیین و نوم جلجتا، که و معنی جُمجه یه، ^{۳۴} و عیسی شراب قاطی و ابییَه بی زردو دان. وختی عیسی و نَه مَره که، نَخواس بخره. ^{۳۵} بعد پکه عیسی نَه و صلیب گشیین، سی بهر کَردن جومه ییش، مابین خشون فیش بسن ^{۳۶} و اوسه سی ناتوریش نِشسین وُچه. ^{۳۷} بالی سَرش ری صلیب ای اتهامه نوشتن: «پنه عیسی، پادشاه یهودی یل.»^{۳۸} دتا رازن هم باش و صلیب و ابیین، یکی و دس راس و پکیده و دس چپ

عیسی. ^{۳۹} رَکَدْرَل سَرشَوْنَه تکون ایدان، بی دشمن ^{۴۰} ایگنن: «ای ت که ایخواسی معبد بَرُمبَنی و سه روزَه ونه دِبَارَه بسازی، خَتَه نجات بییه! آر کر خدایی و صلیب بیو دومن!» ^{۴۱} کاهنل گپو و معلم تورات و شیخل هم مَخَسَرَش ایگردن، ایگنن: ^{۴۲} «باقی نه نجات دا، اما نیتَره خَشَه نجات بییه! آر و پادشاه اسرائیله، پ بلیت ایسه و صلیب بیا دومن تا وش ایمون بیاریم. ^{۴۳} و خدا توکل داره؛ پ آر خدا دوشیش داره، ایسه خدا نجائش بییه، سی یکه و گت، م کر خدایم!» ^{۴۴} او دتا رازن هم که بی عیسی ری صلیب ببین، وش بی حرمتی ایگردن.

مرگ عیسی

^{۴۵} و ساعت دوازَه ظهر تا سه بعدظهر، تاریکی تموم او دیار گرت. ^{۴۶} زنگ ساعت سه بعدظهر، عیسی بی صیپی بلند قیره زه: «ایلی، ایلی، لَمَا سَبَقْتَنی؟» یعنی «ای خدی مو، ای خدی مو، سیچه منه تنا نهی؟» ^{۴۷} په پاره ای و حاضرین وختی پنه اِسْنَفْتِن، گنن: «ایلیای پیغمبر صیا ایکنه.» ^{۴۸} یکی و اونگل درجا دویس و آبری آورد، ونه پُر که و شراب تَرشییَه و نها سر چویی و بُرد طی دهن عیسی تا بحرَه. ^{۴۹} اما بقیه گنن: «بلیت، تا بینیم مه ایلیا و نجائش ایا؟» ^{۵۰} عیسی پَدَفَه بی صیپی بلند قیره ای زه و روح خَشَه تسلیم که. ^{۵۱} هَمو دَقَه، پرده محراب معبد خدا و بالا تا دومن د گل وابی. زمین دَکَس و بردل اِسْگِسِن. ^{۵۲} قبرل واز وابی و پِکلی و ایموندارل خدا که مُردَه ببین، زنده و ابیین. ^{۵۳} اونگل و قبرل دراومن و بعد زنده و ابیین عیسی، رَین و شهر مقدس اورشلیم و خَشَوْنَه و عده زیادی و مردم نشون دان. ^{۵۴} وختی فرمُندَه سربازل و گسلی که مأمور ناتوری و عیسی ببین، زمین لرزه و تموم ای چبیلَه دبیین، زله تَرَک و ابیین، گنن: «وراسی و کر خدا بی.»

^{۵۵} پِکلی و زَنلی که عیسی نه خدمت ایگردن و دین عیسی و جلیل اومیه ببین هم، وچه حضور داشتین و دیرادیر سیل ایگردن. ^{۵۶} ملاشون مریم مجدلیه و مریم دی یعقوب و یوسف، و هم دی گُزل زبدی ببین.

دفن عیسی

^{۵۷} تَنگ پَسین، مردی پیلدار و مَرِدمون رامه، و نوم یوسف، که خُش شاگرد عیسی و ابییه بی، ^{۵۸} رت طی پیلاتس و جنازه عیسی نه خواس. پیلاتس دستور دا که جنازه نه وش ببین. ^{۵۹} یوسف جنازه نه وگرت، منه پارچه کتون پاکی پیچنا ^{۶۰} و نها منه مقبره تازه ای که سی خُش منه برد تراشیده بی، و برد گپویی تر دا دم در مقبره و رت. ^{۶۱} مریم مجدلیه و اویکی مریم هم وچه

ناتورل مقبره

^{۶۲} صَبَاش، که بعد «روز تهیه» بی، کاهنل گپو و عالِمَل فرقه فریسی جَم و ابیین طی پیلاتس و گتین: ^{۶۳} «ای آقا! و یای داریم که او دَغَلکار وختی زنده بی، ایگت، "بعد سه رو زنده ایابوم." ^{۶۴} پ دستور بییه مقبره نه تا روز سوم ناتوری کین، نکه شاکردلش بیان، جنازه نه بذرَن وُ و مردم بگن که و و مُردیل زنده و ابییه، که و ای صورت، ای دَغَلکاری آخِر و دَغَلکاری اَوَل بَدَنَر ایابو.» ^{۶۵} پیلاتس و شون جواب دا: «ایشا ختون سربازل ناتور داریت. بریت و هرطور که صلاح دونیت، و ش محافظت کنیت. ^{۶۶} پ رَتِن و برِد مقبره نه مُهروموم کَرِدِن و ناتورلی نهان وُچه تا و مقبره محافظت کین.

۲۸

زنده و ابیین عیسی

^۱ بعد روز شَبات، منه شَقَقِ اَوَلین روز هفته، مریم مجدلیّه و اویکی مریم بی یک سی دِیین مقبره رَتِن. ^۲ په دَفَه زمین لَرزَه سَختی اومَه، سی پکه یکی و فرشته یَلِ خداوند و آسمون اومَه دومِن و رَت و طرفِ مقبره و بَرَد و چلوش تِر دا اولت و نِشَس سَرِش. ^۳ ری او فرشته می برِقِ آسمون پرچ ایزه و جومش می برف، سَفی بی. ^۴ ناتورل و زَلی ایدکسِن و می مُرده اُفتان و ری زمین! ^۵ اوسه فرشته و زَنَل گت: «زَلتون مَرَه! دوئم که و دین عیسی مصلوب ایگردیت. ^۶ و نَوِیچِنَه، سی پکه همطور که خُش گتَه بی، زنده و ابییه! بیبیت و جیی نه که و خوسییَه بی، پوینیت، ^۷ و فوراً بریت و و شاکردلش بگیت که "و مُردیل زنده و ابییه و نهی ایشا ایزه و شهر جلیل و وُچه و نه ایبیینیت." سی کنیت! م و ایشا گنم!» ^۸ پ زَنَل بی ترس و شایی زیاد، فوراً و مقبره رُونَه و ابیین و چکسِن و طرفِ شاکردل تا ای اتفاقه و شون خَوَر ببین. ^۹ په دَفَه عیسی باشون روبرو و ابی و گت: «سلام و ایشا بو!» زَنَل اومَن چلو اُفتان و پایش، و نه پرستش کَرِدِن. ^{۱۰} اوسه عیسی و شون فرمایش که: «زَلتون مَرَه! بریت و و ککایلم بگیت که بَرَن و جلیل. وُچه منه ایبیین.»

گزارش ناتورل

^{۱۱} هَنی زَنَل مِنْه رَه ببین، که عِدَه ای و ناتورل رَتِن و شهر، تَموم اتفاقه و کاهنل گپو گزارش دان. ^{۱۲} کاهنل گپو هم بعد پکه شیخله دیین و باشون شور

کَرْدِن، وَ سَربازَل پیلِ زیادِی دان، ^{۱۳} وَ گُئِن: «وَ مردم بگیت، "شاگردِ عیسی شبانه اومَن وَ موقی که ایما وَ خُو بییم، جنازَته دِزیین." ^{۱۴} آر ای خَوَر وَ گوش فَرْمُندار بَرَسِه، ایما خمون وَ نَه قانع ایکنیم تا سیتون مشکلی پیش نیا.» ^{۱۵} ناتورَل پیلَه اِسَن وَ طبق آنچه وَشون گُته واییه بی عمل کَرْدِن. وَ ای داستان هنی که هنی یه مابین یهودی یل گُته ایابو.

مأموریت گپو

^{۱۶} اوسیه او یازَه شاگرد رَتِن وَ جلیل، سَر گویی که عیسی وَشون فرمایش کَرْدَه بی. ^{۱۷} وختی عیسی نَه وُچه دیین، وَ نَه پرستش کَرْدِن. اَمّا یه پاره ایشون شک کَرْدِن. ^{۱۸} اوسیه عیسی اومَه نَزنگ وَ وَشون فرمایش که: «تموم اقتدار مِنْه اَسْمون وَ زمین وَ م دایَه واییه. ^{۱۹} پ بَریت وَ تموم قومله شاگرد م کنیت وَ اونگله وَ نوم بُو، کُر وَ روح القدس تعمد بییت ^{۲۰} وَ وَشون تعلیم بییت که هر آنچه وَ ایشا دستور دایمه، وَ جا بیارن. مطمئن بییت، ایسه م همیشه تا آخر ای دنیا باتونم!»

